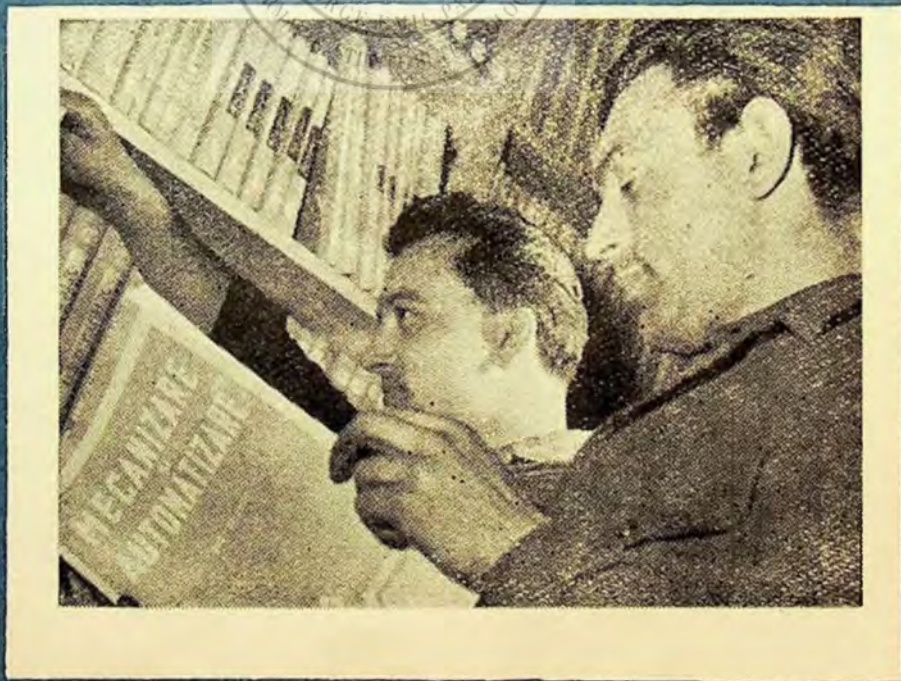

B

Călăuza
IBLIOTECARULUI

4

1963

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTA

★

S

U

M

A

R

U

L

★

Scritorii despre cititori și bibliotecile de la sate (Părerile scriitorilor Ion Acsan, Miha Dragomir, Șerban Nedelcu, Veronica Porumbacu, Nicolae Tăutu și Victor Tulbure)	145
Aurel MOTICA: Cartea în „Țara de piatră”	149
Din activitatea bibliotecilor în cel de-al doilea concurs biennial	151
Realizări ale bibliotecilor sindicale în prima etapă a concursului	154

PE TEME ACTUALE

După încheierea învătămîntului agrozootehnic de masă	155
M. MILCU: „Nici un cursant în afara bibliotecii”	155
Maria BARBU: Date și fapte din activitatea unui cerc de „cultura plantelor”	156
Pe aceeași temă (O discuție cu ing. Cornelia Lemeni)	157
Anne-Marie MIHIT: Colaborarea între două instituții culturale	158

VĂ PREZENTĂM — VĂ RECOMANDĂM

Sărbătorim 1 MAI [Simpozion]	161
Tematici și indicații bibliografice pentru organizarea serilor literare și a discuțiilor cu cititorii	166
I. M. ȘTEFAN: Să stăm de vorbă despre inventatori și descoperitori	169
Ing. I. ZUCKERMANN: Cum întocmim calendarul muncilor agricole (Indicații metodico-bibliografice)	173
Recenzii (Vl. Ionescu-Sisești, Șp. Boeru, Gh. Roșu: Agrotehnica culturilor irigate; Al. Șiperco: N-a fost în zadar; Sinclair Lewis: Elmer Gantry)	175
Fișier bibliografic	179

INDRUMAREA LECTURII

R. IARAI: Ce citesc crescătorii de animale din comuna Șag	180
---	-----

COPILUL ȘI CARTEA

Beatrice ARION: Despre unele probleme ale îndrumării lecturii copiilor (II)	182
Iuliana CERNEA: Bibliotecarul trebuie să fie și pedagog...	185

BIBLIOTECONOMIE — BIBLIOGRAFIE — DOCUMENTARE

Eugenia BALTEȘ: Activitatea de schimb internațional a Bibliotecii Centrale de Stat a R.P.R.	187
Ing. Ileana CONSTANTINESCU: Centrul de documentare al industriei petrolului și chimiei (C.D.I.P.C.)	189

★

Nicolae RAUȘ: Unde să-și așeze cărțile biblioteca din Deva?	192
---	-----

★

Calendar (luna mai)	.Cop. III
---------------------	-----------

★

COPERTA: Inovatorii Nicolae Marcu și Iordan Niță cercetează noutățile sosite la biblioteca tehnică a Uzinei de utilaj petrolier din Târgoviște.	
---	--

ANUL XVI
nr. 4

APRILIE
1963

● REDACȚIA: STR. C. MILLE, 5-7. ● București — Telefon 13.94.04 ●

Scritorii

DESPRE CITITORI ȘI BIBLIOTECILE DE LA SATE

„Luna cărții la sate“ a prilejuit, între altele, numeroase întâlniri ale scriitorilor cu cititorii, colectivități și lucrători din G.A.S. și S.M.T. Scriitorii au citit din operele lor, au vorbit despre activitatea lor literară, despre proiectele de viitor, au făcut scurte expuneri despre rolul cărții în revoluția culturală.

Întilnirile cu cititorii de la sate au ocazionat scriitorilor un rodnic schimb de păreri, noi surse de inspirație prin cunoașterea mai indeaproape a marilor transformări în felul de a gândi al oamenilor, dragostea lor pentru frumos, pentru lectură. În comuna Slobozia, din regiunea București, — de pildă — grupul de scriitori a ascultat cu plăcere versuri ale colectivistului Ion Peicea și ale ficei sale Florica, ambii mari iubitori de poezie.

Pentru a stringe și mai mult legătura dintre scriitori, bibliotecă și cititori, revista noastră s-a adresat cititorilor care s-au deplasat în regiunea București și care ne-au comunicat părerea lor despre :

1. Rolul cărții în condițiile noului mod de viață al țărânimii noastre colectiviste.
2. Către care genuri literare se îndreaptă interesul pentru carte al oamenilor muncii de la sate.
3. Biblioteca în viața satului colectivizat (Propuneri pentru îmbunătățirea activității cu cartea).
4. Ce lucrări literare, cu subiecte din viața satului, au în proiect.

ION ACSAN

1. În urma discuțiilor cu cititorii de la sate, m-am putut convinge de marelui rol pe care îl joacă, în condițiile noului mod de trai al țărânimii noastre, cartea beletristică. Ridicarea nivelului cultural al colecti-

viștilor s-a reflectat în nivelul ridicat al discuțiilor, în exigența de care au dat dovadă cei care au luat cuvântul. Colectivității din fiecare sat vizitat așteaptă de la scriitorii noștri contemporani cărți care să oglindească problemele vieții lor în cadrul gospodăriilor colective.

2. Interesul pentru carte al colectivităților merge către genuri de literatură variate. Sînt căutate cărțile cu o intrigă captivantă, romanele de aventuri, povestirile de călătorii, schițele și nuvelele cu substrat umoristic, versurile dedicate copiilor etc. Preferința lor merge spre genul scurt (schiță, nuvelă, piese de teatru

pentru amatori). Romanele și volumele de versuri pretind o popularizare preafacilă, în sensul povestirii subiectului și a relatării conținutului poeziilor. O problemă, frecvent abordată în cadrul discuțiilor, a fost și cea a accesibilității formei lucrărilor literare. Revistele literare sînt urmărite cu atenție.

3. Rolul bibliotecii în viața satelor, în care ne-am deplasat, este extrem de important. Atenția bibliotecarilor trebuie orientată și spre mai buna dotare a bibliotecilor cu cărțile de poezie, apărute în ultimii ani. Astfel dintre volumele lui Al. Andrișoiu nu se vedeau în expozițiile organizate la consfăturile cu colectivității, decît *În țara moșilor se face ziuă* (1953) și *File de cronică* (1962), rareori *Dragoste și ură*, iar dintre cele ale lui Ion Horea nu figura decît tot cartea sa de debut, apărută în 1957. Din această cauză, colectivității nu-și puteau face decît o imagine unilaterală despre opera poezilor care îi vizitau. Nu trebuie subestimată nici importanța bibliotecilor personale. Astfel am putut afla, de la salariați ai C.L.D.C. din orașul Alexandria, de o inițiativă a lor extrem de interesantă, care a căpătat aplicabilitate: aceea de a da cărți în rate și colectivităților, urmînd ca ele să fie achitate la încasarea avansurilor.

Ar fi de dorit ca toți bibliotecarii din mediul rural să depășească mentalitatea funcționarească, bibliotecile să devină adevărate focare vii ale răspîndirii literaturii noastre contemporane. Citind ei înșiși aceste cărți, bibliotecarii vor fi cei mai autorizați îndrumători ai cititorilor, orientându-i către operele cele mai adecvate specificului local, vîrstei, preocupărilor și gusturilor cititorilor. Popularizarea cărților poate fi făcută nu numai în cadrul conferințelor, ci și prin convorbiri improvizate cu cititorii atunci cînd aceștia vin să restituie sau să împrumute cărți noi. Mi se pare în special deficitară popularizarea cărților de poezie. S-ar putea face mult mai mult în această privință, spulberîndu-se exclusivitatea prozei în detrimentul poeziei.

4. Intenționez să scriu un ciclu de poezii, în care să sintetizez impresiile culese în *Luna cărții la sate* și *Săptămîna poeziei*.

MIHU DRAGOMIR

om cunoscut personal, la eroii din *Bărăgan* sau *Moromeții*. Este evident că eroii înaintați ai cărților noastre au devenit exemple pentru lumea satelor.

2. În mod explicabil, romanul este preferat. M-a impresionat însă marea dragoste pentru poezie, care se manifestă mai ales la tineri. La întîlnirea cu mecanizatorii din S.M.T. Cuza-Vodă, raionul Călărași sau cu cititorii din Balaciu, raionul Urziceni, s-au citit versuri cu o spontaneitate, care dovedește contactul intim cu poezia. Cred că toate genurile literare își găsesc cititori printre oamenii muncii de la sate.

3. În general, un iubitor al cărții se întristează cînd vede o bibliotecă avînd exemplare făcute, cum se spune, „ferfeniță”. Pe noi, scriitorii, acest fapt ne bucură, vîzînd urma satelor de mîini care au răsfoit filele cu emoție sau nerăbdare. Biblioteca devine din ce în ce mai mult

o oglindă a mentalității satului. Să mai fac o comparație cu trecutul? Mi se pare de prisos.

Cred că ar trebui acordată mai multă atenție organizării secțiilor pentru copii în cadrul bibliotecilor de la sate. Sînt inutile cărțile de specialitate tehnică industrială, care se mai găsesc în bibliotecile comunale. În schimb, cred că se simte nevoia cărților de popularizare a științei, foarte căutate de tineret. Cred că bibliotecarii ar trebui să organizeze programe de manifestări literare (referate, lectură comentată etc.) pentru popularizarea ultimelor apariții.

4. Pregătesc un volum de versuri pentru pionieri, în care bineînțeles, figurează și poezii inspirate din lumea satelor. Am publicat anul trecut în „Gazeta literară” poemul *Pîine nouă*, pe tema încheierii colectivizării agriculturii. În prezent, am reluat poemul, îmbogățindu-l, în vederea publicării în volum.

ȘERBAN NEDELCO

1. Cit de mult au pătruns cărțile valoroase în conștiința cititorilor de la sate se poate constata din interesul lor crescînd față de literatură, din felul cum vorbesc despre eroii unor cărți pe care le-au îndrăgit. Nu o dată am auzit referiri la *Mitrea Cocor*, ca la un

1. Am constatat că țărani colectivști au un deosebit interes față de carte și bibliotecă. Socotesc că în condițiile noului mod de viață al țărănimii noastre, cartea a devenit o mare necesitate. În multe biblioteci, cititorii se numără cu miile, iar cărțile citite cu zecile de mii, anual. Țin să subliniez că țăranul colectivist nu folosește cartea numai ca un mijloc agreabil de a se distra, ci și în primul rînd pentru a-și astîmpăra setea de cultură, pentru a învăța. Cartea constituie, de asemenea, un minunat instrument de educație comunistă a colectivștilor. De aceea, ei cer de la scriitorii să le dea cărți despre viața lor de astăzi, cărți care să-i ajute a trăi o viață nouă.

În toate satele în care am avut întîlniri, cititorii au cerut scriitorilor să le dea cărți despre munca lor în gospodăria colectivă, despre viața lor. Tractoriștii din Videle și-au exprimat dorința de a se scrie și un roman despre mecanizatori. Iar colectivștii din comuna Florești, raionul Răcari, au povestit despre experiența muncii lor în gospodărie, care poate constitui un subiect interesant de roman.

2. Toate genurile. Am fost viu impresionat, de pildă, de cititorii mai tineri din comuna Hotarele, raionul Oltenița, care au cerut poeziei Veronica Porumbacu să recite din versurile ei. Și am rămas foarte emoționați, atât eu cât și Veronica Porumbacu, auzind câteva poezii scrise de elevii școlii elementare, membri ai cercului literar din localitate.

Tăranii colectivști citesc cu pasiune romane, nuvele, poezii, precum și cărți agrotehnice de specialitate.

3. Se poate spune pe drept cuvânt, că bibliotecarul este una din figurile importante ale intelectualității de la sate. El este nu numai cel care face legătura dintre autori și cititori, ci — așa putea spune — conducătorul muncii cu cartea la sate. Dacă învățătorul este cel care-i ajută pe copii să facă primii pași spre lumină, bibliotecarul continuă și dezvoltă munca învățătorului, ajutând pe toți locuitorii satului să-și ridice nivelul cultural, să-și formeze o conștiință socialistă.

Am constatat că unii bibliotecari se rezumă doar la organizarea citorva recenzii, organizează câteva acțiuni de popularizare a cărții, împrumută volume cititorilor. Socotesc că acest lucru nu e suficient. După părerea mea, rolul bibliotecarului este mult mai mare. Îndrumat de organizația de partid și sprijinit de către organele administrative locale, el trebuie să vină cu inițiative, să contribuie la îmbunătățirea producției agricole, să orienteze propaganda cărții potrivit cerințelor sociale, economice din sat.

Bibliotecarul trebuie să aibă un rol organizator în munca cu cartea la sate. E foarte lăudabilă, de exemplu, inițiativa bibliotecarei din comuna Florești, raionul Râcari, care a sprijinit cu cărți și broșuri acțiunea ziarului „Steagul roșu” în legătură cu cele 12 surate ale Porumbiței, cum o numesc ei. (E vorba de un lot de 12 vaci slabe, aduse de la alte gospodării colective din raion și pe care crescătorul de animale Marin Tănase le-a făcut să dea o producție mare de lapte, printr-o bună îngrijire).

Bibliotecarul trebuie să cunoască bine situația din sat. Să muncească în așa fel. Încît toți locuitorii începînd de la vârsta de 8 ani și pînă la adînci bătrînețe, să fie cititori ai bibliotecii. El trebuie să ajute toate sectoarele de activitate economică și culturală, să dea spre lectură cărțile necesare. Adesea el trebuie să vină chiar cu inițiative.

Spațiul limitat al acestei anchete nu-mi permite să dezvolt mai mult această idee. Cum înțeleg eu că trebuie să lucreze un

bibliotecar, am încercat să arăt în romanul *Învățătorii*, volumul II, care va apare probabil în anul acesta.

3. Întîlnirile dintre cititori și scriitori sînt foarte folositoare atît pentru unii cit și pentru alții. Propun bibliotecarilor să organizeze cit mai multe manifestări de felul acesta. Și nu numai de scriitorii, ci și cu autorii de cărți de specialitate, din diferite domenii.

4. În momentul de față revizuiesc un manuscris mai vechi, cu subiect din viața mecanizatorilor. După ce voi termina acest roman, voi scrie o carte din viața gospodăriei colective. Unul dintre eroii principali ai acestui roman va fi inginer agronom. Sper că pînă la sfîrșitul anului 1964 îl voi termina.

VERONICA PORUMBACU

și-a sintetizat în versuri impresiile sale despre bibliotecile de la sate :

BIBLIOTECI SĂTEȘTI

*Semănături de iarnă, răsadnițe rurale,
biblioteci atît de simple, — atît de mari,
în ce pămînt vă cad acum grăunții ?
Cutreeră semănătorul satul
pe vișor și virteje ori pe ger,
și-n urmă străveziu răsare spicul
în oameni, lîngă fragedul, viteazul.
dîntiul colț de griu acoperit...*

*Semănături de iarnă, răsadnițe rurale
înceie crugul dintre griu și grai
și dintre viață, moarte, gînd și carte,
oștiri legănătoare și lăncii de porumb,
și zboruri peste vreme, fără plumb,
în simburul bibliotecii sale.*

Semănături de iarnă, răsadnițe rurale...

1. Cartea a devenit o cerință elementară a oamenilor muncii. Cu bătrînii sau tinerii, din cele mai îndepărtate sate ale Bărăganului, poți discuta despre Balzac, Tolstoi sau Sadoveanu.

Este un succes al revoluției culturale din țara noastră. Atît cartea social-politi-

că, de literatură, cît și cea tehnică au contribuit din plin la formarea unui nou cititor, precum și la educarea și pregătirea sa multilaterală. Rezultatele se văd elocvent, atît în munca de fiecare zi, cît și în participarea activă a țărănilor colectivști, la întreținerea în sate a unei vieți cultural-artistice, pînă mai ieri cu totul necunoscută.

2. Socotesc că în primul rînd, cititorul de la sate manifestă vădit interes pentru proză, cu precădere genul scurt. De asemenea, cititorii urmăresc și cărțile de poezie, dar mai ales poezia directă și clară, eliminînd din lectura lor poezia grea și imagistă, cu un stil prețios și depărtat de limba folclorului. Se simte imperios lipsa unei literaturi de dramaturgie, mult căutată de formațiile artistice de la sate.

3. Biblioteca este factorul activ care a impulsionat viața culturală de la sate. Ea trebuie să-și îndrepte atenția atît spre popularizarea cărții social-politice și tehnice, cît și a literaturii beletristice, recomandînd cărțile cele mai adecvate. Ar putea ca prin expoziții sau panouri, să se recomande cărțile de primă necesitate în diferite împrejurări din viața satului. S-ar putea iniția cercuri de discuții la bibliotecă, în care prin recenzii sau analize în comun, să fie cunoscute cărțile cele mai utile colectivștilor.

Doresc bibliotecarilor să devină cît mai activi îndrumători ai lecturii oamenilor de la sate. Să găsească mijloace specifice localităților, pentru a stimula gustul pentru lectură. Cercuri literare, recenzii, concursuri, seri literare, dar mai ales discuția individuală pot ridica numărul cititorilor pasionați.

4. Lucrez la o piesă, dedicată unei femei ajunsă președintă de G.A.C., pornind

de la Maria Zidaru, precum și la un roman din viața unui tînăr țaran din Argeș, e vorba de Ion Ștefănoiu, care ajuns în armată devine un apărător al cuceririlor poporului. În lupta cu dușmanii vieții noi, cade ca un erou, fapta sa rămînînd pildă generoasă pentru generațiile viitoare.

VICTOR TULBURE

Contactul meu cu cititorii de la sate este mult mai vechi, decît recenta „Lună a cărții“, organizată de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Dar și această manifestare mi-a prilejuit dese întîlniri cu meșterii holdelor bogate, în urma cărora, convingeri vechi au căpătat confirmare nouă.

Mărturisesc că, în primul rînd, ceea ce m-a impresionat îndeosebi, a fost numărul sporit de participanți la discuții. De la an la an, — revoluția culturală fiind în plină desfășurare, — numărul prietenilor cărții crește uimitor.

În condițiile noului mod de trai al țărănimii noastre, cartea — accesibilă aziturilor, — constituie un bun de primă necesitate, în aceeași măsură ca și hrana de toate zilele.

Cartea alături de pîne, pe masa fiecărui colectivist, reprezintă o realitate de netăgăduit, chiar dacă unii critici literari „ultracitadiniști“ ar fi îndemnați să atribuie imaginea, unor poeți bucolici, fabricanți de poezie amaronică.

La sate se citește mult, și ceea ce se citește, se discută, se comentează, la bibliotecă, la căminul cultural, la arie, în zile de lucru sau de sărbătoare. Dar care anume gen de lectură ar fi cel preferat — este greu de spus. E accesibilă proza dar, nu mai puțin adevărat, e accesibilă și poezia. Aici, așa-zisa teorie a nerentabilității poeziei, trîmbițată de unii birocrați ai editurilor și centrelor de difuzare a cărții, își primește replica bine meritată. Poezia este cerută insistent de către cititorii colectivști. Nu orice poezie, firește. Țăranii colectivști iubesc cu pasiune poezia realist-socialistă, poezia vremurilor noastre. Moștenirea de aur a clasicilor poeziei noastre realiste le este de asemenea, familiară. Ei citesc și-i iu-

besc pe Eminescu, Alecsandri, Coșbuc, Vlahuță, Bacovia și Arghezi și cer ca în bibliotecile sătești să fie tot mai multe cărți de Beniuc, poetul care le stârnește un viu interes pentru lectură. Le plac poeziile lui Jebeleanu și Deșliu, ale lui Labiș și Frunză, ale lui Utan și Tăutu, ale lui Brad și Andrișoiu. Meditația, pastelul, oda, balada — poezia, în genere, e citită și înțeleasă. Colectiviștii vor un vers fără prețiozități, vor imagini simple și convingătoare, vor ca poeziile să fie pline de conținut, dar să sune, să cînte. În această privință forma clasică a versului este cea preferată. „Nerentabile” și „inaccesibile” sînt numai jongleriile la care, din păcate, se dedau adepții așa-zisei „modernități”, făcînd abuz de vers alb (care de fapt e

cenșiu și de cele mai multe ori un paravan al insensibilității lor poetice). Cărțile acestora rămîn nerăsfoite în bibliotecile de la sate. Rămîn, de asemenea, nerăsfoite și volumele unor critici literari, nu pentru că tematica respectivelor cărți ar fi inaccesibilă maselor, ci stilul lor încilcit și confuz.

Ar fi de dorit — pe viitor — o colaborare mai rodnică a bibliotecarilor de la sate cu scriitorii. Nu numai o anumită „Lună a cărții”, festivă, ci un întreg „an al cărții”, o participare directă a scriitorilor chemați să sprijine asemenea acțiuni. Și mai cu seamă, să fie mobilizați în această acțiune, acei scriitori al căror mesaj se adresează nemijlocit, țărânimii colectiviste.

CARTEA ÎN „ȚARA DE PIATRĂ”

La poalele muntelui Mama-Codru, în partea de vest a Munților Apuseni, există o comună veche, care poartă numele lui Avram Iancu. Înainte vreme, se numea Acua. Într-adevăr, comuna este ascunsă într-un masiv muntos și respirată în multe crînguri, care, împreună cu satul aparținător Poiana se împrăstie pe o suprafață de 35 km pătrați. Mizeria, înapoierea culturală și exploatarea moșilor, dezvăluite în „Țara de piatră” a scriitorului Geo Bogza, erau și în satul nostru o cruntă realitate.

Așezarea este de obirște iobagă. În plin secol douăzeci, alfabetul era puțin cunoscut aici. După 23 August 1944, viața satului a început să se schimbe. S-au construit 106 case noi, spațioase și moderne, care nu seamănă întru nimic cu colibele mici din trecut, acoperite cu paie sau sîndriță. Paralel cu dezvoltarea condițiilor de viață, analfabetismul a fost lichidat. Dorul și dragostea de buchiile cărții au crescut neîncetat. În sat, a apărut, într-o zi, și biblioteca. Ea numără acum 1.850 de cărți. În urmă cu trei ani, frecvența cititorilor era slabă, dar viața a pus și pune în fața oamenilor noi probleme, la a căror rezolvare au un cuvînt de spus și cărțile. Biblioteca s-a străduiut cu forțele de care dispune pentru răspîndirea cuvîntului partidului în masele de oameni ai muncii din comună, pentru combaterea superstițiilor, formarea conștiinței noi, socialiste, a cititorilor.

Ca bibliotecar cu muncă obștească, m-am pasionat la început să aflu prin ce

mijloace aș putea dezvolta gustul de citit și atrage mai mulți locuitori la bibliotecă. Am pornit la drum, arătînd oamenilor foloasele citirii cărților și ziarelor. La început, erau cerute mai mult povestile, poeziile și broșurile agricole. Unii cititori invocau motivul că locuiesc prea departe de bibliotecă și propuneau să le trimitem cărți prin copiii lor, elevi la școala unde funcționez și eu. Încetul cu încetul, oamenii și-au lămurit multe probleme și au venit cu mai multă regularitate la bibliotecă.

În iarna lui 1960/61, mi-am îndreptat atenția în mod special asupra lecturii femeilor și tineretului, unde situația nu arăta prea bine. În timpul vacanței, am pornit în sat cu servieta încărcată de cărți și, într-o săptămîină, le-am colportat aproape peste tot. Cu această ocazie, am înscris noi cititori din rîndurile femeilor și tineretului, informîndu-mă, totodată, asupra nivelului lecturii în sat și asupra dorințelor cititorilor. Pe baza sugestiilor primite, am adus cărți de la librăriile din Vîrfurile și Sebeș, în valoare de 600 lei, și le-am difuzat în sat. Pentru femei, am ales și cărți de bucate, broșuri despre îngrijirea copiilor etc. Paralel, am continuat colportajul, cu ajutorul elevilor, care au distribuit cărți părinților și rudelor apropiate. Acțiunile bibliotecii au dat rezultate: în sat, s-a format o tot mai pronunțată opinie în favoarea frecventării bibliotecii. La diferite adunări populare, în discuțiile cu sătenii și prin intermediul gazetei de pe rețe a sfatului popular, am propagat

ideea că lectura aduce foloase în viața oamenilor. S-a ajuns astfel să se pună problema organizării sistematice a cercurilor de citit, care a fost rezolvată în cadrul unei sesiuni a sfatului popular comunal. Cele 12 cercuri de citit, cit și bibliotecile de casă au o activitate bună, fiind ajutate activ de deputații din localitate.

Rezultatul muncii bibliotecii, îndrumată de organizația de partid, s-a concretizat, la finele anului 1962, în creșterea numărului cititorilor la 361, iar al cărților împrumutate la 3565. În comparație cu cifrele realizate de bibliotecile din satele de șes, acești indici par neînsemnați. În aprecierea lor trebuie să se țină seama însă de nivelul de la care s-a pornit. Pe noi ne bucură faptul că, în viața sate- nilor, care parcurg adesea 5—6 km

pentru a ajunge la biblioteca satească, cartea a ajuns să însemne ceva. Astăzi, în bibliotecă intră tineri și bătrâni, femei și copii, solicitând cele mai variate cărți: *Pe Donul liniștit, Călăuza ateistului, Evoluția omului, Roșu și negru, Căpitan la 15 ani, Cartea tinerei mame* etc., precum și lucrări social-politice și agrozotehnice.

Drumul parcurs de bibliotecă n-a fost ușor. Roadele sînt însă îmbucurătoare. Astăzi, există o bază întărită pentru adîncirea muncii culturale. Nivelul cititorilor a crescut, iar cărțile sînt tot mai mult căutate. Ne străduim acum să satisfacem cerințele de lectură ale fiecărui satean care intră în bibliotecă și să folosim metode noi pentru ca orice carte difuzată să aducă folos celui care o citește.

Aurel MOJICA

Biblioteca satească Avram Iancu,
regiunea Crișana

ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI

● Pentru a cunoaște direct opinia cititorilor asupra unor colecții, serii de colecții și broșuri recent tipărite, mai mulți redactori ai unor edituri din București au participat la manifestările organizate de biblioteca regională Oltenia, în cadrul *Lunii cărții la sate*.

În comuna Ișalnița, consfătuirea a avut ca temă referatul inginerului Camelia Lemeni de la G.A.C. din localitate, despre lucrarea prof. I. Mayer *Cum putem obține legume proaspete în tot cursul anului*. Consfătuirea, la care au participat 350 de colectivști, în majoritate cititori ai bibliotecii, a prilejuit dezbateri fructuoase asupra referatului expus. Numeroși colectivști și brigadieri au subliniat valoarea cărții, utilitatea ei pentru îmbunătățirea muncii lor și obținerea de cantități sporite de legume. În continuare, un redactor al Editurii științifice a prezentat unele broșuri și colecții de popularizarea științei (*Cunoștințe folositoare, Natura fără taine, Știința și religia, Rolul animalelor în transformarea naturii* etc.). Asemenea manifestări, cu participarea delegațiilor unor edituri, au mai avut loc în comunele Brădești, Iancu Jianu, Siliștea Crucii și altele. (*Nicolae Popa, Biblioteca regională Oltenia*).

● Biblioteca din comuna Cristian-Brasov a organizat 30 de cercuri de citit, între care 14 pentru populația de limbă germană. Aici au loc săptămînal seri de lectură, în cadrul cărora se poartă discuții deosebit de animate. Cu mult interes au fost urmărite și analizate cărțile:

Cum a reușit G.A.C. Hălchiu să obțină o recoltă bogată de cartofi, Originea omului, Hanul Ancuței, Copiii răsfățați și altele.

În cadrul și cu sprijinul cercurilor de citit, a fost organizată anul trecut o seară literară consacrată luptei pentru pace. În prima parte a programului, au fost recitate poezii despre pace din literatura universală contemporană, după care cititorii mai talentați au prezentat poezii originale închinată acestei teme. Un atractiv program artistic a încheiat această reușită manifestare, care, la cererea locuitorilor, a fost repetată de încă două ori. (*Martha Gatter, Colectivul cultural obștesc Cristian*).

● Tovarășa Valentina Dumitrescu, bibliotecară la Școala de 8 ani nr. 28 din București, ne relatează, într-o scurtă corespondență, despre emoționata întîlnire a elevilor acestei școli cu poetul Marcel Breslașu. Cuvîntul maestrului, ascultat cu admirație, a avut menirea să îndrume și să însușească pe viitorii debutanți în arta scrisului. Ei au pus întrebări dintre cele mai variate despre perioada de început a scriitorului, evoluția sa ca fabulist, viitoarele sale creații pentru copii etc. În încheiere, membrii cercului literar din școală au citit unele încercări literare proprii, care au exprimat în versuri bucuria de a fi ascultați de unul dintre poeții noștri consacrați. După întîlnire, poetul Marcel Breslașu a vizitat biblioteca, îndemnînd pe elevi să se apropie cu dragoste și pasiune de cărți.

DIN ACTIVITATEA BIBLIOTECILOR ÎN CEL DE-AL DOILEA CONCURS BIENAL

ÎN REGIUNEA BACĂU

Cele 8 buletine informative „Din experiența muncii cu cartea în regiunea Bacău” elaborate în cursul anului 1962 și trimise la toate bibliotecile raionale, comunale și sătești neafiliate, au constituit alături de munca de îndrumare desfășurată pe teren un mijloc eficace de îndrumare metodică a bibliotecilor din sistemul așezămintelor culturale. Alcătuite pe baza sarcinilor la ordinea zilei și a constatărilor de pe teren, buletinele informative au urmărit generalizarea celor mai bune metode de muncă.

Din punct de vedere tematic profilul buletinelor a fost orientat în direcția rezolvării sarcinilor trasate în etapele concursului bienal. De exemplu: numerele 5 și 7 s-au ocupat de aportul bibliotecilor în sprijinul întăririi economico-organizatorice a G.A.C.; numărul 6 a cuprins materiale pentru intensificarea propagandei științifice, iar în nr. 8 s-au publicat materiale pentru îmbunătățirea activității cu cartea în rândurile tineretului.

★

O contribuție importantă în îndrumarea bibliotecilor de la sate, prin intermediul materialelor metodice, au adus și bibliotecile raionale.

Biblioteca raională Roman a întocmit scrisori metodice pe teme *Acțiuni cu cartea la locul de muncă al colectivităților*; *Munca cu cartea în cercurile de citit*, planuri de lectură pentru președinți de G.A.C. și brigadieri, textul serii literare *Viața nouă a colectivităților, oglindită în literatură*. S-a organizat un colț metodic, unde bibliotecarii pot consulta planuri de muncă-model, planuri de lectură pentru colectivitățile din diferite sectoare, recenzii, prezentări, seri literare, concursuri pregătite și prezentate de bibliotecarii din raion, grafice comparative, expoziții.

În primul semestru al anului trecut, biblioteca raională Buhuși a elaborat un buletin informativ la nivel raional. Această inițiativă n-a fost însă continuată și extinsă și la celelalte biblioteci raionale din regiune.

★

Forma principală de îndrumare a bibliotecilor a fost brigada de îndrumare și control. Serviciul metodic a efectuat

8 ieșiri în brigadă, cu durata de 7—8 zile. Deplasările s-au făcut pe baza unor planuri, care au urmărit rezolvarea diferențiată a problemelor, în funcție de momentul deplasării și specificul economic al localităților respective. În limita timpului de care au dispus și a posibilităților locale, brigăzile au luat măsuri de remediere a lipsurilor constatate.

Totodată, metodiștii bibliotecii regionale și bibliotecarii de la raioane au analizat colaborarea dintre căminele culturale și biblioteci. Astfel, la Racova și Balcani (Buhuși), planurile de muncă ale bibliotecilor au fost coordonate cu acelea ale căminelor culturale.

ÎN REGIUNEA BANAT

În comunele Domașnea, Obreja, Climboca, livezile de pomi fructiferi constituie o importantă sursă de venituri. Bibliotecile comunale respective, urmărind dezvoltarea pomiculturii pe baze științifice, au inclus în planurile lor de activitate folosirea unor forme de muncă adecvate. În comuna Domașnea, au fost organizate: *jurnalul vorbit Dezvoltarea pomiculturii în comuna noastră*, consfățuirea cu cititorii *Lucrarea solului și îngrijirea pomilor în livadă* etc.

Având la îndemână mijloace tehnice specializate precum și material săditor, gospodăriile agricole colective din comunele Obreja și Var au trecut la dezvoltarea sectorului pomicol. Colectiviștii din Obreja au început munca de curățire a unor terenuri de tufișuri și mărăcișuri pentru sădirea livezilor de pomi fructiferi. Biblioteca Rusalina Rădoescu a sprijinit inițiativa colectivităților, organizând manifestări de masă legate tematic de această problemă: *consfățuirea Pomicultura — ramură aducătoare de mari venituri*, *jurnalul vorbit: Știința în sprijinul producției pomicole și altele*. În urma acestor acțiuni ale bibliotecii, a crescut circulația cărților despre pomicultură.

ÎN REGIUNEA CRIȘANA

În urma analizei s-a constatat că bibliotecile din regiune și-au îmbunătățit substanțial formele și metodele de popularizare a cărții agrozootehnice.

Tinere cititoare răsfoind ultimele noutăți, sosite la biblioteca din satul Bodo, raionul Lugoj, regiunea Banat

Biblioteca raională din Sebiș a folosit cu mult succes la cursurile agrozootehnice proiecțiile de diafilme legate de conținutul lecțiilor predate. Diafilmele pe temele: *Prevenirea sterilității la animalele domestice, Cultura trifoiului și a borceașului, Soiurile noi de plante de înaltă productivitate* etc., i-au ajutat pe colectivități să-și întregască cunoștințele căpătate la cursuri.

La brigada a V-a a gospodăriei agricole colective din Sebiș biblioteca raională a organizat o seară de *Sfaturi practice pentru colectivități*. Numeroși bibliotecari din raionul Marghita au organizat seri de întrebări și răspunsuri despre creșterea producției de porumb boabe la ha în terenuri neirigate, despre căile de sporire a producției de lapte etc.

IN REGIUNEA DOBROGEA

În cursul anului trecut, sfaturile populare din regiunea Dobrogea au luat noi măsuri pentru dezvoltarea continuă a bazei materiale a bibliotecilor de masă și extinderea rețelei. Au fost alocate sume sporite pentru procurarea de cărți, valoarea achizițiilor însumând 825 000 de lei. Pentru înzestrarea bibliotecilor cu mobilierul necesar, s-au confecționat, prin industria locală, 700 de rafturi de bibliotecă, revenind fiecărui raion în medie câte 100 de rafturi.

A fost îndeplinită cu succes indicația organelor de partid cu privire la înființarea în fiecare comună a unei biblioteci publice, deservite de cadre salariate.

Un însemnat ajutor material au primit bibliotecile comunale din partea gospodăriilor agricole colective. Cele 226 de contracte pentru procurarea de cărți, însumând aproape 400 000 de lei, încheiate între conducerile G.A.C. și colectura regională au contribuit simțitor la îmbogățirea și îmbunătățirea componenței fondurilor de publicații din biblioteci. Multe gospodării colective (Casimcea, Agighiol, Comana, Cobadin, Topraisar etc.) au acordat pentru achizițiile de cărți între 3 000 și 7 000 lei. În afară de aceasta, multe gospodării au achiziționat cărți direct prin cooperare.

★

Consfăturile cu cititorii devin tot mai mult o metodă de bază în propagarea cărților agricole printre colectivități din regiunea Dobrogea. Ele prilejuiesc și interesante schimburi de experiență între unele gospodării colective cu condiții asemănătoare, dar cu rezultate diferite în producție. O astfel de consfătuire a avut loc în Satul Nou, cu participarea colectivităților de la sectorul zootehnic al G.A.C. Mircea Vodă. Punctul de plecare al acțiunii l-a constituit articolul *Aceleași condiții — rezultate diferite*, publicat în ziarul „Dobrogea nouă”, care semnala faptul că producția de lapte din G.A.C. Mircea Vodă este scăzută comparativ cu aceea a G.A.C. Satul Nou. După apariția articolului, biblioteca regională a elaborat o scrisoare metodică prin care a indicat măsurile ce trebuie luate de biblioteca raională și biblioteca comunală Mircea Vodă; citirea sus-menționatului articol în fața colectivităților din sectorul zootehnic, îndrumarea fiecărui colectivitate spre lectura broșurilor de specialitate, intensificarea agitației vizuale la locul de muncă al cititorilor, reorganizarea și îmbogățirea bibliotecii mobile, amenajarea unei expoziții de cărți pe tema: *Pentru sporirea producției de lapte*. Aceste măsuri, destinate unei bune popularizări a cărților despre creșterea producției de lapte, au fost urmate de consfătuire. Pregătită din timp și ținută numai după însușirea materialului bibliografic de către cititori, consfătuirea a avut o contribuție reală în îndrumarea colectivităților spre folosirea mai deplină a metodelor științifice de muncă.

IN REGIUNEA GALAȚI

Colectivității din Rîmniceu (raionul Brăila) au realizat în cadrul gospodăriei o serie de construcții, din resurse locale. Documentația necesară acestor lucrări le-a fost furnizată de bibliotecă, care le-a pus la dispoziție broșuri care trau despre problema construcțiilor în G.A.C.

★

În luna februarie, în cartierul Țiglina din Galați, la parterul unuia din zecile de blocuri noi, s-a deschis o filială a bibliotecii regionale. Instalată în două camere luminoase, concepute într-un stil arhitectonic modern, dotate cu mobilier nou, biblioteca filială a atras aproape 700 de cititori, în mai puțin de o lună.

IN REGIUNEA IAȘI

Pentru asigurarea unui ajutor metodic eficient, colectivul metodic al bibliotecii regionale a întreprins anchete și studii referitoare la completarea fondurilor de cărți și îndrumarea lecturii cititorilor.

Ancheta asupra fondurilor de cărți s-a efectuat pe baza unei liste cuprinzând 200 de titluri de cărți mai reprezentative, urmărindu-se dacă ele există în bibliotecă și în ce cantități. Sesizându-se anumite goluri, s-au luat măsuri pentru completarea lor prin Colectura regională și prin trimiterea de către Fondul de Stat al Cărții a 4000 de volume la bibliotecile comunale înființate în anul 1962.

Biblioteca regională a efectuat o cercetare asupra a 10000 de fișe de cititori, urmărind studierea lecturii cititorilor în funcție de profesie, studii și preocupări culturale. S-a întocmit și un formular-anchetă prin care se cercetează preocupările cititorilor pentru lectură, eficacitatea materialelor bibliografice și a cataloagelor. Pe baza concluziilor acestor studii, biblioteca regională va întreprinde noi măsuri pentru îmbunătățirea orientării lecturii cititorilor.

★

Bibliotecile din regiune au folosit diferite forme pentru popularizarea literaturii social-politice. În majoritatea unităților s-au organizat rafturi tematice, cuprinzând cărți social-politice recomandate de bibliografia învățământului de partid și U.T.M. S-au amenajat expoziții tematice și agende ale bibliotecilor, unde s-au așezat liste de cărți și scurte prezentări referitoare la însemnătatea diferitelor evenimente politice.

Popularizarea literaturii social-politice s-a făcut și prin intermediul unor seri

literare, ca de pildă: *Pagini din lupta în ilegalitate a comuniștilor* (montaj literar-muzical, organizat la biblioteca raională Negrești), *Pagini din lupta muncitorilor ceferiști și petroliști din februarie 1933, Răscoalele țărănești împotriva regimului burghezo-moșieresc*, *Viața femeii în trecut și azi*, *Viața fericită a copiilor din țara noastră* (organizate de diferite biblioteci).

În orașul Iași, precum și în unele raioane, bibliotecile au organizat un ciclu de expoziții cu cartea de literatură politică, prezentări bibliografice și informări politice. Stațiile locale de radioamplificare au fost larg folosite pentru popularizarea cărților social-politice.

IN REGIUNEA

MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Bibliotecile raionale și unele biblioteci comunale, care au în raza lor de activitate întreprinderi industriale, s-au ocupat intens de popularizarea cărții tehnice. La biblioteca raională Reghin, rafturile au fost aranjate ținând seama de profesile muncitorilor. Bibliotecarii au menținut o strinsă legătură cu bibliotecile din întreprinderi, acordându-le ajutor metodic și împrumutându-le cărți de specialitate.

La Filatura din Gheorghieni, biblioteca raională a organizat o consfătuire cu cititorii asupra cărților tehnice. Au fost întocmite planuri de lectură pentru muncitori și s-au organizat expoziții de cărți. În colaborare cu cabinetele tehnice din întreprinderi, biblioteca raională a întocmit și difuzat bibliografii pentru cursurile de pregătire profesională a muncitorilor.

★

Secția tehnică a bibliotecii regionale din Tg. Mureș desfășoară o activitate intensă în sprijinul muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor. Pentru a ușura orientarea cititorilor în fondul de publicații, au fost organizate cataloagele alfabetic și sistematic. Pentru inovatorii din producție a fost întocmit catalogul sistematic al fișelor documentare, editate de I.D.T. Secția tehnică a bibliotecii a întocmit și fișierul pe profesii al cititorilor, care o ajută să desfășoare o muncă sistematică de îndrumare a lecturii și organizare a manifestărilor de masă. Ținând seama de specificul industrial al orașului și regiunii, secția tehnică a întocmit bibliografii pentru lucrătorii din industria lemnului, construcții, fabricile de conserve și alte ramuri ale industriei

uşoare, trimiţându-le fiecărui cititor, care figurează în fişierul pe profesii.

Cu ajutorul unor ingineri, secţia tehnică organizează bilunar conferinţe cu caracter tehnic, popularizându-se cu această ocazie şi publicaţiile existente în bibliotecă.

Secţia tehnică a bibliotecii regionale se ocupă şi de popularizarea cărţii agrozootehnice. S-a întocmit o listă bibliografică a tuturor publicaţiilor agrozootehnice existente în fondul bibliotecii, care a fost trimisă în unităţile agricole din regiune. Concomitent cu aceasta, a fost expediată o scrisoare metodică bibliotecilor raionale şi comunale, dându-se indicaţii cu privire la folosirea listei bibliografice şi organizarea împrumutului interbibliotecar. Secţia a împrumutat aproape 600 de cărţi agrotehnice specialiştilor din agricultură.

ÎN REGIUNEA SUCEAVA

Merită a fi relevată legătura strinsă cu brigăzile din G.A.C., realizată de bibliotecile comunale. Un exemplu: în comuna Pîrteştii de Jos, inundaţiile au compromis recolta de ceapă de pe un teren al gospodăriei. Cunoscând această situaţie, bibliotecara a organizat la locul de muncă al colectivităţilor o consfătuire despre *Rotaţia culturilor*, ajutându-i astfel să înţeleagă că există totuşi o posibilitate de valorificare a terenului inundat. Aplicind cele învăţate la consfătuire, colectivităţii au cultivat pe acest teren castraveţi de toamnă, izbutind să obţină venituri importante.

★

Colaborind cu organizaţiile de masă şi instituţiile culturale din localitate, biblioteca raională Cîmpulung-Moldovenesc participă la viaţa culturală a oraşului. Manifestările de masă au un caracter diferenţiat, adresându-se diferitelor categorii de cititori. S-au organizat 3 consfătuiri cu cititorii crescători de animale din jurul oraşului. Împreună cu Comitetul de femei, a organizat un concurs „Cine ştie ciştigă” şi alte acţiuni cu caracter educativ. De asemenea, a organizat concursuri şi seri literare la Depoul C.F.R.-Cîmpulung. O manifestare culturală interesantă, a fost procesul literar asupra romanului *Destin* de Aurel Mihale, care a atras un număr mare de participanţi.

REALIZĂRI ALE BIBLIOTECILOR SINDICALE ÎN PRIMA ETAPĂ A CONCURSULUI

● În prima etapă a concursului între bibliotecile sindicatelor au participat peste 4 400 biblioteci din întreprinderi, instituţii, G.A.S. şi S.M.T.

În fiecare regiune există biblioteci care, datorită îndrumării permanente şi a sprijinului primit din partea comitetelor sindicatelor, au înregistrat creşterea simţitoare a numărului de cititori şi a cărţilor citite. Biblioteca sindicatului de la Rafinăria Ploieşti a reuşit să înscrie 1 913 cititori, faţă de 900 existenţi la începutul concursului; la G.A.S. Căzăneşti (regiunea Bucureşti) aproape toţi salariaţii sînt cititori la biblioteca sindicală, la S.M.T. Ciulniţa — din aceeaşi regiune — numărul cititorilor reprezintă 84% din numărul salariaţilor.

● O metodă eficientă, folosită de organele sindicale în atragerea unui număr cît mai mare de oameni ai muncii ca cititori permanenţi ai bibliotecii, a fost organizarea întrecerii între bibliotecile mobile, care au avut ca obiectiv principal „Toţi muncitorii din secţie — cititori ai bibliotecii”. Comitetul sindicatelor de la Şantierul Naval Galaţi, uzinele „Progresul” şi „Laminorul” din Brăila, „Metrom” şi Uzinele de tractoare „Steagul roşu”-Braşov, „Independenţa”-Sibiu, „Unio”-Satu Mare, Uzina Mecanică-Turnu Severin, Fabrica de ţevi din Roman şi altele au obţinut rezultate frumoase în cadrul acestei întreceri. Cu ajutorul bibliotecilor mobile, unele comitete ale sindicatelor au reuşit să atragă pe toţi salariaţii secţiei la bibliotecă.

● Bibliotecile sindicatelor de la întreprinderile „Vitrometan”-Medias, uzinele „30 Decembrie” şi Uzinele de vagoane-Arad, „Steagul roşu”-Braşov, „Independenţa”-Sibiu şi altele au organizat acţiuni de popularizare a cărţii social-politice şi de ştiinţă. Printre formele de activitate folosite, menţionăm rafturile tematice în ajutorul celor ce studiază „Istoria P.M.R.”, „Ce să citească candidaţii de partid” etc., şi standurile de împrumut a cărţii social-politice, la locul de muncă.

● Practica a dovedit că întîlnirile oamenilor muncii cu scriitorii, organizate de bibliotecile sindicatelor se bucură de mult interes din partea muncitorilor. La o întîlnire cu un grup de scriitori, organizată la Uzinele de tractoare „Steagul roşu” din Braşov, au participat peste 800 de oameni ai muncii.

DUPĂ ÎNCHEIEREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI AGROZOTEHNIC DE MASĂ

„NICI UN CURSANT ÎN AFARA BIBLIOTECII!”

A trecut mai mult de o lună de când cursanții cercurilor agrozootehnice s-au adunat la ultima lecție a anului de învățămînt agricol 1962—1963, și aplică pe ogoarele întinse ale gospodăriilor colective cunoștințele însușite la cursuri. Muncile agricole sînt în toi. Foștii cursanți din anul I, ca de altfel și ceilalți colectivști, nu trebuie să piardă deprinderea de a citi și a folosi învățămintele aflate în cărți, în special cele agrozootehnice.

Ce măsuri au luat bibliotecile? Ce acțiuni au prevăzut în planul lor de activitate? Pentru a găsi răspunsul, am vizitat cîteva biblioteci comunale din raionul Rîmnicu-Sărat, regiunea Ploiești.

Încă de la începutul anului, bibliotecarii au trecut la transpunerea în viață a lozincii lansate de biblioteca raională „Nici un cursant în afara bibliotecii”. Anul trecut au fost cuprinși ca cititori aproape toți cursanții și, în primul rînd, brigadierii și șefii de echipă. Ei au format, de fapt, nucleul cititorilor bibliotecii.

În primul trimestru al acestui an, toți aceștia au fost reînscriși, realizîndu-se, astfel, permanentizarea lor ca cititori. Este un rezultat pe care bibliotecarii din raionul Rîmnicu-Sărat l-au obținut printr-o muncă continuă, plină de atenție față de fiecare cititor.

Popularizarea literaturii agrozootehnice ocupă, în continuare, un loc important în activitatea bibliotecilor din raion. Dispersarea colectivștilor și, bineînțeles, a foștilor cursanți din anul întii, la diferite sectoare de muncă ale gospodăriilor colective, nu trebuie să dăuneze asupra informării lor rapide despre ultimele noutăți apărute în Editura agrosilvică. Ajuțați de membrii colectivului de sprijin, bibliotecarii și-au întocmit un plan al deplasărilor la locul de muncă al colectivștilor. Aici, ei prezintă ultimele noutăți, organizează lecturi în grup din broșuri legate de specificul lucrărilor agricole în curs.

În ceea ce privește organizarea manifestărilor de popularizare a cărții agricole, bibliotecarii și-au propus ca, în limita timpului liber al colectivștilor, să fie folosite acele forme care se bucură de o largă popularitate. La Sihlea, de exemplu, bibliotecara va organiza trimestrial o consfătuire, la care va urmări să atragă un număr cît mai mare de colectivști. Consfătuirea pe tema *Cartea agricolă, sprijin în muncă*, organizată la închiderea învățămîntului agrozootehnic în această comună, a antrenat pe toți cursanții.

O acțiune interesantă, inițiată pe raion de către Consiliul agricol și Comitetul pentru cultură și artă, este concursul „Cine știe, răspunde”, la care participă crescătorii de animale din cele 44 de gospodării agricole colective. Desfășurîndu-se pe etape, în cadrul gospodăriei colective, pe centre de comună și, în faza finală, pe raion, acest concurs prilejuiește o verificare, prin confruntare a cunoștințelor însușite la lecțiile cercurilor zootehnice. În luna aprilie, concursul se încheie, desemnînd pe cîștigători — crescătorii de animale cu cea mai bună pregătire teoretică.

Ca și pînă acum, legătura pe care bibliotecile din raionul Rîmnicu-Sărat au stabilit-o cu specialiștii din agricultură, — ingineri agronomi, zootehniști, medici veterinari, — va fi menținută și chiar întărită. Bibliotecarii asigură o informare bibliografică la zi, iar specialiștii din agricultură, prin sfaturile date, contribuie la popularizarea mai largă a cărții agricole în rîndurile colectivștilor.

Sarcinile concrete, ridicate de fiecare gospodărie colectivă din raion, de muncile agricole efectuate la un moment dat, vor întregi planurile de activitate ale bibliotecilor cu noi și noi acțiuni al căror scop este folosirea cît mai largă a cunoștințelor, cuprinse în broșurile și cărțile agrozootehnice.

M. MILCU

DATE ȘI FAPTE DIN ACTIVITATEA UNUI CERC DE „CULTURA PLANTELOR”

Înainte de a vorbi despre activitatea cercului de „Cultura plantelor” pe care îl conduc, voi da câteva date din planul de producție pe anul acesta al gospodăriei noastre colective. Din întreaga suprafață de teren arabil, 770 ha vor fi cultivate cu grâu, 678 ha cu porumb (din care 200 ha planificate pentru o producție de 5 000 kg/ha), 120 ha cu floarea-soarelui, 60 ha cu sfeclă de zahăr, 17 ha cu diferite legume etc. În sectorul zootehnic ne-am propus să obținem 1 700 litri lapte de la o vacă furajată, 14 porci de la o scroafă, 2 kg lână tunsă de la o oaie.

Pentru a putea îndeplini aceste sarcini, nu sînt suficiente numai cunoștințele inginerilor și tehnicienilor și strădania în muncă a colectivștilor. Agricultură socialistă, organizată pe baze raționale și științifice, cere de la colectivști o temeinică pregătire de specialitate. Învățămîntul agrozotehnic de masă vine în sprijinul acestei pregătiri. De aceea, sub îndrumarea organizației de partid și pe baza indicațiilor date de Consiliul Superior al Agriculturii, s-au luat toate măsurile pentru a asigura buna desfășurare a cursurilor (recrutarea cursanților, stabilirea sălilor, aprovizionarea cu manuale, rechizite și material didactic, combustibil etc.).

Am discutat cu fiecare din cei 75 colectivști, înscriși la cercul de cultura plantelor, lămurindu-i că numai printr-o frecvență regulată și o temeinică însușire a lecțiilor, va putea să-și însușească cunoștințele necesare. Am stabilit, apoi, programul de învățămînt, alegînd acele teme care interesau mai mult producția gospodăriei colective. Din cele 34 lecții prevăzute în manual, am ales un număr de 26, care au și fost predate. Dovada că temele au fost bine alese, o dovedește participarea vie la discuții a cursanților.

Ca inginer agronom, care vorbeam pentru prima dată despre regulile lucrării pămîntului unor oameni mai puțin inițiați decît mine, mărturisesc că la început nu mi-a fost prea ușor. Uneori uitam că sînt în fața unor oameni mai puțin obișnuiți cu scrisul și învățatul, și vorbeam ca pentru tehnicieni sau specialiști. Dar ei m-au ajutat mult, rugîndu-mă, ori de cîte ori nu înțelegeau ceva, să le repet unele noțiuni predate. Pe parcurs, am constatat, cu satisfacție, că înunca mea nu a fost în zadar. După

cîteva lecții, cei 75 de colectivști cursanți au venit cu regularitate la lecții, însușindu-și cunoștințele predate.

De mult ajutor în desfășurarea învățămîntului agrotehnic de masă, ne-au fost lucrările existente în biblioteca comunală. Broșurile apărute în „Biblioteca agricolă” fiind scrise într-un stil accesibil pentru colectivști, sînt foarte mult consultate. Din cele 12 819 cărți împrumutate anul trecut de la biblioteca comunală, 2 420 au avut tematică agricolă. Anul acesta, numai în primele două luni, s-au consultat 326 lucrări agrozotehnice, dintre care 97 referitoare la specificul cercului nostru (cultura mare).

Tovarășa bibliotecară Odiseea Stoico-vici îmi este o prețioasă colaboratoare. Înainte sau după începerea lecțiilor, bibliotecara a adus colectivștilor broșuri care tratau despre tema dezbătută la cerc, de exemplu: *Ingrășămintele și recolta, Cultura porumbului pentru boabe, Cultura grîului de toamnă, Cum putem spori fertilitatea solului, Folosirea gunoierului de grajd, Seri de calcul în gospodăria agricolă colectivă* ș.a.

Unii colectivști au împrumutat și citit cărți agricole de la biblioteca comunală. Ei au împărtășit cunoștințele dobîndite și celorlalți membri ai cercului. De pildă: tema despre *Eroziunea solului* a fost foarte mult discutată în cadrul cercului nostru. Deoarece, brigadierii și șefii de echipă mi-au cerut să le recomand bibliografii suplimentare, am apelat la bibliotecară care ne-a pus la dispoziție diferite broșuri.

Cînd am studiat problema organizării muncii în G.A.C., colectivistul Gheorghe Rotaru a împrumutat de la bibliotecă lucrarea respectivă, aducînd un aport substanțial în discuții. Colectivștii Maria Barbu și Gheorghe Boiangiu, care au studiat bibliografia suplimentară despre *ingrășăminte și aplicarea lor*, au explicat celorlalți cursanți cum se păstrează și se administrează *ingrășămintele*, ce măsuri de protecție trebuie luate.

Acum, la încheierea părții teoretice a cursurilor cercului nostru agrotehnic, pot să afirm că bilanțul muncii este satisfăcător. Îmi este greu să remarc pe cei

mai buni dintre cei 75 „elevi” ai mei, deoarece toți au dovedit interes în cunoașterea și însușirea lecțiilor predate, au luat parte la discuții. Totuși, o mențiune specială trebuie dată colectivităților Smaranda Teică, Iongela Marcu, Maria Boiangiu, Nicolae Furtună, Maria Barbu și Gheorghe Boiangiu, care au dovedit o pasiune crescândă în însușirea cunoștințelor, concretizată printr-o lectură permanentă și variată. Astfel, în fișa de cititor a tovarăsei Smaranda Teică, pe lângă broșurile cu caracter agrotehnic, figurează cărțile *Crestinismul și esența sa, Tăunul, Adevărul despre năluciri etc.*; în fișa tovarășului Nicolae Furtună: *Întrega țară — un imens șantier, Copii, familie, muncă, Prietenie, dragoste, căsătorie*; în aceea a tovarăsei Iongela Marcu: *Oltenia azi, Zile și nopți, Legendele Olimpului etc.* Exemple asemănătoare s-ar putea da cu mulți dintre membrii cercului agrotehnic.

Preocuparea pentru studiu și lectură, — element nou în viața țărănimii colectivistice — este astăzi un fapt incontestabil, de care intelectualitatea satelor trebuie să țină seama. Ea este datoare ca prin eforturi unite să îndrumeze pe colectiviști spre cartea cea mai potrivită, să contribuie la dezvoltarea conștiinței socialiste a acestora.

Problema permanentizării acestei deprinderi de studiu și lectură, pe care membrii cercului nostru și-au format-o în cursul lunilor de iarnă mă preocupă în mod deosebit. În lunile ce vor urma, vom aplica pe lotul experimental cunoștințele teoretice dobândite de cursanți. Personal, voi urmări și conduc efectuaarea la timp optim a tuturor lucrărilor agricole, atât pentru întărirea prin practică a cunoștințelor căpătate la cerc, cât și pentru a demonstra pe viu tuturor colectivităților importanța aplicării întregului complex de măsuri agrotehnice. Paralel cu aceasta, voi colabora îndeaproape cu biblioteca comunală, pentru a asigura în permanentă lucrările de specialitate ce vor fi recomandate colectivităților.

Desigur că în perioada muncilor agricole de primăvară și vară lectura va scădea în intensitate. Ea nu trebuie însă, în nici un caz, abandonată. Prin lecturi colective, prezentări de cărți și organizarea unor biblioteci mobile la locurile de muncă ale colectivităților, vom putea menține în această perioadă interesul pentru lectură.

Maria BARBU
membru în Consiliul Superior
al Agriculturii
înc. agr. în G. A. C. — Birza
regiunea Oltenia

PE ACEEȘI TEMĂ...

— Vă rugăm să faceți câteva aprecieri asupra activității cercului legumicol, pe care îl conduceți.

— Datorită specificului producției, în gospodăria noastră colectivă au fost organizate trei cercuri: cultura mare, zooteh-

nic și legumicol, pe care l-am condus eu. La început s-au înscris 70 de colectiviști din care numai 60 au frecventat cu regularitate. Majoritatea cursanților o formează femeile, deoarece ele lucrează mai mult la grădinarit.

Din planul tematic recomandat, am ales 20 de lecții care au și fost ținute. Pentru a ușura înțelegerea celor expuse, m-am folosit de scheme, planșe, tablă. Unele lecții teoretice ca de exemplu: *Pregătirea răsadnițelor și semănatul*, au fost completate cu demonstrații practice. Cursul a fost privit cu multă încredere și interes de numeroși colectiviști, care se ocupă cu cultivarea legumelor, deoarece

voiau să vadă ce lucruri noi mai pot învăța. De pildă, lecțiile despre aplicarea îngrășămintelor organice și minerale, precum și cele despre producerea legumelor timpurii și extratimpurii, i-au interesat în chip deosebit deoarece în trecut nu

erau obișnuiți să aplice îngrășăminte, nici să cultive legume timpurii care aduc mari venituri. Toți colectiviștii care au frecventat cu regularitate cursurile

și-au însușit cu multă seriozitate cele predate.

— Ce sprijin ați primit de la biblioteca comunală?

— Tovarășa bibliotecară Ioana Scarlat este cunoscută și apreciată de către colectiviști. Aproape săptămânal, are loc la bibliotecă sau la căminul cultural, fie o prezentare de carte, fie o recenzie, fie o expoziție de cărți. În vitrina din fața bibliotecii se afișează în permanentă lista noilor cărți și broșuri agricole.

O discuție cu tovarășa
CORNELIA LEMENI
inginer horticol la G.A.C.
„Rășcoala 1907”
din comuna Ișalnița, reg. Oltenia

Colectiviștii găsesc la biblioteca comunală cărți pe profilul economic al gospodăriei colective, ca de exemplu : *Cultura roșiilor timpurii*, *Cultura grăului de toamnă*, *Cultura principalelor specii legumicole*, *O nouă metodă de adăpostire a păsărilor*, *Cultura sfedei de zahăr*, *Cultura florisoarelei*, *Prevenirea bolilor la animale*, *Creșterea și îngrijirea porcilor pentru carne*, *Îngrijirea solului*, *Îngrijirea pomilor din livadă* și multe altele. Bibliotecara a fost prezentă cu cărți de legumicultură aproape la fiecare din lecțiile noastre. Așa se explică, de altfel, că majoritatea membrilor cercului au citit lucrările : *Cum putem obține legume proaspete în tot timpul anului*, *Cultura roșiilor timpurii și a cartofului*, *Sfaturi pentru cultura legumelor* ș.a.

Bibliotecara a organizat, în repetate rânduri, standuri și expoziții de cărți agricole. O acțiune interesantă a bibliotecii, apreciată de membrii cercului de legumicultură, a fost consfătuirea pe tema *Cum putem obține legume proaspete în tot cursul anului*, organizată la începutul lunii februarie, la care au participat aproape 400 de colectiviști. De altfel, cartea agrozootehnică se popularizează intens și prin cercurile de citit, de care bibliotecara se preocupă îndeaproape.

— Și acum o ultimă întrebare : *Ce credeți că ar trebui făcut pentru ca ni-*

velul lecturii cărții agricole și al lecturii în general să se mențină și în timpul verii ?

— Perioada lunilor de vară este mai dificilă, mai ales pentru femei, care pe lângă munca câmpului sînt ocupate și cu treburile casnice. Este știut că de la începutul lunii mai și pînă la sfîrșitul lui septembrie, colectiviștii citesc în general mai puțin. Totuși, și în această perioadă, biblioteca ajutată de intelectualii din sat, poate întreprinde unele acțiuni de popularizare a cărții (prezentări de cărți, recenzii, seri literare organizate sîmbăta după-amiază sau duminica la căminul cultural). De asemenea, lectura individuală poate fi suplinită, în mare parte, prin unele lecturi în colectiv, făcute în pauzele de prînz la locurile de muncă mai îndepărtate de comună.

Dacă această activitate cu cartea va fi legată de specificul lucrărilor agricole în curs sau imediat următoare, ea va fi urmărită cu interes sporit de colectiviști.

Cred că aici, timpul este acela care-și va spune cuvîntul hotărîtor. Roadele muncii cultural-educative, desfășurate de partid în rîndul țărănimii colectiviste, nu vor întîrzia să se ivească și în acest domeniu.

COLABORAREA ÎNTRE DOUĂ INSTITUȚII CULTURALE

În marile orașe, centre de regiune, pulsul vieții culturale este alimentat de activitatea variată a diferitelor instituții — palate de cultură, teatre, filarmonici, mari biblioteci publice și științifice. În orașele raionale activitatea culturală este susținută, în principal, doar de două instituții : casa de cultură și biblioteca. Populația din aceste orașe își are însă cerințele, exigențele ei culturale la fel ca și-n centrele urbane mari. Pentru realizarea acestor cerințe casa de cultură și biblioteca trebuie să-și ducă activitatea sub semnul unei strînse colaborări. În felul acesta, manifestările organizate vor fi mai complexe, cu un conținut bogat de idei și o ținută artistică adecvată. Dar activitatea celor două instituții depășește granițele orașului. Ca principale centre metodice, ele îndrumă munca bibliotecilor și a căminelor culturale din întreg raionul. Colaborarea se impune cu necesitate și în acest caz. Numai așa munca cul-

turală desfășurată în comune și sate va avea un caracter unitar, va fi bogată în conținut și variată ca forme.

Varietatea formelor muncii metodice oferă posibilități multiple de desfășurare a colaborării. Sarcina casei de cultură și a bibliotecii raionale este să le folosească din plin.

★

Ne propunem să relevăm cîteva aspecte ale muncii metodice desfășurate de cele două instituții culturale din raioanele Rînnicu-Sărat, regiunea Ploiești și Titu, regiunea București.

La Rînnicu-Sărat colaborarea dintre cele două instituții se realizează atît în ceea ce privește organizarea de manifestări comune pe raza orașului, ca și-n munca de îndrumare metodică a căminelor culturale și a bibliotecilor. Ce forme îmbrățișează activitatea metodică ? Cum se realizează ? Ce posibilități există pe

viitor? — iată câteva întrebări la care vom încerca să dăm răspunsuri, fără a avea pretenția că am epuizat, în întregime, aspectele concrete ale muncii depuse de către activiștii culturali ai celor două instituții din Rîmnicu-Sărat.

Dacă este vorba de colaborare, atunci se impune ca obligație elementară cunoașterea reciprocă a activității, a celor mai importante sarcini a căror rezolvare necesită forțe mai multe. Cei doi directori, al casei de cultură și al bibliotecii, fac parte reciproc din comitetele de sprijin ale celor două instituții. Prezența lor nu se rezumă la o simplă figurație a numelui printre ceilalți membri ai comitetelor. Chiar dacă directorul casei de cultură nu cunoaște problemele clasificării zecimale sau ale catalogării, știe, în schimb, ce sarcini de bază au bibliotecile pentru răspîndirea cît mai largă a cărții în mijlocul populației, cum pot căminele culturale, prin acțiunile organizate, să sprijine bibliotecile în munca de îndrumare a lecturii. Același lucru se poate spune și despre directorul bibliotecii, în ceea ce privește sarcinile de bază ale casei de cultură. Această preocupare pentru cunoașterea problemelor muncii culturale de către activiștii celor două instituții are un caracter organizat, de perspectivă. În ședințe săptămînale, secretarul comitetului raional pentru cultură și artă discută cu directorul casei de cultură și cu cel al bibliotecii sarcinile la ordinea zilei, precum și unele probleme de perspectivă. De altfel, casa de cultură și biblioteca raională au prevăzut în planurile lor de muncă puncte comune — manifestări și acțiuni metodice.

S-ar putea ca această colaborare în munca metodică să fie înțeleasă, uneori, ca posibilitate de substituție și anume, biblioteca să-și asume unele sarcini ce privesc strict casa de cultură și, bineînțeles, aspectul invers în ceea ce privește casa de cultură. Fără discuție că munca metodică, desfășurată în colaborare, are urmări pozitive asupra conținutului vieții culturale din sate. Dar atît căminul cultural cît și biblioteca au instrumentele lor de muncă și îndrumările necesare le vor primi din partea organelor metodice direct răspunzătoare. De exemplu, casa de cultură și biblioteca raională din Rîmnicu-Sărat au întocmit împreună câteva scrisori metodice. Una dintre ele era adresată lectorilor-povestitori și cuprindea indicații asupra temelor elaborate de către casa de cultură, precum și bibliografia necesară documentării lectorilor, întocmită de către biblioteca

raională. Sau alt exemplu, de felul cum în cadrul acestei colaborări se ține seamă de specificul muncii a două instituții culturale. S-a făcut o deplasare, în comun, a metodiștilor casei de cultură și ai bibliotecii raionale în comuna Măcrina, cu scopul de a da îndrumări concrete privind organizarea „Zilei zootehniei“. La această manifestare, apreciată de către crescătorii de animale, și-au adus contribuția căminul cultural și biblioteca. Metodistul casei de cultură a discutat cu directorul căminului cultural și inginerul gospodăriei asupra problemelor ce vor fi cuprinse în referat (care servea drept bază a discuției), iar metodistul bibliotecii raionale a lucrat împreună cu bibliotecara la organizarea unei expoziții și la întocmirea bibliografiei necesare celor ce vor participa la consfătuire, urmînd ca tot biblioteca să se ocupe de documentarea lor, împrumutîndu-le cărțile respective. Programul artistic prezentat în încheierea acestei zile a fost susținut de brigada artistică a căminului cultural.

Un aspect ce merită relevat și vizează atît casa de cultură cît și biblioteca din Rîmnicu-Sărat, este acela al realizării colaborării pentru evitarea paralelismului în activitatea bibliotecilor și a căminelor culturale din raion. Un exemplu în perioada de iarnă activitatea cercurilor de citit s-a intensificat (fenomen general în toate regiunile țării). Dar în comune există și puncte de convorbire, de activitatea cărora se ocupă căminul cultural (aceste puncte de convorbire, există în toate comunele regiunii Ploiești). Într-o săptămînă colectivității se adună la cercul de citit, în cealaltă săptămînă vin s-asculte lectorii-povestitori în cadrul punctelor de convorbire. Pentru a preîntîmpina unele suprapuneri de teme, ceea ce echivala cu scăderea interesului participanților și folosirea nerațională a timpului lor liber, casa raională de cultură împreună cu biblioteca raională au luat o serie de măsuri. Printre altele, au întocmit și trimis în întreg raionul scrisori metodice privind modul de desfășurare a activității cercurilor de citit și a punctelor de convorbire indicînd, totodată, temele și bibliografia necesară. În felul acesta, s-a asigurat o continuitate a tematicii folosite, o varietate a ei.

Eficacitate au avut și deplasările efectuate, tot în colaborare, în comunele cu centre metodice. Urmărind organizarea activității căminelor și bibliotecilor pentru perioada iernii, metodiștii au dat

PE TEME ACTUALE

îndrumări concrete privind întocmirea și realizarea planului de activitate a celor două unități culturale la nivelul cerințelor actuale ale colectivităților. Rezultatele bune obținute de către unitățile culturale din Boldu, Puiesti, Dumitresti, Sihlea dovedesc utilitatea deplasărilor efectuate.

Pentru instruirea directorilor de cămine culturale și a bibliotecarilor, casa de cultură și biblioteca raională au inclus în tematica seminarilor raionale probleme ce privesc colaborarea. Astfel, la unul din seminarii (cel organizat în comuna Puiesti) s-a discutat despre formele și metodele de colaborare între căminele culturale și bibliotecă. S-au dat, totodată, indicații concrete bibliotecarilor asupra întocmirii unor bibliografii necesare documentării membrilor brigăzilor științifice. În cadrul unui alt seminar raional, casa de cultură și biblioteca raională au prezentat planul lor comun de activitate, oferind, astfel, activiștilor culturali un model de felul în care această colaborare poate să aibe un caracter organizat.

Având de-acum o oarecare experiență în ceea ce privește colaborarea în munca de îndrumare metodică, casa de cultură și biblioteca raională din Rîmnicu-Sărat vor trebui să cuprindă în raza activității lor toate unitățile culturale din raion, acordind o atenție specială celor cu activitate mai slabă. De asemenea, organizarea în comun a unui număr sporit de manifestări-model va veni în ajutorul directorilor de cămine culturale și bibliotecarilor. O problemă ce-ar putea să preocupe, deopotrivă, cele două instituții culturale este aceea a lecturii membrilor formațiilor artistice existente în cadrul casei de cultură. Nivelul cultural al membrilor acestor formații are o influență directă asupra calității manifestărilor artistice prezentate.

★

Din păcate, despre colaborarea dintre casa de cultură și biblioteca din raionul Titu, regiunea București, este mai greu să scrii. De ce? Pentru că ea s-a desfășurat sporadic, în funcție de fluctuația cadrelor la cele două instituții.

Dacă te uiți în registrele în care sînt consemnate acțiunile întreprinse anul trecut atît de casa de cultură cît și de bibliotecă, numărul lor variază între 2—3 pe lună și uneori chiar mai multe. Ești tentat să spui: foarte bine. Așa ar fi dar... anul nu se încheie cu luna august, lună în care colaborarea a încetat. Cauza? Din septembrie biblioteca raională a ră-

mas fără bibliotecar-șef, din octombrie fără bibliotecar principal, iar bibliotecarul de la secția de împrumut urma să lucreze singur, rezumindu-și activitatea la împrumutul de cărți și organizarea cîtorva expoziții. În aceste condiții nu putea fi vorba de muncă metodică.

La casa de cultură situația era asemănătoare în ceea ce privește fluctuația cadrelor.

În noiembrie, la bibliotecă a fost încadrat un bibliotecar principal, iar la casa de cultură un metodist. În luna februarie 1963 ambele instituții erau tot fără conducători.

Cît privește colaborarea celor două instituții culturale în activitatea de îndrumare metodică a căminelor culturale și a bibliotecilor, era încă inexistentă în luna februarie a acestui an. În comunele raionului, bibliotecile și căminele culturale organizează împreună o serie de manifestări, dar acestea nu sînt rodul muncii metodice desfășurate de cele două unități culturale de la centru. Și cît de necesar ar fi un astfel de ajutor.

Este timpul ca, în raionul Titu, comitetul pentru cultură și artă să rezolve această situație prin completarea tuturor posturilor libere și încetarea fluctuației de cadre la cele două instituții culturale raionale. Apoi, ar fi binevenită o atenție sporită din partea forurilor metodice de la regiune (metodiștii bibliotecii regionale să vină mai des în raionul Titu). Și, bineînțeles, mai multă inițiativă din partea celor care lucrează, în prezent, la cele două instituții: casa de cultură și biblioteca raională.

Activitatea desfășurată de către casa de cultură și biblioteca raională va fi cu atît mai bogată în conținut și mai eficientă, cu cît cele două instituții vor înțelege colaborarea ca o necesitate reclamată de însăși cerințele de cultură ale orașelor și satelor zilelor noastre. Această colaborare trebuie să fie multilaterală, să îmbrățișeze toate aspectele muncii, atît cele artistice, cultural-educative, specifice casei de cultură, cît și cele specifice bibliotecii. Comitetele raionale de cultură și artă, avînd viziunea de ansamblu asupra sarcinilor muncii culturale pe întreg raionul au posibilitatea să coordoneze, să întărească această colaborare. Întocmirea unui plan comun de activitate a celor două instituții sau specificarea acțiunilor organizate în colaborare în planul fiecăreia, ar avea urmări pozitive asupra colaborării organizate, sistematice a casei de cultură cu biblioteca raională.

Anne-Marie MIHIȚ

Sărbătorim 1 MAI

În întreaga lume, va fi sărbătorită, în curînd, ziua de 1 Mai, ca zi a solidarității internaționale a tuturor celor ce muncesc, ca zi de luptă pentru apărarea păcii, pentru bunăstare și socialism. Bibliotecile publice sînt chemate să participe activ la această sărbătoare, prin multiplele și variatele forme ale muncii cu cartea. O manifestare tot mai mult încetățenită în practica activității cu cititorii este și simpozionul — discuție organizată pe baza unor scurte expuneri făcute de cîțiva vorbitori, în fața și cu participarea publicului. Venind în ajutorul bibliotecarilor, publicăm textul unui astfel de simpozion, care poate fi îmbogățit potrivit cu specificul localității sau unității deservite de fiecare bibliotecă. Datele referitoare la situația clasei muncitoare din țările capitaliste și la realizările oamenilor muncii din țările socialiste vor fi completate cu ultimele materiale privind această problemă apărute în presă.

Pentru a da posibilitate cititorilor ca, în cadrul simpozionului, să participe activ la discuții, adăugăm textului un material bibliografic pe teme, care e bine să fie afișat din timp, la bibliotecă. Cărțile și revistele cuprinse în bibliografie vor fi popularizate atît cu prilejul muncii de îndrumare a lecturii, cît și prin expoziții sau convorbiri organizate special în acest scop. Pentru o bună reușită a simpozionului, bibliotecarii vor apela la sprijinul membrilor colectivului cultural obștesc și al cititorilor cu o temeinică pregătire culturală. Discuțiile se vor desfășura în ordinea temelor expuse, vorbitorii luînd cuvîntul atît de la masa prezidiului, cît și din sală.

TEMA a I-A

1 MAI — MĂREAȚĂ SĂRBĂTOARE A CLASEI MUNCITOARE

Ziua de 1 Mai a fost stabilită ca zi de demonstrație a mișcării muncitorești internaționale, la Congresul de constituire a Internaționalei a II-a, deschis la Paris la 14 iulie 1889, în urma propunerii făcute de delegatul francez Lavigne. Această propunere venea în sprijinul cererii Fe-

derației americane a muncii de a se declara la 1 Mai 1890 o grevă generală pentru ziua de muncă de 8 ore. Hotărîrea a fost reinnoită la congresele următoare. Ziua de 1 Mai a devenit astfel marea sărbătoare de luptă a muncitorilor din lumea întreagă.

VĂ PREZENTĂM • VĂ RECOMANDĂM

Pentru a ne da seama ce a însemnat lumina zilei de 1 Mai în bezna exploatării capitaliste, când în nici o țară muncitorii nu sfârșiseră încă lanțurile acestei lumi putrede, să ne întoarcem în urmă cu peste o jumătate de veac. Iată ce scria Lenin, în aprilie 1904 :

„Se apropie ziua de 1 Mai, când muncitorii din toate țările sărbătoresc trezirea lor la o viață conștientă, sărbătoresc unirea lor în lupta împotriva oricărei silnicii și a oricărei asuprii a omului de către om, în lupta pentru eliberarea de foame, de mizerie și de uneltiri a milioaneilor de oameni ai muncii. Două lumi stau față în față în această luptă mare: lumea capitalului și lumea muncii, lumea exploatării și a sclaviei, lumea frăției și a libertății...”¹⁾

(Se va citi în continuare din lucrarea indicată, pînă la rîndul 12 de sus, p. 185).

Lenin a învățat clasa muncitoare din Rusia, în condițiile crîncenei asuprii țariste, ca această sărbătorire „să se desfășoare în cît mai multe centre, să fie cît mai impunătoare, nu numai prin numărul participanților, dar și prin caracterul lor organizat, conștient, prin hotărîrea lor de a începe o luptă dîrză pentru eliberarea politică a poporului rus, iar prin aceasta și pentru dobîndirea unei

arene libere în vederea dezvoltării proletarietului ca clasă și a luptei sale deschise pentru socialism”²⁾.

În țara noastră, clasa muncitoare a sărbătorit ziua de 1 Mai chiar din anul 1890, demonstrînd sub steagurile roșii, împotriva jugului capitalist, pentru vot universal, ziua de muncă de 8 ore, drepturi pentru femei etc. Zeci de ani la rînd, burghezia a dus o luptă acerbă pentru interzicerea acestei sărbători. Cu toate acestea, chiar în cele mai grele condiții ale dictaturii fasciste, ziua de 1 Mai a continuat să fie sărbătorită. În 1939, de pildă, o demonstrație de tip fascist înscenată de dictatura regală a fost transformată de către Partidul Comunist din România într-o puternică demonstrație a forțelor patriotice antifasciste.

Socialismul, înscris în urmă cu peste trei sferturi de veac pe steagurile primilor demonstrați de 1 Mai ca un ideal scump dar îndepărtat, se înfățișează în zilele noastre ca un puternic sistem mondial în vertiginosă dezvoltare.

Steagul roșu al lui 1 Mai — simbol al solidarității de luptă a celor ce muncesc — este astăzi purtat de brațele popoarelor din țările lagărului socialist, de partidele comuniste și muncitorești, de clasa muncitoare internațională.

TEMA A II-A

REALITĂȚI DIN LUMEA CAPITALISTĂ

Să privim viața oamenilor muncii din țările capitaliste, dincolo de mirajul largilor bulevarde scîldate în neon, dincolo de iachturile particulare în care îmbuibății își mestecă spleenul! Cele cîteva aspecte culese la întîmplare, din presă, vor fi edificatoare :

„Într-un comunicat dat publicității la 31 ianuarie [1963], Ministerul Muncii al S.U.A. a anunțat că, în cursul lunii ianuarie, numărul șomerilor americani a crescut cu 855 000, ajungînd în prezent la 4 700 000“.

¹⁾ Lenin, V. I. 1 Mai. Proiect de proclamație. Din : Lenin, V. I. Opere, vol. 7 (septembrie 1903—decembrie 1904), Buc., Editura politică, 1958, p. 84.

²⁾ Lenin, V. I. Prefață la broșura „Zilele de mai la Harkov”. În : Lenin, V. I. : Opere, vol. 4. 1898—aprilie 1901. Editura pentru literatură politică, 1953, p. 334.

³⁾ Agerpress.

⁴⁾ Ehimov, A. Perspectivele Americii Latine. Tim-puri noi (1963), 4 (ian.), p. 9.

„Oficiul poștal din Detroit a publicat un anunț că dispune de 60 de locuri vacante cu salarii mici. Ca răspuns la acest anunț, 20 000 șomeri au luat cu asalt clădirea oficiului poștal... 60% erau tineri de 20 de ani. Ceea ce s-a petrecut la Detroit se poate întîmpla în orice mare oraș american, deoarece aproape 1 milion de tineri și tinere nu au în momentul de față de lucru”³⁾.

„În America Latină, 60% dintre locuitorii (de la 15 ani în sus) sînt analfabeți. Din cei 38 milioane de copii între 7 și 14 ani numai 26 milioane învață la școala primară; restul de 12 milioane nu frecventează nici un fel de școli. În Mexic sînt școlarizați numai 50% dintre copii, în Brazilia — o treime, iar în Haiti — a cincea parte”⁴⁾.

În țările Orientului Arab, „muncitorii sînt nevoiți să trudească 10—12 ore pe zi. La fiecare pas îi pîndește foamea. Personalul sanitar este insuficient, iar

asistența medicală foarte scumpă. Chiar și în țările cele mai dezvoltate — Siria și Libanul — este greu să ai studii secundare; există chiar regiuni unde 90% din populație este analfabetă⁵⁾.

Nici situația muncitorilor din Japonia nu este mai bună. „Ei sînt nevoiți să muncească cîte 10—14 ore pe zi, în condițiile lipsei aproape totale a mijloacelor de protecție a muncii. Chiar și statistica oficială recunoaște că salariul muncitorilor din minele mici abia ajunge pentru hrana familiei... În această țară sînt cîteva milioane de șomeri totali și parțiali... Îndurăm chinurile iadului... — a declarat unul dintre ei unui corespondent al ziarului *Yomiuri*“⁶⁾.

TEMA a III-a

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ

Chemarea „unire muncitori, unire“ din înflăcăratul imn „Internaționala“ răsună în această zi de primăvară pe toate meridianele și paralelele globului. An de an, crește și se întărește unitatea de acțiune a maselor muncitoare din toate țările. Puternicile bătălii de clasă care au cuprins întreaga lume capitalistă, paralizînd pentru timp îndelungat ramuri întregi de activitate, sînt exemple grăitoare ale forței de granit a proletariatului internațional. O afirmare a acestei forțe o constituie și puternicile demonstrații muncitorești organizate cu prilejul zilei de 1 Mai. Spicuiem cîteva din informațiile date în presă referitoare la sărbătorirea zilei de 1 Mai, anul trecut, în țările capitaliste:

S.U.A. :

„În după-amiaza zilei de 1 Mai în piața „Union“, încercuită de cordoane de polițiști, a avut loc un miting consacrat sărbătorii de 1 Mai. Despre sentimentele și năzuințele participanților la miting au vorbit lozincile așezate deasupra tribunei improvizate: „Sîntem împotriva legii lui McCarran!“; „Să se pună capăt segregăției rasiale!“; „Încetați experiențele nucleare!“; „Jos cursa înarmărilor!“⁸⁾.

R.F.G. :

„France Presse“ anunță că cu prilejul zilei de 1 Mai în toate marile orașe din Germania occidentală au avut loc puternice demonstrații. Aceste demon-

strățiile s-au desfășurat sub lozincile Federației sindicatelor din Germania occidentală. „Să muncim în pace, să trăim în libertate!“; „Nu vrem exterminarea altor popoare!“; „Jos arma atomică!“⁹⁾.

„Socialismul a devenit o realitate vie pe un teritoriu imens, care se întinde de la Pacific la Elba. În locul vechilor imperii coloniale au apărut zeci de noi state independente. Mișcarea comunistă mondială se afirmă ca o puternică forță motrice a dezvoltării sociale. Întreaga desfășurare a istoriei în cei mai bine de 110 ani de cînd Marx și Engels au adresat înflăcărata chemare „Proletari din toate țările, uniți-vă!“ confirmă justetea genialelor idei ale marxismului“⁷⁾.

Japonia :

„6,5 milioane de japonezi au luat parte la mitingurile și demonstrațiile organizate în cinstea zilei de 1 Mai sub lozincile: „Jos experiențele nucleare!“; „Să luptăm prin eforturi susținute pentru reducerea zilei de muncă, majorarea salariilor...“

La Tokio această sărbătoare a început cu un mare miting... la care au participat 630 000 persoane“¹⁰⁾.

Guatemala :

„Agenția Reuter relatează că poliția și trupele au intervenit în capitala Guatemalei pentru a împărștia demonstrația organizată cu prilejul zilei de 1 Mai...“

Intrucît demonstrații continuau să manifesteze, poliția a făcut uz de arme de foc. Din rîndurile participanților au căzut morți și răniți“¹¹⁾.

În toate țările socialiste, ziua de 1 Mai se sărbătorește cu entuziasmul năzuințelor împlinite și al dorinței spre mai bine. În această zi însoțită de primăvară, coloanile compacte ale muncitorilor, țăranilor și intelectualilor, simbol al unității depline a întregului popor, raportează cu mîndrie realizările obținute în producție și angajamentele de viitor. Umăr la umăr, mun-

5) Sheiho, Mohamed, *Oriental Arab : Să pășim peste veacuri*. Timpuri noi, (1963), 4 (ian.), p. 10.

6) Cehonim, B. *Ofensiva de iarnă a proletariatului japonez*. Timpuri noi, (1963), 3 (ian.), p. 16.

7) Gheorghiu-Dej, Gheorghie. *40 de ani de luptă sub steagul atotbiruitor al marxism-leninismului*, Buc., Editura politică, 1961, p. 44.

8) Scîntea, XXXI, (1962), 5517 (2 mai), p. 6.

9) Idem.

10) Idem.

11) Idem.

citori, țărani, intelectuali își manifestă încrederea nestrămutată în comunism — viitorul luminos al omenirii, cer, într-un singur glas, să se întărească unitatea de

acțiune, solidaritatea de luptă a clasei muncitoare și a oamenilor muncii din toate țările în lupta pentru pace, independență, democrație și socialism.

TEMA a IV-a

LUMEA PĂCII VA IMPUNE PACEA LUMII!

Năzuința de a exclude războiul din viața societății omenești a fost întotdeauna un scop al mișcării muncitorești.

O lume fără arme, o lume fără războaie — iată idealul socialismului și mișcării muncitorești. Comuniștii învață pe oamenii muncii din toată lumea că pentru înfăptuirea acestui ideal nu este suficientă proclamarea lui; el poate deveni o realitate numai prin lupta maselor populare.

Un îndreptar luminos pentru forțele care stau de straajă păcii sînt Declarația și Apelul către popoarele din lumea întreagă elaborate de Consfătuirea reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești care a avut loc la Moscova, în noiembrie 1960.

Făcînd o analiză științifică multilaterală a problemelor care stau în fața partidelor comuniste și a mișcării muncitorești internaționale, Declarația subliniază:

„Comuniștii consideră drept misiunea lor istorică nu numai înlăturarea exploatarii și mizeriei pe scară mondială și eliminarea pentru totdeauna din viața societății omenești a posibilității oricărui război, dar și izbăvirea omenirii încă în epoca actuală de coșmarul unui nou război mondial. Partidele comuniste din toate țările vor consacra realizării acestei mărețe misiuni istorice toate forțele și toată energia lor”¹²⁾.

Adresîndu-se oamenilor de toate profesiile și din toate păturile sociale, indi-

ferent de convingerile lor politice și religioase, indiferent de naționalitatea și de culoarea pielii lor, *Apelul către popoarele din lumea întreagă* este o chemare înțeleaptă și lucidă la viață, un manifest de luptă împotriva încercărilor nebunești ale acelor care vor să împingă omenirea în prăpastia catastrofei nucleare.

„În epoca noastră — se spune în *Apel — FORȚELE PĂCII SÎNT SUPERIOARE FORȚELOR RĂZBOIULUI!*

Popoarele vor atinge țelul nobil și dorit — vor salvarea pacea — dacă își vor uni eforturile și vor lupta perseverent și hotărît pentru pace și prietenie între popoare”¹³⁾.

Numeroasele manifestații pentru apărarea păcii, care au loc din ce în ce mai des în toate colțurile lumii, dovedesc maturizarea forțelor politice care au luat în propriile lor mâini cauza menținerii păcii.

Lupta pentru pace a devenit mai mult ca oricînd o sarcină istorică de cea mai mare importanță nu numai a clasei muncitoare, ci și a tuturor celorlalte pături ale populației. În fața pericolului unui război termonuclear, crește torentul unic al celor mai diferite mișcări de masă, unite prin năzuința comună de a izbăvi omenirea de catastrofa unui război. Clasa muncitoare internațională și țările socialiste constituie forța conducătoare și organizatoare a acestei lupte.

TEMA a V-a

VICTORIA DEPLINĂ A SOCIALISMULUI ESTE INEVITABILĂ

Anul acesta, ziua de 1 Mai se sărbătorește în condițiile creșterii impetuoase a forței și a influenței internaționale a sistemului mondial socialist, a procesului intens de destrămare a sistemului colonial, a creșterii neîncetate a luptelor de clasă în țările capitaliste, ale decăderii și descompunerii continuu a sistemului mondial capitalist.

¹²⁾ Declarația Consfătuirii reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești, (noiembrie 1960). Apel către popoarele din lumea întreagă. Buc., Editura politică, 1960, p. 39.

¹³⁾ Idem, p. 78.

Prevederile mărețului program de construire a comunismului în Uniunea Sovietică înaripează eforturile creatoare ale tuturor oamenilor muncii din țările socialiste. Datorită entuziasmului clocotitor în muncă al poporului sovietic, îndeplinirii și depășirii an de an a prevederilor planului septenal, crește rapid forța economică a Uniunii Sovietice, care a și cucerit prioritatea pe plan mondial într-un șir de ramuri importante ale producției, științei și tehnicii. Opera de imensă însemnătate internațională, pe care o înfăptuiește poporul sovietic contribuie la

creșterea forței și influenței sistemului socialist, demonstrează superioritatea socialismului — și aceasta este un puternic factor de revoluționare a conștiinței popoarelor lumii, de mobilizare a lor la lupta pentru eliberarea de exploatare și asupra, de creștere a puterii de atracție a ideilor marxism-leninismului.

Lumea socialismului cuprinde astăzi o treime din populația globului. Alături de Uniunea Sovietică care înfăptuiște cu succes construcția desfășurată a comunismului, un șir de țări democrat-populare au intrat în etapa desăvârșirii construcției socialiste. Se apropie tot mai mult timpul când socialismul se va situa pe primul loc în producția mondială de bunuri materiale. Sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale din anul trecut a consfințit victoria deplină și definitivă a socialismului în orașele și satele patriei noastre.

Din 1948, producția globală a industriei a crescut în România de aproape 8 ori. Ramurile construcțiilor de mașini și a industriei chimice și-au sporit producția de cca. 17 ori; siderurgia de 8 ori, industria energiei electrice de aproape 10 ori.

„În perioada 1960—1962 producția globală industrială a crescut cu 55 la sută, cu un ritm anual de creștere de 15,8% față de cca. 13% prevăzut în Directivele Congresului al III-lea al partidului...

La sfârșitul anului 1962 agricultura era înzestrată cu 56 500 tractoare, 52 600 semănători mecanice, 28 400 combine pentru recoltatul cerealelor păioase și cu numeroase alte mașini agricole.

...În anul 1962 venitul național a crescut

14) Comunicatul Direcției Centrale de Statistică cu privire la îndeplinirea planului de stat al R.P.R. pe anul 1962. Știința, XXXII (1963), 5790 (1 febr.), p. 1, 3.

15) Gheorghiu-Dej, Gheorghe. Articole și cuvântări, — august 1959—mai 1961 — Buc., Editura politică, 1961, p. 349.

16) Declarația Consfătuirii reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești (noiembrie 1960) Apel către popoarele din lumea întreagă. Buc., Editura politică, 1960, p. 9.

cu cca. 7% față de 1961, depășind cu 30% nivelul anului 1959... În primii trei ani ai planului de șase ani au fost construite din fondurile statului peste 112 000 apartamente din care aproape 42 000 în 1962. În aceeași perioadă populația și-a construit din fonduri proprii cca. 300 000 locuințe, mai ales în mediul rural... În învățământul de toate gradele au fost cuprinși în anul școlar 1962—1963 un număr de 3 360 000 elevi și studenți, cu 8 la sută mai mare decât în anul școlar precedent¹⁴⁾.

(Aceste date se vor completa cu altele recente apărute în presa centrală și locală în preajma zilei de 1 Mai).

În întrecerea economică pașnică, forța și avântul plin de vigoare ale socialismului devin tot mai evidente, în timp ce imperialismul este cuprins de un proces adânc de decădere și destrămare, iar pozițiile lui economice și politice au devenit tot mai putrede.

„Marea forță vitală a socialismului și superioritatea sa asupra capitalismului — a subliniat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — își găsesc cea mai puternică expresie în rezultatele obținute de sistemul mondial socialist în întrecerea cu sistemul capitalist¹⁵⁾.

Deosebit de actuale sînt principiile teoretice ale Declarației Consfătuirii reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești (Moscova — noiembrie 1960), care făcînd o analiză științifică a legilor dezvoltării societății în zilele noastre, apreciază că :

„În epoca contemporană, conținutul principal, direcția principală și particularitățile principale ale dezvoltării istorice a societății omenești sînt determinate de sistemul mondial socialist, de forțele care luptă împotriva imperialismului, pentru transformarea socialistă a societății. Nici un fel de eforturi ale imperialismului nu pot opri dezvoltarea progresivă a istoriei. Au fost create premise trainice pentru noi victorii hotărîtoare ale socialismului. Victoria deplină a socialismului este inevitabilă¹⁶⁾.

TEMATICI ȘI INDICAȚII BIBLIOGRAFICE

pentru organizarea serilor literare și a discuțiilor cu cititorii

TEMA a I-a :

*1 Mai are culoarea roșie
roșie ca stindardele aruncate în luptă
de pe baricadele timpului
zorit de prefacerea lumii.*

(ION BĂNUȚA)

(Temă închinată cinstirii lui 1 Mai și muncii creatoare).

Indicații bibliografice ¹⁾ :

ANDRIȚOIU, AL. *Stanțe de mai*. În : *Gazeta literară*, IX (1962), 17 (26 apr.), p. 1.

ARGHEZI, TUDOR. *Cel ce gindește singur*. În : *Cîntare partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1962, p. 11—12.

BANUȘ, MARIA. *Se arată lumea*. În : op. cit., p. 35.

BĂNUȚA, ION. *Culori de mai*. În : *Bănuță, Ion. Am rechemat iubirea*. Buc., Editura tineretului, 1962, p. 23—24.

BĂNUȚA, ION. *Flamură de mai*. În : op. cit., p. 21—22.

BORISOV, I. I. *Lenin la subotnic, 1 Mai 1920*. În : *Amintiri despre Lenin*. Buc., Editura politică, 1958, p. 678.

FELEA, VICTOR. *Sînt omul care construiește*. În : *Cîntare Partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 173—174.

ISAC, EMIL. *Minerul*. În : op. cit., p. 204.

PĂUN, PINCIO I. *1 Mai*. În : *Păun, Pincio I. Versuri, proză, scrisori*. Buc., E.S.P.L.A., 1958, p. 32.

SAHIA, ALEXANDRU. *1 Mai*. În : *Sahia, Alexandru. Execuția de primăvară*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 315—317.

TULBURE, VICTOR. *Eroul*. În : *Tulbure, Victor. Toamna pe sub nucii*. Buc., Editura tineretului, 1962, p. 25—26.

TULBURE, VICTOR. *Luminile nopții*. În : op. cit., p. 46—47.

TEMA a II-a

ZDROBIȚI ORÎNDUIALA CEA CRUDĂ
ȘI NEDREAPTĂ...

(Temă închinată luptei oamenilor muncii împotriva exploatații capitaliste, pentru unitatea lor internațională).

Indicații bibliografice :

ALBERTI, RAFAEL. *Balada despre trîntorii cîmpilor*. În : *Gazeta literară*, X (1963), 5 (31 ian.), p. 8.

¹⁾ Acolo unde titlul unui volum se repetă, facem trimiterea : op. cit.

BECHER, JOHANNES. *Steagul*. În : *Becher, J. Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1962, p. 51.

BECHER, JOHANNES. *Tovarășului necunoscut*. În : op. cit., p. 147.

BENIUC, MIHAI. *Noi, comuniștii*. În : *Beniuc, Mihai. Poezii*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 252—253.

BOTEZ, DEMOSTENE. *Acesta e Ilie Pintilie*. În : *Cîntare partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 76—78.

BRAD, ION. *Prunii Doftanei*. În : op. cit., p. 88—89.

BRESLAȘU, MARCEL. *Cîntecul de leagăn al Doncâi* (fragment). În : op. cit., p. 95—110.

BUTTITTA, IGNAZIO. *Bocet pentru Turridu Carnivale* (fragment). În : *Gazeta literară*, IX (1962), 22 (31 mai), p. 8.

CORBEA, DUMITRU. *Doftana* (fragment). În : *Cîntare partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 133—142.

CRÎNGULEANU, ION. *Feroviar în revoluție*. În : *Crînguleanu, Ion. Anotimpurile Griviței*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 47—49.

EFTIMIU, VICTOR. *Cu fruntea-n stele*. În : *Cîntare partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 171.

FRUNZĂ, EUGEN. *Trăiască partidul comunist* (întermitașilor poeți ai libertății ferecate în cătușele inchiziției capitaliste). În : *Viața românească*, XV (1962), 9 (sept.), p. 64.

HORVATH, IMRE. *Cine-i mai îndurerat*. În : *Cîntare partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 196—198.

JEBELEANU, EUGEN. *Cîntare la Cimitirul „Treii pruni”*. În : op. cit., p. 213—225.

JEBELEANU, EUGEN. *Pe lespede e-roilor*. În : op. cit., p. 212.

JOZSEF, ATTILA. *Balada muncii salariate și Profită sfîntul capital*. În : *Jozsef, Attila. Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1961, p. 71—74.

NEUMANN, S. K. *Minerii din Asturii*. În : *Gazeta literară*, IX (1962), 21 (24 mai), p. 8.

PARASCHIVESCU, R. M. *Vasile Rotaru*. În : *Paraschivescu, R. M. Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1961, p. 33—36.

PORUMBACU, VERONICA. *Mierla lui Ilie Pintilie*. În : *Porumbacu, Veronica. Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1962, p. 31—33.

SAHIA, ALEXANDRU. *Doftana*. În : *Sahia, Alexandru. Execuția de primăvară*.

Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 310—315.

SAHIA, ALEXANDRU. *Front unic, front popular*. În: op. cit., p. 317—321.

SAHIA, ALEXANDRU. *Șomajul*. În: op. cit., p. 253—255.

SAHIA, ALEXANDRU. *Tragica soartă a muncitorilor din porturi*. În: op. cit., p. 273—275.

TULBURE, VICTOR. *Balada tovarășului care a căzut împărțind „Scinteia” în ilegalitate*. În: *Cîntare partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 378—387.

TUNON, GONZALES RAUL. *Luptătoarea pentru libertate*. În: *Gazeta literară*, X (1963), 7 (14 febr.), p. 8.

TEMA a III-a

ȚARA ÎNTREAGĂ — UN IMENS ȘANTIER

(Temă închinată construcției socialiste din patria noastră).

Indicații bibliografice:

ALBU, FLORENȚA. *Cîmpia soarelui*. Reportaje. Buc., Editura tineretului, 1962, 184 p.

ALBU, FLORENȚA. *Sub semnul revoluției*. În: *Cîntare partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 23—24.

BĂNUȚĂ, ION. *Perspectivă*. În: *Bănuță, Ion. Am rechemat iubirea*. Buc., Editura tineretului, 1962, p. 34—36.

BĂNUȚĂ, ION. *Zece mii de meșteri mari*. În: op. cit., p. 91—92.

BENIUC, MIHAI. *Socialism*. În: *Gazeta literară*, IX (1962), 18 (3 mai), p. 1.

BIROU, VIRGIL. *Drumuri și popasuri bănățene*. Reportaje. Buc., Editura pentru literatură, 1962, 304 p.

CRÎNGULEANU, ION. *Construim*. În: *Crînguleanu, Ion. Anotimpurile Griviței*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 64—65.

CRÎNGULEANU, ION. *Galați 1961*. În: op. cit., p. 59—61.

GHILEA, ALECU IVAN. *Asaltul timpului*. Buc., Editura pentru literatură, 1961, 256 p.

GUGIUMAN, I. și OANCEA, D. *Priveliști și bogății moldovene*. Buc., Editura științifică, 1961, 56 p.

MĂRGINEANU, ION. *Întreaga țară, un imens șantier*. Buc., Editura politică, 1962, 95 p.

NICOROVICI, VASILE. *Marele arc petrolifer*. Buc., Editura tineretului, 1961, 291 p.

POP, SIMION. *Ore calde*. Reportaje. Buc., Editura pentru literatură, 1962, 132 p.

PORUMBACU, VERONICA. *Ne-am născut cu lumina*. În: *Porumbacu, Veronica*

Poezii. Buc., Editura tineretului, 1962, p. 145.

PORUMBACU, VERONICA. *Vorbește un flu de zidar*. În: op. cit., p. 146—148.

PURCARU, ILIE. *Ev nou în țara banilor*. Buc., Editura tineretului, 1961, 240 p.

ȘTEFĂNESCU, MIRCEA. *Timișoara*. (Reportaj). Buc., Editura tineretului, 1961, 180 p.

Te slăvim țară nouă. Culegere de reportaje. Buc., E.S.P.L.A., 1960, 408 p.

VINTILĂ, PETRU. *Dobrogea în marș*. Buc., Editura tineretului, 1961, 164 p.

VINTILĂ, PETRU. *Șoseaua milionarilor*. Buc., Editura pentru literatură, 1961, 144 p.

TEMA a IV-a

*Partidul e-n toate. E-n cele ce sînt
Și-n cele ce miine vor ride la soare*
(GEORGE LESNEA)

(Temă închinată Partidului Muncitoresc Român, înțeleptul conducător al poporului nostru).

Indicații bibliografice:

ANDRÎTOIU, AL. *Un creier, o inimă mare*. În: *Cîntare partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 17—18.

BENIUC, MIHAI. *Partidul*. În: *Beniuc, Mihai. Poezii*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 182—183.

BENIUC, MIHAI. *Partidului*. În: *Cîntare partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 55—57.

BOTEZ, DEMOSTENE. *Partidului*. În: op. cit., p. 73.

BRESLAȘU, MARCEL. *Partidul*. În: op. cit., p. 110—111.

CRÎNGULEANU, ION. *Cîntare partidului*. În: *Crînguleanu, Ion. Anotimpurile Griviței*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 11—12.

DRAGOMIR, MIHU. *Partidului*. În: *Cîntare partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 159—160.

DRAGOMIR, MIHU. *Tinerete veșnică*. În: op. cit. p. 163—165.

FRUNZĂ, EUGEN. *Imn*. În: op. cit., p. 175—176.

IUREȘ, ȘTEFAN. *Imn*. În: op. cit., p. 208—210.

LESNEA, GEORGE. *Partidului*. În: op. cit., p. 257—260.

MAIORESCU, TOMA G. *Partidul* (fragment). În: op. cit., p. 269—272.

SPERBER, MARGUL A. *Fișa comunistului*. În: op. cit., p. 316—317.

SPERBER, MARGUL A. *Partidul*. În: op. cit., p. 314—315.

THEODORESCU, VIRGIL. *Partidului*. În: op. cit., p. 355.

TOMOZEI, GHEORGHE. *Numele tău, partid.* În: op. cit., p. 375—376.

TULBURE, VICTOR. *Vulcanii.* În: Tulbure, Victor. *Toamna pe sub nuci.* Buc., Editura tineretului, 1962, p. 19—20.

TEMA a V-a

Umăr la umăr

Noi mulți la număr

Pacea vom apăra.

(Temă închinată luptei popoarelor pentru apărarea păcii).

Indicații bibliografice:

ALBU, FLORENȚA. *Masă pe brazdă.* În: Contemporanul, (1962), 21 (25 mai), p. 1.

ARGHEZI, TUDOR. *Jos războiul!* În: Gazeta literară, IX (1962), 13 (29 mart.), p. 8.

ARGHEZI, TUDOR. *Speranțe, speranțe...* În: Gazeta literară, IX (1962), 19 (10 mai), p. 1.

ARPINO, GIOVANNI. *O, tineri ai lumii.* În: Gazeta literară, IX (1962), 13 (29 mart.), p. 8.

BANTAȘ, IOANA. *Mesaj.* În: Contemporanul, (1962), 9 (2 mart.), p. 2.

BENIUC, MIHAI. *Umbră de la Hiroșima.* În: Beniuc, Mihai. *Poezii.* Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 192.

BOGZA, GEO. *Abominabil.* (Dicționarul păcii și al războiului). În: Contemporanul (1962), 19 (11 mai), p. 1.

BOGZA, GEO. *Abstract.* (Dicționarul păcii și al războiului). În: Contemporanul, (1962), 28 (13 iul.), p. 1.

BOTEZ, DEMOSTENE. *Da-ntr-o bună zi...* În: Gazeta literară, IX (1962), 12 (22 mart.), p. 1.

CAZIMIR, OTILIA. *Cintec de leagăn, cîntec de pace.* În: *Cîntare partidului.* Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 126—127.

EFTIMIU, VICTOR. *Solii păcii.* În: Gazeta literară, IX (1962), 28 (12 iul.), p. 1.

LIVADITIS, TASSOS. *Noi, domnilor, noi iubim pacea.* În: Gazeta literară, IX (1962), 32 (9 aug.), p. 8.

PAMPURI, SURGIT. *Chem pacea.* În: Gazeta literară, IX (1962), 13 (29 mart.), p. 8.

PORUMBACU, VERONICA. *Da și nu.* Contemporanul, (1962), 28 (13 iul.), p. 8.

RAU, AUREL. *Ștafeta păcii.* În: *Cîntare partidului.* Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 303—304.

„Înainte, întreaga inteligență, întregul geniu al omenirii crea numai pentru a asigura unora toate binefacerile tehnicii și ale culturii și a lipsi pe ceilalți de lucrul cel mai necesar — cultura și progresul. Acum însă toate minunile tehnicii, toate căuceririle culturii vor deveni un bun al întregului popor, și de azi înainte inteligența și genul omenirii nu vor mai fi transformate niciodată în mijloace de constrîngere, în mijloace de exploatare. Noi știm acest lucru, — și nu merită oare să muncești, nu merită oare să-ți sacrifici toate forțele pentru această măreață sarcină istorică?”

Lenin despre cultură și artă. Buc., E.S.P.L.P., 1957, p. 244—245.
(Cuvînt de încheiere rostit la al III-lea Congres general al Sovietelor de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor din Rusia).

★

„Întreaga experiență a istoriei moderne, și în special lupta revoluționară de mai bine de o jumătate de veac a proletariatului din toate țările lumii începînd cu apariția „Manifestului Comunist“, a dovedit în mod incontestabil că numai concepția marxistă despre lume este expresia justă a intereselor, a punctului de vedere și a culturii proletariatului revoluționar“.

(LENIN, V. I. Despre cultura proletară. În: Lenin despre cultură și artă. E.S.P.L.P., 1957, p. 351—352).

★

„Numai transformînd radical instruirea, organizarea și educarea tineretului vom izbuti să obținem ca rezultatul eforturilor tinerei generații să fie crearea unei societăți care să nu semene cu cea veche, adică crearea societății comuniste“.

[Lenin despre cultură și artă. Buc., E.S.P.L.P., 1957, p. 332.
(Sarcinile uniunilor tineretului)].

DESPRE INVENTATORI ȘI DESCOPERITORI

Indicație metodologică: se recomandă ca textul principal să fie citit de către bibliotecar, iar lectura din cărți să se facă de către alte persoane, alese de acesta și pregătite corespunzător.

...În această seară, vom sta de vorbă despre inventatori și descoperitori de altădată din țara noastră. Dacă în vremea burghezo-moșierimii creația tehnico-științifică a poporului nostru era desconsiderată, în timp ce ploconirea față de tot ce venea din Apus nu cunoștea margini, astăzi tradiția tehnică și științifică românească a început să fie studiată cu grijă și dragoste, scoțându-se în evidență inventivitatea și talentul înnoitor de care au dat dovadă, de-a lungul veacurilor, oamenii de pe meleagurile noastre. Tezaurul invențiilor și descoperirilor românești este astăzi dezgropat de sub cenușa uitării și pus sub ochii marelui public, prin mijlocirea cărților apărute.

Dacă vrem să știm o istorie, oricât de sumară, a invențiilor și descoperirilor create pe pământul țării noastre, nu trebuie să pornim din secolul al XVIII-lea, sau al XIX-lea, când au trăit și activat la noi descoperitori și inventatori de renume. Trebuie mai întâi să ne aplecăm asupra elementelor specifice, originale ale tehnicii și creației populare, cu rădăcini în trecutul îndepărtat, ai cărei creatori sînt, evident, anonimi.

Călătoria noastră în lumea minunată a făuririi noului, trebuie să pornească de foarte de mult, să amintească, de pildă, de ceramica pictată neolitică de la Cucuteni, una din cele mai remarcabile din Europa, de originalele creații ale epocii bronzului, care a cunoscut la noi o mare strălucire, de interesanta tehnică de construire a zidurilor dacice ale cetăților din marele complex al Munților Orăștiei, de varianta specifică a plugului dacilor, așa cum a fost reconstituită în ultimii ani. Din epoca feudală nu trebuie să uităm „roata cu făcaie”, considerată pînă și în muzeele străine ca o precursoră a turbinei Pelton, coloranții de o extraordinară rezistență, creații pentru pictarea frescelor exterioare ale unor monumente din nordul Moldovei, de căruciorul de mână de la Brad (din lemn, pe șine de lemn, considerat ca cel mai vechi vehicul pe șine din lume), de marea diversitate de unelte făurite de meșterii populari.

Să citim din cartea acad. C. Daicoviciu și H. Daicoviciu: *Sarmisegetuza* ed. a II-a, București, Editura „Meridiane”, 1962, pag. 19, de la „Cetatea de la Costești...” (rîndul 10), pînă la p. 20 (rîndul 13 de jos) „...ploaia”. Apoi, de la p. 37, începutul capitoului („Cercetările...”), la pag. 39, cuvîntul „neclasic”, rîndul 10 de jos.

Spre sfîrșitul epocii feudale, apar primii inventatori și descoperitori cunoscuți, ca *Idu Crăciun*, *Constantin Palade*, *Munteanu Urs*, *Martin Debreczeni* și *Alexandru Popovici* în industria minieră și metalurgică, *Petru Rajka*, *Iosif Caruzu* și *doctorul Zucker* în domeniul construirii de noi mașini agricole, *Petre Poenaru* — inventator al unui prototip al tocului rezervor de astăzi, brevetat de el în străinătate și botezat „condei portăret fără sfîrșit”, descoperitori în geografie ca înțeleptul spătar *Nicolae Milescu* și mulți alții. Apar și primele cereri de „privileghii” pentru diferite invenții.

De la mijlocul secolului al XIX-lea, necesitățile economice impun o dezvoltare mai rapidă a tehnicii și științei, bineînțeles, în condițiile și în limitele orînduirii capitaliste, care nu are nevoie de înnoiri decît în măsura în care îi asigură profituri tot mai mari. Nu arareori inventatorii și descoperitorii se zbateau lipsiți de orice sprijin, deoarece clasele dominante nu erau interesate în promovarea creației tehnice și științifice românești.

În ciuda atitudinii antipatriotice a burghezo-moșierimii, o serie de tehnicieni și oameni de știință dau la iveală opere remarcabile.

Printre tehnicienii constructori, merită să remarcăm creația unui *Anghel Saligny*, a unui *Elie Radu*, a lui *Mihail Rimniceanu*, a lui *Em. Gh. Filipescu*, a lui *Alexandru Davidescu*. Cel mai însemnat dintre aceștia este fără îndoială *Anghel Saligny*, tehnician patriot de mare talent, realizatorul marelui pod peste Dunăre de la Cernavodă, la vremea sa cel mai lung pod din Europa continentală, lucrare care i-a dat prilejul să inoveze considerabil construcția de poduri. Saligny a fost un

inovator și în ce privește tehnica betonului armat (aplicând acest material pentru prima dată în lume la anumite tipuri de construcții portuare) și un precursor al tehnicii moderne a prefabricării.

Să deschidem cartea lui Ion Crișan *Anghel Saligny* (București, Editura tineretului, 1959) și să citim din ea. De la pag. 80, rîndul 6, cuvîntul „Lucrările...”, la p. 82, sfîrșitul capitolului.

Și în ce privește industria petrolieră, tehnicienii noștri se numără printre pionierii ei. Prima producție de țitei, ca producție industrială (275 tone) a fost înregistrată de țara noastră în 1857. În secolul XIX s-au săpat la noi unele dintre cele mai adînci puțuri de petrol din lume, iar Bucureștiul a fost primul oraș iluminat cu ajutorul petrolului lampant. Tacit, Pușcariu, Raki, Cantili, Beldiman sînt numele citorva interesați inventatori din domeniul extracției petrolului, pe care i-a cunoscut secolul trecut.

O figură proeminentă a tehnicii romînești și a chimiei petrolului, recunoscută în toată lumea, a fost *Lazăr Edeleanu* (1861—1941). Deținător a numeroase brevete romînești și străine, precursor al petrochimiei, el și-a cîștigat merite deosebite prin inventarea unei metode originale de rafinare, larg aplicată în industria petrolieră de pretutindeni. Edeleanu este creatorul metodei de rafinare selectivă a țiteiului cu bioxid de sulf lichid, datorită lui România deținînd prioritatea incontestabilă în utilizarea solvenților selectivi pentru rafinarea produselor petroliere.

Nu poți vorbi despre originala creație tehnică romînească, fără a aminti de inginerul *George (Gogu) Constantinescu*, unul dintre cei mai fecunzi inventatori. Acesta este creatorul unei noi discipline tehnice — sonicitatea — pe baza căreia se pot construi automobile, trenuri, mașini de diferite tipuri etc., care prezintă numeroase avantaje față de cele obișnuite. Brevetele de invenții ale lui Gogu Constantinescu se numără cu sutele și însemnătatea lor practică este covîrșitoare.

Contribuții interesante ale unor tehnicieni-inventatori romîni trebuie amintite și în ce privește tehnica feroviară (*Teodor Dragu, George Cosmovici, Sava Rogoza*), cinematografia în relief (*Dumitru Daponte* și *N. Iliescu Brînceni*), comanda la distanță (*M. Konteschweller*), mașini de tăiat stuf și salvatoare de submarine (*Dumitru Brumărescu*), telefonია multiplă (*Augustin Maior*), automobilul (*Văsescu* și *Persu*).

Un domeniu în care creația tehnică a cunoscut la noi o mare strălucire este

aceea a aviației. Dintr-o pleiadă de zeci de inventatori valoroși, se desprind trei nume de circulație mondială. Este vorba de *Aurel Vlaicu*, constructor original de avioane și zburător de mare temeritate, *Henri Coandă*, creatorul primului avion cu reacție din lume și descoperitorul „efectului Coandă”, *Traian Vuia*, realizator al zborului mecanic, primul om care s-a ridicat de pe pămînt cu un aparat mai greu decît aerul, folosindu-se de mijloacele proprii de bord.

Din cartea lui Crișan Toescu *Traian Vuia* (București, Editura tineretului, 1961), să citim o relateare asupra primului zbor al acestui pionier al aviației moderne, de la p. 113, rîndul 21, cuvintele „în sfîrșit”, la p. 117, rîndul 8, de jos, cuvîntul „proprii”.

În agronomie, figura luminoasă a lui *Ion Ionescu de la Brad*, promotor curajos al celor mai înaintate metode agrotehnice, precursor al unor sisteme noi de cultivare a plantelor care abia astăzi și-au dobîndit recunoașterea — prezintă o deosebită importanță. Lucrările sale privind îngrășămintele naturale și minerale, clasificarea solurilor, mecanizarea agriculturii etc. sînt originale și deschizătoare de noi orizonturi.

Iată ce serie despre el Acad. Gh. Ionescu-Sisești, în cartea *Agronomul Ion Ionescu de la Brad* (București, Editura agrosilvică, S.R.S.C., 1955):

(Se va citi de la pag. 22, rîndul 21, cuvîntul „Ionescu”, pînă la aceeași pagină rîndul 29, cuvîntul „Miciurinsk” și apoi de la pag. 28, rîndul 3 de jos, cuvîntul „Ideile...” și pînă la pag. 33, rîndul 19, cuvîntul „cineva”).

Tot atît de remarcabilă ca în tehnica aviatică, a fost contribuția romînească și în medicină. Numele unor mari descoperitori și pionieri ai medicinei moderne, printre care în primul rînd *Victor Babeș, Gheorghe Marinescu, Ioan Cantacuzino, Const. Levaditti, Toma Ionescu, Daniel Danielopolu, C. I. Parhon* fac cinstă poporului nostru.

Victor Babeș, de pildă, autor împreună cu francezul Cornil, al primului tratat de bacteriologie din lume, descoperitorul a peste 50 de microbi și a unor formații patogene ce i-au primit numele (*Babesiile, Corpusculii Babeș-Negri*), creator al seroterapiei, inventator a aproape 60 de aparate și procedee tehnice de laborator, este un savant de valoare universală, cu contribuții de mare însemnătate în tratarea

unor boli grave, ca de pildă turbarea. În cartea scrisă de fiul său, Mircea V. Babeș și de I. Igiroșianu : *Babeș* (București, Editura tineretului, 1961), citim :

(De la p. 299, rîndul 9, cuvîntul „După”, pînă la p. 304, sfîrșitul capitolului).

Un savant tot atît de remarcabil și de universal a fost profesorul *Gh. Marinescu*, unul dintre întemeietorii neurologiei moderne și părintele neurologiei rominești. El este descoperitorul a numeroase procese nervoase și primul care a studiat celula nervoasă vie.

Din cartea lui Liviu Floda *Gh. Marinescu* (București, Editura tineretului, 1958) să citim cîteva pagini. (De la p. 263, rîndul 7, cuvîntul „Trecuseră” și pînă la p. 270, rîndul 11, cuvîntul „nervoase”).

După aceste pagini citite din cartea consacrată lui *Marinescu*, să mai amintim că marele savant a descoperit neurotropicismul, adică însușirea celulelor din capătul periferic al nervului de a atrage, ca un magnet, capătul central al nervului secționat, că el este creatorul paliometriei (tehnica măsurării grosimii scoarței cerebrale), că a elaborat o serie de tratamente originale ale unor boli nervoase.

Creația științifică a altor medici-savanți de la noi a contribuit, de asemenea, la progresul medicinei universale. Să amintim că *Ioan Cantacuzino* are contribuții originale, de mare valoare, în ce privește cunoașterea și tratarea scarlatinei, holeriei, tuberculozei și leprei, fiind totodată autorul unor descoperiri însemnate în domeniul imunității, — că datorită lui România a fost a doua țară din lume în care s-a aplicat vaccinul antituberculos BCG, că chirurgul *Toma Ionescu* este autorul unor procedee operatorii noi, că ilustrul *Constantin Levaditti* este citat în toate tratatele medicale din lume în legătură cu descoperirile sale din domeniul encefalitei, poliomielitei și sifilisului și este creatorul tratamentului sifilisului cu bismut, că *Daniel Danielopolu*, considerat pe drept cuvînt unul dintre marii teoreticieni ai medicinei moderne, a descoperit fenomene fiziologice necunoscute pînă la el, a indicat metode de diagnostic și tratament originale, a elaborat o schemă a funcțiilor organismului luat ca un întreg și este creatorul farmacodinamiei nespecifice. Un savant de o necontestată valoare universală este și *Acad. C. I. Parhon*, unul dintre fondatorii endocrinologiei moderne, autorul primului tratat de endocrinologie din lume și creator al unei concepții noi privitoare la longevitate. *C. I. Parhon* este printre primii din lume care a preconizat folosirea unor preparate glandulare pentru tratarea bolnavilor

prin opoterapie (tratament cu extracte de organe); el a creat endocrinologia comparată, teoria endocrină a constituției și endocrinologia vîrstelor. Ca psihiatru, acad. *C. I. Parhon* a descoperit și dovedit rolul patologiei endocrine în psihoze.

Dintre biologii romîni, trebuie să amintim, în primul rînd, pe *Emil Gheorghe Racoviță*, care în urma descoperirilor sale a întemeiat o nouă știință: biospeologia, adică știința formelor de viață din peșteri.

Să citim despre el din cartea lui *C. Moțaș Figuri de naturaliști* (București, Editura științifică, 1960), de la p. 322, rîndul 3, cuvîntul „În anul” și pînă la p. 325, rîndul 5, cuvîntul „biologice”.

În afară de *Racoviță*, biologia noastră a mai cunoscut și alți descoperitori remarcabili. Astfel, profesorul *Nicolae Leon*, om spiritual și de mare cultură, este un deschizător de drumuri în parazitologie, în timp ce *Dimătrie Voinov* se numără printre pionierii studiului celulei. Să mai amintim, cel puțin, de *Grigore Antipa*, cu descoperiri însemnate în hidrobiologie, creatorul inovației muzeistice a diorinelor biologice, pe *Aristide Caradja*, specialist universal recunoscut în studiul fluturilor mici, domeniu în care descoperirile sale sînt foarte numeroase, pe fiziologul *Ioan Athanasiu*, remarcabil prin concepția originală și prin descoperirile pe care le-au dat la iveală.

Poporul nostru a dat științei rominești geologi de mare valoare. *Gregoriu Ștefănescu*, *Gr. Cobălcescu*, *Matei Drăghiceanu*, *Sabba Ștefănescu*, *L. Mrazec*, *G. Munteanu-Murgoci*, *Ion Popescu-Voitești*, *Sava Athanasiu* — pentru a nu aminti decît pe cei mai de seamă — au reușit să determine variatele structuri geologice ale pămîntului țării noastre, să stabilească evoluția în timp a formațiilor geologice și să descopere numeroase zăcăminte de substanțe minerale utile. Multe dintre lucrările lor sîrvesc și astăzi că îndrumări prețioase pentru cercetarea și exploatarea bogățiilor subteranului. Să amintim, de pildă, că *Gh. Munteanu-Murgoci* este descoperitorul celui mai impunător fenomen geologic din Carpații noștri, constînd din încălcarea unor formații geologice tinere de către altele mai vechi; asazisa „Pînză getică” determinată de el, a strîvit și laminat, în deplasarea ei uriașă, rocile mai tinere aflate dedesubt. Cit despre *Gregoriu Ștefănescu*, descoperirile sale paleontologice fundamentale și anume dinoteriul gigant și cămila de pe Valea Olului, au strînit, la vremea lor, un mare interes în lumea științifică.

Să citim un fragment din cartea lui *Mircea Ilie Figuri de geologi romîni*

(București, Editura științifică, 1958), vol. II, privitor la aceste din urmă descoperiri, de la p. 41, rîndul 8, de jos, cuvîntul „Descoperire“, la p. 44, rîndul 14, cuvîntul „elefantul“.

Și în domeniul descoperirilor geografice, sînt de amintit o serie de interesante realizări. Să menționăm călătoria lui *Em. Gh. Racoviță* la Polul Sud, călătoriile lui *Gregoriu Ștefănescu* în Siberia și America centrală, expediția lui *Dimitrie și Nicolae Ghica-Comănești* în Somalia și Abisinia, a lui *Bazile G. Asan* în ținuturile arctice. Cît despre *Iuliu Popper*, acesta a colindat multe țări ale lumii și a făcut o serie de descoperiri geografice în Țara de Foc. În regiunile cartografiate de el, figurează capul Sinaia, riurile Rosetti și Ureche, denumite astfel de Popper. Pe o hartă elaborată de Institutul geografic din Buenos Aires în 1957, este menționat „Farul Popper“, botezat astfel în amintirea lui.

Să dăm citire textului unei scrisori trimise de Popper în 1891 lui *G. Lahovary*, secretar general al „Societății Geografice Romîne“, din Tebeică, Val. Străbătînd lumea (București, Editura științifică, 1962), de la p. 104, rîndul 9, cuvîntul „Domnule“ și pînă la p. 106, rîndul 19, cuvîntul „I. Popper“.

Este vremea să arătăm că și în chimie, fizică și matematică, poporul nostru a dat creatori de mare valoare, inventatori și descoperitori renumiți. Să amintim, de pildă, faptul că marele chimist *Nicolae Teclu* este creatorul a numeroase procedee și aparate originale, printre care becul care îi poartă numele, larg folosit în toate laboratoarele, că *Petru Poni* este descoperitorul unor interesante proprietăți ale țiteiului romînesc și ale apelor noastre minerale, că tot el a descoperit două minerale (badenita și broștenita), că *C. I. Istrati* este descoperitorul unei noi clase de coloranți (francezele), că a descris compuși chimici noi și a elaborat o serie de procedee noi, că *G. G. Longinescu* are însemnate descoperiri în domeniul chimiei analitice și chimiei fizice și este creatorul relației care îi poartă numele. Mai aproape de noi, *George Spacu*, unul dintre marii chimiști moderni, a scris 243 lucrări științifice originale, a descoperit numeroase metode pentru dozări rapide și precise, a efectuat sinteza a peste 800 de substanțe, deschizînd căi noi de cercetare în domeniul chimiei anorganice și analitice.

Printre primii fizicieni romîni de valoare, să-l menționăm pe *Emanoil Bacaloglu*, totodată matematician și chimist, un adevărat enciclopedist al științelor exacte de la noi — după cum îl numește

dr. *C. I. Istrati*. Pe lingă numeroasele aparate inventate de el, să mai amintim că *Bacaloglu* izbuteste să găsească o formulă nouă, care măsoară curbura unei suprafețe într-un punct al ei. Fizicianul *Dragomir Hurmuzescu* și-a înscris numele în știință, între altele, prin inventarea electrosocului care îi poartă numele, cu ajutorul căruia a descoperit proprietatea razelor X de a descărca corpurile electrizate. Folosind acest electrosoc soții *Curie* au făcut experiențele lor celebre privind radioactivitatea. Un excelent izolatant, dielectrina, este de asemenea invenția sa. Printre fizicienii romîni de valoare, se mai numără *Constantin Niculescu*, care a realizat cea mai precisă determinare a echivalentului mecanic al căldurii, *Ștefan Procopiu*, cercetător original, căruia știința îi datorează descoperiri de un mare interes în domeniul magnetismului, forței electromotrice, acusticii, conductivității electrice a metalelor, *Alexandru Proca* care este un pionier al studiilor actuale asupra forțelor nucleare și totodată, savantul care a descoperit teoretic (adică a prevăzut existența) — independent de japonezul *Yukawa* — o particulă elementară foarte importantă: mezonul.

Matematica romînească are de asemenea o bogată tradiție creatoare. *David Emmanuel*, *Gheorghe Țițeica*, *Dimitrie Pompeiu*, *Traian Lalescu*, *Simion Stoilov* au ilustrat-o în mod strălucit, numele lor înscrisându-se cu contribuții însemnate în patrimoniul universal. În ce îl privește pe *Janoș Bolyai*, care și-a desfășurat activitatea în Transilvania, el este unul dintre cei mai mari savanți ai secolului trecut, fiind, alături de *Lobacevski* fondatorul geometriei neeuclideene.

Să citim cîteva pagini din cartea lui *M. Șt. Botez*: *Gh. Țițeica* (București, Editura tineretului, 1958), de la pag. 64, rîndul 15, cuvîntul „Țițeica“ și pînă la p. 67, rîndul 9, cuvîntul „Ribaucour“.

★

Iată parcurs un lung tur de orizont, din care fiecare va ști să tragă învățătura cuvenită. Pentru ca acest lucru să fie mai ușor și pentru ca, totodată, să avem o perspectivă și asupra actualității, să încheiem citind dintr-o carte anume consacrată istoriei invențiilor și descoperirilor romînești: *Focul viu — Pagini din istoria invențiilor și descoperirilor romînești* de *Dinu Moroianu* și *I. M. Ștefan* (București, Editura științifică, 1963), de la p. 6, rîndul 10 de sus (cuvîntul „Începînd“) și pînă la p. 6, rîndul 3 de jos (cuvîntul „pionieri“).

Meritul inventatorilor și descoperitorilor români este cu atât mai mare, cu cât condițiile sociale și economice în care și-au desfășurat activitatea le-au fost adesea defavorabile. Îndelungata dominație otomană, menținerea unor rămășițe feudale în țara noastră, multă vreme după ce cătușele feudalismului au fost sfărâmate în alte țări, în sfârșit coaliția dintre burghezie și moșierime — au frânat dezvoltarea forțelor de producție, înăbușind adesea în fașă germeii noului. Infruntând condițiile neprielnice, învingând stăvilele ridicate de acaparatorii din afară ca și de clasele exploatare autohtone, înnoitorii științei și tehnicii și-au desfășurat cu avânt munca creatoare, dând la iveală opere remarcabile.

Acești oameni, cu care poporul nostru se mîndrește, pătrunși de sentimente patriotice și animați de idei științifice și tehnice înaintate, au dovedit din plin potențialul gândirii tehnico-științifice românești. Desigur că ei ar fi realizat cu mult mai mult, dacă nu s-ar fi lovit de zidul, uneori de netrecut, al dezinteresului și obstrucției claselor exploatare, care nu o dată au tratat cu dispreț corpul nostru tehnic și pe savanții noștri.

Abia o dată cu sfărîmarea relațiilor burghezo-moșierești și instaurarea puterii celor ce muncesc, forța creatoare a poporului a fost pe deplin descătușată, ac-

tivitatea înnoitorilor dobîndind un cîmp nemăsurat de desfășurare.

Puternica mișcare de invenții și inovații din zilele noastre continuă o veche tradiție, creată în trecut cu mari sacrificii. Avîntul și amploarea ei de astăzi ar fi fost de neconceput altădată, cînd țara noastră fusese redusă în situația de semicolonie, iar economia era dezvoltată unilateral, cînd interesele meschine ale capitalismului mondial și autohton ridicau la tot locul bariere în calea talentelor și frînau cu brutalitate elanurile.

Pe o bază materială nouă, în cadrul relațiilor de producție socialiste, în sistemul economiei planificate, creația științifică și tehnică românească se desfășoară acum într-un ritm tot mai rapid, contribuția noastră la progresul științific și tehnic mondial devine tot mai evidentă (crearea de mașini electronice de calcul originale, succesele din domeniul sintezei organice și al matematicii moderne, producerea sticlei-porțelan, elaborarea metodei românești de obținere a cocsului din cărbuni necocsificabili etc.). Valoroase invenții din trecut și găsesc abia astăzi realizarea (cazanul Vuia). În sfârșit, pretutindeni în țară se ridică generații de oameni ai motoarelor, ai laboratoarelor, ai electronicii.

I. M. ȘTEFAN

CUM ÎNTOCMIM CALENDARUL MUNCILOR AGRICOLE

Printre metodele folosite de bibliotecile regionale, raionale și comunale în sprijinirea colectivităților pentru efectuarea la timp și în condiții optime a lucrărilor agricole, se înscrie și *calendarul muncilor agricole*.

Acesta cuprinde indicații pentru lucrările agricole ce se efectuează în luna respectivă la cultura mare, creșterea animalelor, grădina de legume, etc. și bibliografia legată de aceste lucrări.

Întocmirea calendarului muncilor agricole presupune în principal realizarea a două laturi mai importante. În primul rînd detalierea muncilor agricole pe luni, în mod diferențiat, — pe regiuni, raioane și comune, — în funcție de condițiile specifice de climă și sol, de speciile și soiurile de plante ce se cultivă, de rasele de animale ce se cresc etc. În acest sens trebuie reținut faptul că în regiunile din sudul țării unele lucrări se execută cu 10—15 zile mai devreme decît în nordul

țării sau că unele lucrări (de pildă: combaterea și stăvilirea eroziunii solului), specifice localităților situate în regiunile deluroase — se execută numai pe unele terenuri în pantă (arături pe curba de nivel) în unități situate în cîmpie. De asemenea, unele lucrări speciale se execută pe terenurile nisipoase, ca

cele din regiunile Oltenia, Crișana, Galați etc. O agrotehnică diferențiată este cerută de culturile irigate. Lucrări suplimentare sînt prevăzute pentru acele unități care au pepiniere de viță, de pruni etc.

De aceea, întocmirea calendarului muncilor agricole este o muncă de răspundere care necesită o bună documentare și competență. Este recomandabil ca în această direcție bibliotecile regionale să ceară sprijinul specialiștilor din consiliile agricole regionale sau din instituțiile de învățămînt și de cercetări agricole. Întocmit pe specificul regiunii și raioa-

INDICAȚII METODICO-BIBLIOGRAFICE

VĂ PREZENTĂM • VĂ RECOMANDĂM

nelor respective, calendarul va fi difuzat bibliotecilor raionale și comunale, ceea ce ar ușura munca acestor unități, ne mai fiind necesar decât adaptarea lui la condițiile specifice ale raionului și respectiv, ale comunei.

Un sprijin prețios la întocmirea calendarului muncilor agricole îl pot da inginerii agronomi, medicii veterinari și zootehniștii din cadrul consiliilor agricole raionale sau cei care lucrează nemijlocit în producție. Calendarul va oglindi astfel problemele specifice raionului și mai ales va fi corespunzător condițiilor concrete din gospodăriile colective.

Cea de-a doua latură importantă a întocmirii calendarului muncilor agricole se referă la stabilirea bibliografiei de recomandare a cărților și lucrărilor care trebuie popularizate și difuzate în fiecare lună, potrivit muncilor agricole în curs. Cunoașterea și studierea acestor cărți de către colectivități, ingineri și tehnicieni agronomi vor contribui la îmbogățirea cunoștințelor legate de efectuarea diferitelor lucrări la un înalt nivel agrotehnic, la creșterea și întreținerea în mod exemplar a animalelor, la obținerea unor producții mult sporite pe unitatea de suprafață și pe cap de animal.

Este bine ca întocmirea calendarului muncilor agricole să se facă pentru cel puțin trei luni, iar programarea bibliografiei cuprinsă în el cu cel puțin două săptămâni înainte de începerea lucrărilor din prima lună.

Calendarul va fi elaborat, separat, pentru diferitele ramuri ale producției agricole, ca de exemplu: cultura plantelor de câmp, viticultura, pomicultura, legumicultura, creșterea animalelor. El va fi completat apoi cu bibliografia indicată la fiecare ramură în parte și pe toată durata, adică pentru cele trei luni. Consultarea materialului bibliografic de către colectivități va fi mult ușurată prin indicarea, la fiecare carte, a paginilor unde se găsesc tratate problemele legate de efectuarea lucrărilor recomandate în calendar. Dacă este vorba, de exemplu, de cultura porumbului, se va indica pentru lucrările de semănat broșura *Recomandări cu privire la cultura porumbului pentru anul 1963*, p. 19, sau pentru semănatul porumbului intercalat cu fasole și dovleci, p. 29 din aceeași broșură. Indicarea pa-

gimilor este necesară îndeosebi la cărțile cu un volum mai mare. Broșurile avînd un volum mic, consultarea lor se poate face integral.

La indicarea materialului bibliografic este foarte important să se recomande materialele cele mai nou apărute, care cuprind rezultatele ultimelor cercetări, experiența înaintată a unităților fruntașe, atît din țară cît și de peste hotare și care au condiții asemănătoare de lucru, climă, sol. În acest sens, deosebit de folositoare sînt lucrările tipărite de Editura agro-silvică, cele elaborate de Institutul de documentare tehnică, cît și revistele de specialitate. De exemplu, pentru cultura plantelor de câmp se pot recomanda broșurile apărute anul trecut în *Colecția frunțașilor (Cum am obținut recolte mari de grâu și porumb, Cum am obținut recolte îmbelșugate de plante tehnice, Producții mari de floarea-soarelui etc.)* sau lucrările: *Agrotehnica culturilor irigate* de Vl. Ionescu-Sisești, *Cultura plantelor oleaginoase* de V. Vrinceanu și S. Voinea. Pentru ramura viticulturii și legumiculturii prezintă un deosebit interes lucrările *Ghid pentru înființarea noilor plantații de vii* de Gh. Constantinescu, *Tehnologia vinului* de D. Bernez și colab., *Cultura legumelor*, vol. I, de I. Maier și altele, iar privitor la creșterea animalelor trebuie recomandate lucrările: *Alimentația animalelor domestice* de Gh. Căia și colab., *Creșterea porcilor* de V. Gligor, *Diagnosticul gestației la animale* de P. Popescu și colab., *Cum putem păzi și vindeca oile de rîie* de E. Sirbu, *Cum putem obține pui îngrășați de 65—70 zile* (din experiența G.A.S.-Giarmata) sau *Economia bazei furajere*.

În primele luni ale anului acesta, au apărut sau urmează să apară o seamă de lucrări, în cadrul Editurii agro-silvice, a căror popularizare prin indicarea lor ca material bibliografic la calendarul muncilor agricole, va contribui în mod simțitor la cunoașterea și aplicarea unor noi metode de lucru pentru diferitele ramuri ale agriculturii. Printre acestea amintim: *Agrotehnica soiurilor de înaltă productivitate*, *Culturi intercalate prin porumb*, *Cartea legumiculturului*, *Legumicultura*, vol. II, *Folosirea maselor plastice în legumicultura*, *Agrochimia*. În sprijinul lucrărilor din sectorul zootehnic se edi-

tează o serie de lucrări de bază, cum sînt: *Cartea îngrijitorului de vaci*, *Cartea îngrijitorului de oi*, *Cartea îngrijitorului de păsări*, *Indrumătorul tehnicianului zootehnic și veterinar* și altele.

Revistele de specialitate, editate de Consiliul Superior al Agriculturii, cuprind un bogat și interesant material deosebit de actual și de necesar, în special pentru cadrele din agricultură cu pregătire medie și superioară.

De asemenea și Institutul de documentare tehnică vine în sprijinul lucrătorilor din agricultură cu materiale valoroase, în care sînt descrise atît experiența înaintată obținută în gospodăriile colective fruntașe din țară și din celelalte țări socialiste, cît și rezultatele cercetărilor efectuate în institutule de cercetări științifice. Deosebit de folositoare sînt colecția *Studii de sinteză* (I.D.T.), revistele tehnice cu apariție lunară pen-

tru diferitele domenii ale agriculturii, caielele *Progrese în tehnică*, seria agro-tehnică, zootehnie), sau colecția *Din experiența agriculturii noastre socialiste*.

Folosirea judicioasă a materialului bibliografic, aflat în aceste publicații, la întocmirea calendarului muncilor agricole, va constitui un însemnat sprijin la documentarea lucrătorilor din agricultură.

Se remarcă în acest sens buna experiență a bibliotecilor regionale Dobrogea, Cluj, Brașov și Bacău, care în Buletinele informative trimestriale pe care le-au elaborat anul trecut, au inserat și calendarul muncilor agricole pentru trimestrul următor.

Întocmirea cu competență a calendarului muncilor agricole de către bibliotecile regionale, raionale și comunale este una din căile principale de popularizare și generalizare a noului în agricultură, pentru sporirea producției agricole, vegetale și animale.

Ing. I. ZUCKERMAN

RECENZII

- VL. IONESCU-SISEȘTI,
SP. BOERU, GH. ROȘU:
Agrotehnica culturilor irigate
- AL. ȘIPERCO:
N-a fost în zadar
- SINCLAIR LEWIS:
Elmer Gantry

Pentru a contribui la răspîndirea în rîndul cadrelor de specialiști și a lucrătorilor din agricultura noastră socialistă a cunoștințelor înaintate în ceea ce privește necesitatea și modul de organizare a lucrărilor de irigare a diferitelor culturi, Editura agro-silvică a editat într-un volum de 270 pagini, lucrarea *Agrotehnica culturilor irigate*¹⁾.

Autorii, folosind propria experiență și o bogată bibliografie care însumează 127 de lucrări citate, înfățișează tot ceea ce știința agricolă înaintată și în primul rînd știința agricolă sovietică a adus nou în problema irigării culturilor.

¹⁾ Ionescu-Sisești, Vl., Boeru, Sp. și Roșu, Gh. *Agrotehnica culturilor irigate*. Buc., Editura agro-silvică, 1962, 270 p.

Lucrarea cuprinde 13 capitole, așezate într-o succesiune logică și bine gîndită, ceea ce ușurează mult înțelegerea și însușirea problemelor prezentate.

Pornind în capitolul I, de la factorii care determină necesitatea irigației, adică de la plantă și climă, autorii se ocupă în capitolul următor de zonarea agriculturii irigate pe teritoriul R.P.R., prezentînd factorii de zonare ai agriculturii irigate, precum și zonele irigabile ale țării. Ținînd seama de faptul că eficiența economică a agriculturii irigate depinde mai ales de factorii naturali, se analizează amănunțit influența acestor factori, indicîndu-se zonele irigabile ale țării, precum și suprafețele irigabile, pe regiuni administrative.

În capitolul III sînt tratate problemele legate de umiditatea solului în agricultura irigată, insistîndu-se asupra relațiilor între sol și apă și asupra regimului de irigație. Acest capitol cuprinde învătămintele deosebit de folositoare privitoare la proprietățile solului de a primi și înmagazina apa, ca și asupra gradului de mobilitate și accesibilitate a apei pentru plante care diferă de la un sol la altul. Se dau lămuriri și indicații în legătură cu munca de irigație și norma de udare, cunoștințe fără de care nu se poate efectua irigarea unei culturi în mod rațional, științific.

În unele unități au fost cazuri când rezultatele obținute în culturile irigate n-au fost cele așteptate datorită faptului că nu s-a respectat norma la udare. Capitolul IV se ocupă de tehnica amenajării terenului și aplicării udărilor, descriindu-se metodele de udare, folosite la irigarea culturilor de cîmp, tehnica udării pe brazde și fișii, precum și tehnica udării prin aspersiune.

Problemele prevenirii și combaterii sărăturării și a înmlăștinării pe terenurile irigate le găsim tratate în capitolul V. Aici, sînt arătate cauzele sărăturării secundare, sistemul măsurilor de prevenire și combatere a sărăturării secundare.

Dacă irigația este aplicată rațional, ea mărește fertilitatea solului, ceea ce se oglindește în recoltele mari obținute pe terenurile irigate. Aplicată greșit, irigația poate duce la înrăutățirea însușirilor de productivitate ale solului, temporar sau pentru un timp mai îndelungat. De aceea, cunoașterea cauzelor care pot duce la efectele negative ale irigației constituie pentru lucrătorii din agricultură o garanție a evitării acestor neajunsuri. Și în țara noastră s-au semnalat cazuri cînd din cauza aplicării neraționale a irigației, suprafețe mari irigate s-au sărăturat.

Capitolul VI prezintă plantele și soiurile potrivite pentru agricultura irigată, insistîndu-se asupra hibridilor de porumb potriviți pentru agricultura irigată, asupra soiurilor de grîu, lucernă, sfeclă de zahăr, cartofi, floarea-soarelui, soia și fasole.

Pornind de la sarcinile cuprinse în Raportul prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie—1 iulie 1962, privitor la perspectivele extinderii irigației în țara noastră, autorii arată sporurile mari de producție ce se obțin de la diferitele plante puse sub cultura irigată și în special la porumb, cultură căreia i se va afecta cea mai mare suprafață în cultura irigată din țara noastră.

În capitolul VII găsim tratate problema asolamentelor pentru culturile de cîmp irigate, arătîndu-se particularitățile din agricultura irigată, structura culturilor în asolamentele din agricultura irigată, scheme de asolamente, precum și asolamentele speciale cu orez.

Capitolul VIII cuprinde sistemul de îngrășare în agricultura irigată cu îngrășăminte organice, chimice, tehnica aplicării îngrășămintelor, precum și aplicarea acestora la principalele culturi de cîmp irigate. Pe baza experiențelor efectuate, autorii fac recomandări, de utilitate imediată pentru producție, cu privire la

cantitățile de îngrășăminte ce trebuie folosite cu cea mai mare eficiență în agricultura irigată și în special pentru culturile cu mare pondere a suprafețelor (grîu, porumb). Recomandările sînt cu atît mai folositoare și necesare, cu cît folosirea îngrășămintelor pe suprafețe întinse în culturi irigate constituie o măsură mai nouă.

Despre lucrările solului în agricultura irigată, cu particularitățile arăturii și scheme de sisteme pentru lucrarea solului pe terenurile irigate, se ocupă capitolul IX. Este bine scos în evidență faptul că în agricultura irigată este necesar ca arătura de bază să se facă la o adîncime mai mare ca în agricultura fără irigație, datorită îmbunătățirii permeabilității solului în acest caz.

O problemă de o deosebită importanță pentru sporirea producției pe unitatea de suprafață este tratată în capitolul X și ea se referă la densitatea plantelor și forma spațiului de nutriție la culturile irigate. Autorii se ocupă de aceleași culturi de care s-a vorbit la capitolul VI.

Este bine cunoscut faptul că producția maximă în condițiile asigurării tuturor celorlalți factori de vegetație aflați în optim, nu se realizează decît la o densitate de asemenea optimă. Asupra asigurării densității optime a plantelor în general și în special în agricultura irigată s-au făcut și se fac experiențe multiple. În lucrare se dau indicații valoroase, care transpuse în viață, ne conduc în mod sigur la obținerea de producții mult sporite la hectar.

Capitolul XI se referă la întreținerea în timpul vegetației a culturilor irigate, prezentîndu-se rolul afinării solului, a lucrărilor pregătitoare irigației, combaterea buruienilor, precum și lucrările de întreținere aplicate la principalele culturi de cîmp irigate.

În capitolul XII este descris regimul de irigație al principalelor culturi de cîmp despre care am mai amintit, iar în ultimul capitol autorii se ocupă de întreținerea și exploatarea lucrărilor de irigații din interiorul gospodăriilor.

Un merit important al lucrării îl constituie faptul că autorii au susținut problemele prezentate pe baza rezultatelor experiențelor făcute în diferite unități agricole socialiste din țară, precum și a rezultatelor obținute în producție de unitățile fruntașe.

Utilitatea acestei lucrări este cu atît mai mare cu cît necesitatea înarmării celor ce lucrează în acest domeniu cu cele mai noi cuceriri ale științei și practicii agriculturii irigate este impusă de ex-

tinderea an de an a suprafețelor irigate. Lucrarea are meritul de a răspunde cu prisosință acestor necesități și punerea în practică a recomandărilor făcute va contribui în mod simțitor la obținerea unor producții mult sporite pe terenurile irigate.

I. Z.

Numele lui Alexandru Șiperco a fost pînă acum mai puțin cunoscut în literatură și mai adesea prezent în legătură cu diferite manifestații culturale și sportive din țara noastră. Prima sa lucrare mai importantă *Note de drum* (din Suedia, Franța, Italia, Mexic), a apărut în 1959 și a fost reeditată în 1961 fiind apreciată de cititori atît pentru calitățile sale informative, cît mai ales pentru observația adîncă, pentru comentariul substanțial care însoțește faptele expuse.

Romanul *N-a fost în zadar*¹⁾ este a doua lucrare în ordinea apariției și cea mai importantă ca realizare literară. Subiectul simplu, ușor de urmărit chiar de cititori mai puțin obișnuiți cu lectura sutelor de pagini, arată că scriitorul a fost preocupat nu de crearea unor intrigi sau conflicte neașteptate, ci de redarea vieții în toată mărimea și cu toate jосnicile ei. Căci perioada înfățișată în roman, aceea a dictaturii carliste și a desmătuțului legionar a scos cu putere la iveală, a obligat mai mult ca înainte atît jосnicia să-și arate fața hidă, monstruoasă, cît și forțele binelui, ale cinstei și abnegației să se afirme cu putere în apărarea vieții, a omeniei, a libertății. Pe acest fundal întuneacă al istoriei poporului nostru din anii 1939—1941, autorul urmărește creșterea eroilor săi, frămîntările, victoriile și înfrîngerile lor. În centrul lucrării stă chipul luminos al comunistului Andrei Raicu, — Caius după numele conspirativ. Fiu de intelectuali, cu vederi democratice, Andrei student în anul II la Politehnică, duce o viață anostă, între școală, căldura moleșitoare a căminului părintesc și întîlnirile prelungite cu viitoarea sa soție Silvia Cazarian, fiica unei familii de mari bogătași. Andrei presimte, datorită lecturilor și a unor sentimente umanitare crescute în sufletul său de părinți și în special de mama sa — că în viață există ceva mult mai important decît tot ceea ce face el, că undeva, în adînc sînt forțe care luptă ca viața tuturor să fie mai frumoasă, mai bună. Dar care sînt aceste forțe, ome anume le organizează, și este imposibil să-și dea seama de unul singur.

În jurul său acționează însă tocmai acei oameni care au pornit pe drumul plin de primejdii, dar atît de eroic, al luptei sociale pentru schimbarea orînduirii nedrepte bazate pe exploatarea omului de către om, forțe care reprezintă viitorul luminos al omenirii întregi. Și Andrei are norocul să întîlnească destul de timpuriu pe acești oameni. De fapt, nu el îi întîlnește, ci ei, comuniștii, îi caută, îl recunosc, îl cresc pe Andrei, așa cum căutau și încercau să îndrepte pe drumul luptei sociale organizate și pe alți colegi ai lui Andrei, cum conduceau întreaga masă muncitoare din țară.

Romanul subliniază tocmai această tră-sătură specifică muncii partidului în ilegalitate. Nu întîmplător oamenii cei mai buni, cei mai pregătiți pentru luptă găsesc partidul, ci partidul îi caută, îi pregătește și îi ajută să devină comuniști pe cei mai buni muncitori, țărani, intelectuali. Astfel, comuniștii din politehnică recunosc în Andrei pe unul dintre studenții apți să devină utecist, apoi membru de partid, luptător activ împotriva fascismului. Și pagină cu pagină, capitol cu capitol, romanul urmărește uriașa transformare a lui Andrei, de la tînărul dezorientat dar dornic de dreptate, la ilegalistul dîrz, membru în conducerea U.T.C. Sînt pagini de o mare frumusețe morală, care explică și înflăcărează în același timp. Iată-l pe Andrei renunțînd la ceea ce socotise pînă atunci că face parte din însăși ființa lui, la frumoasa Silvia Cazarian, pentru care era invidiat de toți feciorii de bani gata din înalta societate bucureșteană. Iată-l cunoscînd pe Naira Murgeanu, colega sa de an, prin care face legătura cu U.T.C., descoperind dincolo de frumusețea sa exterioară toată minunata noblețe sufletească a luptătoarei pentru fericirea poporului. Dragostea lui Andrei pentru Naira e atît de puternică, deoarece nu se bazează pe simpla apropiere fizică, ci are un fundament pe care nici depărta-re, nici timpul, nici moartea chiar nu-l vor putea dărîma: comunitatea de idei. Ceea ce iubește Naira Murgeanu cu înflăcărare, iubește și Andrei la fel de fierbinte. Scopul luptei femeii iubite este și țelul înalt al activității sale. Devenind membru de partid și ilegalist, tînărul Andrei Raicu iubește cu mai multă înflăcărare, tocmai pentru că acum înțelege mai mult, simte mai mult. În dragostea nemărginită pentru partid, cei doi tineri își unesc și mai mult inimile lor, dornice de dragoste.

1) ȘIPERCO, AL. *N-a fost în zadar*. Buc., Editura tineretului, 1962. 510 p.

Condițiile aspre ale muncii ilegale, evenimentele importante care se rostogolesc ca o avalanșă îngrozitoare peste întreaga omenire, fac ca dragostea lui Andrei și a Nuirii să cunoască puține clipe de împlinire deplină. Dar lumina ei stăruie peste întreaga carte, rămâne în amintire ca o zare prevestitoare a viitoarei legături dintre oameni, așa cum s-au statornicit și în lumea noastră liberă, fără exploatare și fără prejudecăți de rasă, religie, naționalitate.

Însă romanul *N-a fost în zadar* nu este o carte „de dragoste”, deși analiza acestor sentimente ocupă un loc important. *N-a fost în zadar* este în primul rând o carte a luptei, a izbuzilor și a grelelor încercări prin care trec comuniștii în acele zile grele pentru poporul nostru. Cea mai neagră teroare apăsa țara, de la înscăunarea legionarilor și a lui Antonescu. Fascismul, în turbarea sa neagră, pornise o vinătoare demență împotriva democrației, a omeniei, și în primul rând a comuniștilor, care țineau sus faclia luptei pentru libertate. În aceste condiții, viața lui Andrei Raicu, la fel cu a celorlalți ilegaliști, era clipă de clipă amenințată, fiind într-o permanentă primăjdie de a încăpea pe mîna călăilor siguranței și gestapoului. Numai tăria, curajul și ingeniozitatea comuniștilor puteau face față aparatului polițienesc de stat, siguranței, armatei și oricăror forme represive ale burgheziei și moșierimii. Pentru prima oară în literatura noastră sînt descrise în chip amănunțit variatele forme și metode de organizare a luptei ilegale. Odată cu eroii cărții, — pare că luăm parte direct la ședințe și acțiuni, urmărind dezbateri și frămîntări legate de cele mai importante evenimente ale timpului, alături de uteciști și membri de partid. Impresia aceasta, a participării cititorului la întîmplările descrise, se realizează tocmai prin faptul că autorul nu înfrumusețează adevărul, nu ascunde greutățile și primejdiile muncii ilegale, nu face din eroii săi manechine care să debiteze lozinci. Andrei și Nuiră, Fulger, Vlad, Mircea și ceilalți tineri, comunistul Irimia, toți se poartă și vorbesc omenește, se înflăcărează sau se întristează, se bucură sau sînt mîhniți, iubesc și suferă fiecare în felul său, rămînînd în orice moment oameni, și atunci cînd participă la cele mai grele acțiuni ilegale, și atunci cînd se întîlnesc cu fata iubită și admiră un răsărit de lună sau un apus de soare. Punînd la bază experiența personală, la care a adăugat mărturiile a zeci de revoluționari pe care i-a consultat în ve-

derea alcătuirii lucrării sale, Al. Șiperco a reușit să refacă și din punct de vedere documentar epoca anilor 1939—1940, desfășurînd în fața ochilor cititorilor, mai ales a tineretului de azi, filmul eroic al acestei perioade scurte dar atât de frămîntate din istoria poporului nostru.

Chiar dacă unele perioade relatate nu se leagă direct cu firul acțiunii principale, ele nu constituie un balast prea important, deoarece ajută la reconstituirea cît mai fidelă a tabloului istoric.

Cunoașterea adîncă a muncii ilegale s-a îmbinat fericit cu înțelegerea deplină a sufletului omenesc, dînd lucrării acea calitate esențială care o face să treacă dincolo de rememorarea unor evenimente, să fie mai mult decît o evocare, să devină literatură. Deși în majoritate eroii sînt tineri, iar acțiunile descrise au loc mai ales în mediul studentesc, puterea de generalizare a faptelor, analiza minuțioasă întreprinsă de autor face ca romanul *N-a fost în zadar* să poată fi citit cu același interes și de cititori mai vîrstnici.

Viniciu GAFIȚA

★

*Elmer Gantry*¹⁾ se înscrie pe linia marilor romane realiste apărute între cele două războaie, care dezvăluie tarele lumii burgheze în general și ale modului de viață american în special, semnate de scriitorii ca Th. Dreiser, Sinclair Lewis sau E. Hemingway.

Romancierul american Sinclair Lewis, cunoscut cititorilor noștri prin lucrările *Babbitt* și *Martin Arrowsmith*, se caracterizează în general și ale modului de viață american în special, semnate de scriitorii ca Th. Dreiser, Sinclair Lewis sau E. Hemingway. Romancierul american Sinclair Lewis, cunoscut cititorilor noștri prin lucrările *Babbitt* și *Martin Arrowsmith*, se caracterizează prin virulentul spirit critic și caustica ironie cu care flagелеază aspecte și trăsături semnificative ale marii și micii burghezii americane. De astă dată, obiectivul scriitorului se îndreaptă cu sarcasm spre un domeniu mai puțin explorat al afacerismului din S.U.A.: sfera clericalismului, a businessmenilor în sutană.

Inspirat de cîteva figuri bine cunoscute de clerici americani care fac negoț cu „bunurile spirituale” și nu se sfîesc să se aureoleze cu cea mai deșantată reclamă, Sinclair Lewis a creat formidabilul personaj Elmer Gantry, tipul escrocului religios, amoral, venal, lipsit de orice scrupul, care izbuteste să urce scara rangurilor preoțești, pînă la cele mai de sus culmi religioase și financiare.

De la elevul de seminar leneș, mîrginit, bețiv și afemeiat și pînă la episcopul baptist cu important rol politic în staf,

1) SINCLAIR, LEWIS. *Elmer Gantry*, Buc., Editura pentru literatură universală, 1962, 500 p.

care operează mână în mână cu marea finanță din S.U.A., Elmer Gantry parcurge o carieră vertiginosă, bazată pe samavolnicie, huliganism și fariseism, speculând naivitatea celor din jur, aplicând în domeniul religiei cele mai ingenioase metode de parvenire străvând în picioare tot ce înseamnă omenie, dragoste, onestitate. Elmer își atinge treptat toate țintele, sub aripa oblăduitoare a marilor magnați și trustmen. Trișează în viața publică, în cea religioasă și în cea personală, își face platforme de ascensiune din legăturile conjugale și din cele extraconjugale și, în societatea în care trăiește, succesul îi este asigurat.

Cartea demască cu o extraordinară acuitate ipocrizia, filistinismul vieții clericale — ca și al celei laice de altfel — din S.U.A. și împletirea de interese dintre religie și capital. Sinclair Lewis reușește să creeze o galerie vastă de tipuri — seminariști, preoți, episcopi, mari financiari, femei de moravuri ușoare, așa-zise vizionare, escroci de toate categoriile, etc. — creionate cu o ascutime și o veridicitate care le fac greu de uitat.

Stilul lucrării, impregnat de o usturătoare ironie și de un umor fin, contribuie ca romanul *Elmer Gantry* să constituie o foarte interesantă lectură.

FIȘIER BIBLIOGRAFIC

1962, un an de noi și importante realizări. Buc., Editura politică, 1963. 48 p.

Broșura cuprinde Comunicatul Direcției centrale de statistică cu privire la îndeplinirea planului de stat al R. P. Românie pe anul 1962. Numeroase grafice ilustrează principalele realizări din anul trecut.

NICOLAE, C. și alții. *Militarismul german și România*. Buc., Editura politică, 1963. 136 p.

În lucrare sînt descrise suferințele poporului român, pricinuite de militarismul germani care au inclus România în planurile lor agresive. Este înfățișată apoi lupta poporului român, sub conducerea P.C.R., împotriva fasciștilor germani și a slugilor lor din țară.

Lucrarea expune, pe scurt, noile planuri și acțiuni cu caracter agresiv ale militarismului vest-germani, însemnătatea încheierii tratatului de pace cu Germania pentru asigurarea păcii în lume, lupta

hotărîită și crescîndă a maselor populare de pretutindeni împotriva militarismului revanșard german.

ALPATOV, M. V. *Istoria artei*. Vol. I — *Arta lumii vechi și a evului mediu*. Buc., Editura meridiană, 1963. 424 p. + 336 planșe și 65 ilustr.

Istoria artelor plastice poate fi redată fie insistînd asupra operelor create și a artiștilor care le-au dat naștere, fie construind o imagine de ansamblu a epocilor, arătînd trăsăturile specifice fiecărei culturi. Autorul lucrării de față a ales cea de-a doua posibilitate.

Cartea este un îndreptar pentru începători, dar și o bogată sursă de completare și verificare pentru cei cu cunoștințe mai vaste, într-un cuvînt, un instrument de cultură generală.

BARÎȚ, GEORGE. *Scrieri social-politice*. Buc., Editura politică, 1963. 432 p.

Cuprinde: un studiu despre viața și activitatea lui George Bariț și o antologie a scrierilor sale social-politice, în marea lor majoritate reunite pentru prima oară într-un volum.

Lucrarea ajută la cunoașterea temeinică și multilaterală a vieții și activității lui George Bariț, luptător înaintat pentru drepturile poporului, fruntaș de seamă al revoluției din 1848 și întemeietor al presei românești din Transilvania, publicist și istoric (1812—1893).

ENESCU, N. C. *Gheorghe Asachi — organizatorul școlilor naționale din Moldova*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1963. 352 p.

Studiu monografic despre activitatea lui Gh. Asachi de organizator al școlilor naționale din Moldova (1813—1869), concepțiile sale pedagogice.

Autorul a folosit diferite periodice, redactate sau conduse de Asachi, scrieri, opere, acte de cancelarie etc. păstrate în bibliotecă și Arhivele Statului, îndeosebi la Iași.

Volumul se încheie cu o culegere de texte, extrase din diferite lucrări, rapoarte sau studii puțin cunoscute, precum și un manuscris inedit al lui Asachi, — referitoare la probleme de organizare școlară, de educație și învățămînt în acea vreme.

CE CITESC CRESCĂTORII DE ANIMALE DIN COMUNA ȘAG

Biblioteca din comuna Șag este una din unitățile bune din raionul Arad. Din cei 1000¹⁾ de cititori, înscriși anul trecut la bibliotecă, 608 sînt colectivisții care lucrează în diferite sectoare ale gospodăriei. Bibliotecara Ana Dissler îndrumează pe cititori către o lectură variată, care îi ajută în muncă, lărgindu-le, totodată, orizontul cultural și științific. Așa, bunăoară, din cele 11000 de cărți citite în această perioadă, 38 la sută sînt cărți social-politice, agrozootehnice, de popularizare a științei, iar 62 la sută literatură beletristică. Indicele de citire a atins, anul trecut, cifra 10 la biblioteca din Șag, depășind cu 1,3 indicele mediu de citire al bibliotecilor comunale din raion, care a fost de 8,7. Repartizarea colectivisților pe brigăzi de producție arată preocuparea bibliotecarei de a cuprinde în activitatea cu cartea toate sectoarele gospodăriei colective.

În brigada întâia de cîmp, biblioteca a înregistrat 93 de cititori, ceea ce înseamnă 75 la sută din totalul membrilor brigăzii. Majoritatea colectivisților din brigadă au citit peste 10 cărți. Și la celelalte brigăzi care lucrează la cultura mare și legumicultură, cuprinderea colectivisților la lectură s-a menținut între 80—62 la sută.

Care este însă situația la brigada zootehnică? Întrebarea — care a prilejuit un studiu făcut de bibliotecară la începutul acestui an — este cît se poate de actuală și importantă. Sectorul zootehnic este unul din sectoarele de bază ale gospodăriei agricole colective, avînd un rol deosebit în dezvoltarea întregii gospodării. Crescătorii de animale le-a fost îndreptățită o parte însemnată a avuției obștești, iar rezultatele muncii lor au o pondere mare și în creșterea veniturilor

gospodăriei. Anul trecut ei au avut în grijă 458 de bovine (din care 137 vaci cu lapte), 848 porci, 360 de oi și o matcă cu peste 700 păsări. Anul acesta, potrivit planului de producție al gospodăriei, sectorul zootehnic va crește simțitor. Gospodăria va avea 554 bovine (din care 140 vaci cu lapte), 915 porci și o matcă cu 2000 de păsări. Colectivisții din acest sector vor trebui să obțină produse mai mari de la animalele pe care le îngrijesc.

Cum au fost ajutați de bibliotecă, crescătorii de animale din Șag, spre a obține rezultate bune în muncă și în același timp să-și lărgescă orizontul cultural?

Anul trecut, din cei 43 de colectivisți care lucrează în sectorul zootehnic, au citit cărți de la bibliotecă un număr de 25 de colectivisți. Proporția celor cuprinși la bibliotecă este deci mai mică decît a colectivisților care lucrează la brigăzile de cîmp. Din cei 25 cititori-colectivisți, 14 sînt îngrijitorii de vaci sau se ocupă de tineretul bovin, 5 sînt îngrijitorii de porci, iar restul crescători de păsări sau lucrători în alte ramuri ale îngrijirii animalelor. Deci, din totalul îngrijitorilor de vaci și al fineretului bovin au rămas în afara activității bibliotecii 12 colectivisți, iar dintre crescătorii de porci trei colectivisți. Cei 25 de îngrijitori de animale au citit în acest rîstimp un număr de 102 cărți. Deci, indicele de citire la sectorul zootehnic este doar de 4, adică de 2,5 ori mai mic decît indicele de citire realizat de bibliotecă pe întreaga comună. Chiar dacă ținem seama de faptul că spre deosebire de colectivisții de la cultura mare, crescătorii de animale lucrează neîntreput tot anul, indicele de citire e mult prea mic și sub posibilități. Tabelul de mai jos, privind deosebirea dintre numărul de cărți citite de fiecare îngrijitor de animale întărește această apreciere:

Numărul cărților citite	12	11	10	7	5	3	4	2	1
De cîți îngrijitori de animale	1	1	2	1	4	3	2	4	7

Faptul că diferența de la 1 pînă la 12 cărți citite se menține în toate ramurile creșterii animalelor, arată că nu poate fi vorba aici de timpul mai redus pe care l-ar avea pentru citit, să zicem, un îngrijitor de viței față de un crescător de porci. Două exemple: Îngrijitorul de porci

Ion Potcolin a citit 10 cărți, iar Ion Cibian, din același sector, doar o carte în timp de un an. De asemenea, îngrijitorul Mircea Rusan de la tineretul bovin a citit 12 cărți, iar Iosif Hoc, doar o carte.

Diferența dintre numărul cărților citite arată și un alt lucru important pentru munca bibliotecii. Verificînd fișele de cititori ale crescătorilor de animale, reiese

¹⁾ Datele se referă numai la comuna de centru.

că în general cei care au citit mai mult de cinci cărți sînt înscriși ca cititori de la începutul anului și frecventează biblioteca, pe cînd cititorii cu 1, 2 sau 3 cărți sînt de obicei cititori cărora li se aduce cartea la locul de muncă și, în general, nu frecventează biblioteca. Din fișele cititorilor rezultă și faptul că toți îngrijitorii de animale, care au citit 1—2 cărți, au fost atrași la lectură în ultimele două luni ale anului, în perioada cînd s-a deschis învățămîntul agrozootehnic de masă.

Ce cărți au citit cei 25 îngrijitori de animale de la gospodăria colectivă din Șag? Din totalul de 102 cărți citite, 53 sînt lucrări zootehnice (despre creșterea și îngrijirea animalelor, a porcilor și a păsărilor, despre căile de obținere a produselor mai mari pe cap de animal), 39 cărți de literatură beletristică, 9 social-politice și 2 de popularizare a științei. Biblioteca a procedat foarte bine că a pus accentul în principal pe difuzarea cărții de specialitate, legată de munca crescătorilor de animale. Analizînd însă structura cărților citite, reiese că la crescătorii de animale din Șag nu poate fi vorba de o lectură variată. Numărul cărților social-politice și al celor de popularizare a științei este prea mic față de cel al cărților de specialitate și beletristice. Deci, și din punct de vedere al varietății lecturii, sectorul zootehnic a rămas în urma nivelului celorlalte sectoare. În ceea ce privește varietatea lecturii individuale, fișele arată de asemenea deosebiri mari. Pe fișa lui Mircea Rusan, îngrijitor de viței, sînt înscrise 12 cărți, dintre care 3 zootehnice și 9 beletristice. De asemenea, pe fișa lui Ion Leiblich, îngrijitor de vaci, din cele 11 cărți citite 4 sînt de specialitate și 7 de literatură. Ion Potcolin a citit 10 cărți, din care 4 zootehnice, 2 social-politice și 4 beletristice. În schimb cele 7 cărți, citite de mulgătoarea Saveta Barjică, sînt toate de literatură beletristică.

Dacă în general fișele cititorilor cu peste 5 cărți arată oarecum varietatea lecturii, de la această cifră în jos predomină sau devin exclusive cărțile zootehnice. Pe fișa lui Iosif Schwartz găsim 5 cărți, toate legate de creșterea porcilor, iar pe fișele celor cu 1, 2 și 3 cărți citite, găsim aproape numai lucrări zootehnice. Preponderența cărților de specialitate își are cauza pe de o parte în faptul că munca din ce în ce mai complexă și exigentă îi obligă pe crescătorii de animale să citească, în primul rînd, cărțile legate de cunoașterea metodelor științifice în

creșterea animalelor, iar, pe de altă parte, în îndrumarea lecturii de către bibliotecară.

Crescătorii de animale din Șag învață și la cursurile agrozootehnice, audiază conferințe și participă la variate manifestări organizate la căminul cultural. Totuși, în ansamblul acestor acțiuni culturale cititul ocupă un loc de seamă, aducîndu-și contribuția la îmbunătățirea metodelor de muncă ale crescătorilor de animale, la lărgirea orizontului lor cultural.

Analizînd la începutul acestui an lectura crescătorilor de animale, biblioteca Ana Dissler (una din cele mai bune și conștiincioase biblioteci din raion) a luat, împreună cu Maria Pernevan, ingineră zootehnică a gospodăriei, o serie de măsuri pentru îmbunătățirea difuzării cărții în rîndurile crescătorilor de animale. Printre acestea se înscriu discuțiile cu crescătorii de animale, consfătuirile asupra unor cărți zootehnice, recenziile și altele.

Rezultatele obținute de biblioteca din comuna Șag ne îndreptățesc convingerea că se va îmbunătăți, din toate punctele de vedere, răspîndirea cărții printre colecțiștii din sectorul zootehnic.

R. IARAI

Cititori obișnuși la biblioteca din comuna Voldeni, raionul Horezu, regiunea Argeș

DESPRE UNELE PROBLEME ALE ÎNDRUMĂRII LECTURII COPIILOR (II)

Înțelegerea de către copii a celor citite este de fapt criteriul eficienței activității duse de bibliotecar. În articolul publicat în revistă¹⁾, Getta Dan-Spinoiu analizează cu competență fenomenul percepției de către elev a materialului furnizat de lectură — și face împărțirea copiilor în funcție de volumul și profunzimea percepției lor, în câteva categorii, determinate de vârsta și de particularitățile lor individuale.

Cu fiecare dintre aceste categorii de cititori bibliotecarul trebuie să lucreze diferențiat, ajungând cu vremea la cunoașterea particularităților fiecărui copil în parte. Numai având cunoștințe de aceste lucruri, bibliotecarul poate acționa în sensul limitării erorilor comise de copii în însușirea materialului citit, în selecția generalului din particular — deci — în înțelegerea logică și completă a conținutului unei cărți.

Momentul împrumutului, alegerea cărților — este în acest sens hotărâtor. Aceasta nu înseamnă însă ca de teama ca nu cumva copiii să nu înțeleagă cărțile, să se meargă pe linia accesibilității maxime, recomandându-li-se lucrări sub nivelul lor. Lectura copiilor trebuie îndrumată de la ușor la greu, de la simplu la complex, astfel încât fiecare carte nouă să le deschidă noi orizonturi, să le comunice noi cunoștințe.

În problema aceasta, a recomandării de către bibliotecar a cărților pentru lectură, trebuie amintite indicațiile date de N. K. Krupskaja cu privire la faptul că nu trebuie confundată îndrumarea lecturii cu tutelarea. Copilul nu trebuie forțat să împrumute cărțile pe care le vrea bibliotecarul, el trebuie să-și aleagă singur cărțile sub supravegherea atentă a acestuia. Copilul trebuie să capete încredere în bibliotecar, în recomandările acestuia. Procedează bine acei bibliotecari care, atunci când copilul își alege o carte ce depășește puterea lui de înțelegere, îi explică acest lucru, totuși i-o împrumută, împreună cu o altă despre care îi spune că este mult mai potrivită. Acasă, copilul citește cu ușurință și înțelege cartea recomandată de bibliotecar, pe când cu cea aleasă de el (cu totul întâmplător de altfel, pentru că avea ilustrațiile mai frumoase sau coperta mai viu colorată) întâmpină greutăți mari. Când vine a doua oară la bibliotecar, de-

parte de a mai avea suspiciuni, îl consultă el singur pe bibliotecar cu privire la alegerea unei cărți sau a alteia.

Ajutorul pe care bibliotecarul îl poate da copilului în înțelegerea cărții se realizează și în discuțiile organizate în momentul împrumutului. Recomandând o anumită carte, bibliotecarul poate ca, în funcție de particularitățile și capacitatea de înțelegere a fiecărui copil, să-i prezinte parțial subiectul cărții, să-i schițeze conținutul de idei, ideea centrală, personajele principale etc. Discuția trebuie reluată la restituire, de astădată copilul fiind acela care trebuie să vorbească despre carte, să răspundă la întrebările bibliotecarului.

Majoritatea copiilor, cu care am purtat discuții referitor la cărțile citite, s-au oprit în expunerea subiectului asupra elementelor exterioare, de anecdotică, neglijând total sau parțial elementele de conținut.

Există copii care citesc integral cărțile, dar — mai ales în clasele a II-a—a IV-a — nu au capacitatea de a sesiza esențialul dintr-o lucrare. Cu acești copii bibliotecarul trebuie să lucreze serios, sfătuirându-i să povestească cele citite, să împartă textele în fragmente, să arate ideile principale, etc.

Alți copii citesc cu mare repezițiune, „înghiț“ cărțile, parcurg la o vârstă fragedă, un număr important de volume. De fapt, ei nu citesc în întregime cărțile, ci se opresc numai asupra pasajelor care li se par mai interesante, citind mai ales dialogul. Cu vremea, ei ajung să frunzească doar cărțile și în felul acesta — deși numărul de volume care le trec prin mână este mare, ei nu rămân decât cu idei fragmentate asupra celor citite.

Mulți dintre copiii din această categorie declară că „nu citesc descrieri“, că „descrierile îi plictisesc“. A le recomanda pur și simplu acestor copii cărți care cuprind descrieri de natură, nu este o rezolvare a problemei. Ei trebuie ajutați să înțeleagă frumusețea acestor lucrări, să vibreze la citirea lor, să înțeleagă și să aprecieze imaginile artistice. Această preocupare trebuie să se includă în ansamblul de măsuri luate pentru realizarea educației estetice a copiilor, pentru introducerea lor în domeniul frumosului. În acest sens se pot folosi intens ilustrațiile de cărți, albumele, care să realizeze con-

1) Vezi „Călăuza bibliotecarului“, nr. 12/1962.

cret imaginile literare din textul respectiv. Vorbind despre înțelegerea justă și completă a cărților citite de către copii, trebuie amintită problema felului în care înțeleg ei literatura științifico-fantastică și de aventuri.

În pregătirea — cu elevii din clasa a VII-a — a unui concurs literar asupra citorva lucrări de Jules Verne, am întâmpinat mari dificultăți datorită înțelegerii incomplete, exterioare, a conținutului cărților respective. La prima discuție avută cu ei, copiii — deși citiseră cărțile — nu puteau să reproducă decît desfășurarea acțiunii — și nici aceasta în întregime. Cu mare greutate au putut răspunde la întrebări care se refereau la conținutul de idei al cărților; care ataca diferite probleme legate de cunoștințele de istorie, geografie, fizică, matematică, predate în școală în clasele a V-a — a VII-a (despre negoțul cu sclavi, despre explorarea continentului african, teorema triunghiurilor asemenea, aprinderea focului cu ajutorul unei lentile, insectele specifice Africii etc.).

Deși posedau cunoștințele respective, copiii nu aveau deprinderea de a face legătura între diferitele obiecte de studiu și cărțile citite în afară de clasă și, în același timp, nu citeau cu atenție și în întregime cărțile, oprindu-se numai asupra pasajelor considerate de ei „mai interesante“.

Literatura științifico-fantastică este un valoros depozitar de cunoștințe științifice și bibliotecarul trebuie să-i îndrume pe copii în citirea amănunțită a acestor lucrări, în înțelegerea — dincolo de acțiunea palpantă și aventuroasă — a conținutului lor educativ. De asemenea, este necesar să li se releve copiilor înaltul mesaj uman cuprins în scrierile cu tematică istorică, valoarea documentară a cărților de călătorie etc.

Formarea deprinderilor muncii independente — deci și a deprinderilor de a lucra independent cu cartea — are o importanță deosebită în dezvoltarea personalității copilului. Copilul trebuie deprins să privească o carte ca pe un fenomen de cultură — la care îl interesează o multitudine de aspecte pe care el trebuie să și le însușească temeinic. El trebuie să aibă posibilitatea de a face oricînd apel la lecturile sale și să cunoască problemele de bază ale fiecărei cărți citite.

În cercetările întreprinse, am constatat la copiii de toate vîrstele, greutatea de a face distincție între numele autorului și titlul unei cărți, confundînd aceste două elemente. Destul de frecvente

sînt și greșelile multiple în grafia numelor de autori, romîni și străini.

Unii copii nu rețin numele ilustratorului chiar cînd declară că din toată cartea cel mai mult le-au plăcut ilustrațiile. Alții, nu știu să se folosească de tabla de materii. Foarte puțini sînt cei care citeșc prefețele și postfețele, deși acestea le furnizează date importante despre carte și autorul ei.

Copilul trebuie deprins să lucreze independent cu cartea, să știe să se informeze asupra ei și, în urma citirii, să fie edificat asupra problematicei lucrării, titlului, autorului etc. Numai în felul acesta lectura este utilă și, dintr-o distracție, așa cum sînt tentați să o considere unii copii, să devină parte integrantă a procesului de educație.

CUM RĂSPUND BIBLIOTECILE CERINTELOR DE CĂRȚI ALE COPILOR ȘI UNELE PROBLEME ALE ÎNDRUMĂRII LECTURII MICILOR CITITORI

Conținutul activității dusă de bibliotecă în rîndul copiilor depinde în măsură hotărîtoare, de componența, completarea judicioasă și organizarea fondului de cărți. Biblioteca trebuie să ofere copilului cartea potrivită, să posede un fond variat care să-i permită desfășurarea unei activități complexe.

Concluziile în urma studierii fondului de cărți pentru copii din trei biblioteci școlare și aproape 40 biblioteci de masă din Capitală, sînt că, în cea mai mare parte dintre aceste unități, fondul de cărți pentru copii este insuficient — în ansamblu și slab reprezentat — în diferitele sale compartimente.

Comună tuturor acestor biblioteci este insuficiența lucrărilor destinate numai copiilor (mai ales pentru cei din clasele a II-a — a IV-a). Sînt foarte puține sau în anumite cazuri lipsesc — lucrările din clasele zecimale 3, 5, 6, 7, 9, 11 — destinate celor mici. În unele biblioteci de masă fondul de cărți pentru copii are un aspect lamentabil, uzat, rupt, învechit.

Această situație este cauzată, în primul rînd, de insuficiența numărului de apariții pentru copii, de tirajul uneori scăzut. În anul 1962 de exemplu, în biblioteci au intrat puține cărți social-politice, științifice, tehnice, de artă, sport, călătorii, biografii — destinate copiilor. Nici planul editorial pe anul 1963 nu aduce multe rezolvări în această direcție.

Lucrările de artă pentru copii — de exemplu — sînt inexistente în biblioteci. Ar trebui ca Editura tineretului și alte

editurii să găsească soluții pentru îmbogățirea neconținută a tematicii cărților care se adresează copiilor, folosirea unei diversități de forme de prezentare a acestora.

Numai cu un fond de cărți bogat și variat, cu conținut interesant și realizat în condiții grafice corespunzătoare, bibliotecile pot îndeplini sarcina complexă a educării comuniste a copiilor, la care aportul lor este deosebit de însemnat.

Sistemul de aprovizionare cu cărți — adesea defectuos —, este de asemenea o cauză a stării nemulțumitoare în care se prezintă fondul de cărți al multor biblioteci. Fără a ține cont de importanța ritmicității aprovizionării, unele biblioteci școlare se aprovizionează la intervale foarte mari, fapt care determină ca această operație să se realizeze la întâmplare, numai cu titlurile existente pe piață în momentul respectiv.

În unele biblioteci de masă, subapreciindu-se munca în rîndul copiilor, în momentul achizițiilor se dă prioritate cărților pentru cititorii maturi, chiar în detrimentul copiilor, renunțându-se la o serie de lucrări destinate lor. Pentru remedierea unor atari deficiențe este necesară o mai judicioasă împărțire a sumelor din buget repartizate pentru achizițiile de cărți și totodată, un control periodic asupra judiciozității cu care sînt folosite.

De mare importanță este și organizarea fondului de cărți pentru copii — care — în momentul de față — este realizată mai mult la întâmplare. Este necesar ca bibliotecile de masă să treacă la separarea fondului de cărți pentru copii de restul fondului bibliotecii, ceea ce va permite ulterior organizarea acestuia conform normelor biblioteconomice. De asemenea, se impune studierea posibilităților de deservire a copiilor în bibliotecile de masă. Deservirea concomitentă, de către un singur bibliotecar, a cititorilor maturi și copii reduce sau elimină în întregime îndrumarea lecturii în majoritatea bibliotecilor din Capitală. Bibliotecarul acordă cea mai mare parte a atenției lui cititorului matur și îl neglijează pe copil sau, în cazul unor biblioteci cu frecvență

mare (250—300 cititori zilnic), este preocupat doar să lucreze cit mai repede, ca să micșoreze „coada” care se formează la servirea cărților.

Servirea separată a copiilor de maturi s-ar putea realiza, de exemplu, dacă ar lucra ambii bibliotecari într-un schimb. În aceste condiții — este realizabilă îndrumarea lecturii și diferențierea ei în funcție de diferitele categorii de cititori.

Acolo unde există condiții corespunzătoare, trebuie studiată posibilitatea înființării de secții — și chiar de biblioteci pentru copii.

Acesul liber la raft, cea mai potrivită soluționare a problemelor legate de servirea cititorilor, trebuie să ia o tot mai mare răspundere și în bibliotecile pentru copii.

În organizarea acțiunilor de masă cu cartea pentru copii, este necesar ca bibliotecarii să manifeste mai multă ingeniozitate, renunțînd la arhicunoscutele „dimineți”, „după-amiezi” sau „seri de basme”. Aceasta nu înseamnă însă să se organizeze acțiuni de masă formale, spectaculoase, al căror țel educativ se pierde în noianul de recuzită folosit. Interesante, atractive și variate, acțiunile de masă cu cartea pentru copii trebuie să fie în primul rînd educative, să aibe drept element central cartea.

★

Studierea și cunoașterea tot mai profundă a multiplelor aspecte ale muncii cu cartea în rîndul copiilor, trebuie să conducă la ridicarea educativă a conținutului acestei activități.

În acest sens, de o importanță deosebită este inițierea a o serie de măsuri de îmbunătățire a situației actuale în care se desfășoară îndrumarea lecturii copiilor: îmbogățirea fondului de cărți al bibliotecilor, îmbunătățirea sistemului de deservire a copiilor în biblioteci, organizarea de acțiuni de masă eficiente etc.

În îndrumarea lecturii copiilor, trebuie să se realizeze o linie unică, la care trebuie să contribuie, cu mijloacele lor specifice, școala, biblioteca, organizațiile de copii și tineret, familia.

Beatrice ARION

BIBLIOTECARUL TREBUIE SĂ FIE ȘI PEDAGOG

Am vizitat de curînd biblioteca școlii medii mixte nr. 8 „Emil Racoviță” din Capitală. Biblioteca aparține unei școli unde se experimentează metoda de predare a fiecărei materii în laboratoare și cabinete specializate. Școala se află într-o clădire nouă, în inima unui cartier nou, în plină dezvoltare. Eram convinsă că voi găsi o bibliotecă cu o activitate bună, care sprijină eforturile cadrelor didactice și ale elevilor, antrenați în interesanta experiență amintită.

De la început m-a surprins spațiul mic rezervat bibliotecii. Direcția școlii a făgăduit însă că va rezolva această problemă, chiar în cursul anului. Totuși și în prezent, printr-o mai judicioasă folosire a încăperii unde funcționează biblioteca s-ar putea obține mai mult loc, care să asigure buna deservire a cititorilor.

Nicăieri pe culoare sau în bibliotecă nu există vreun fel de material de agitație vizuală, care să informeze pe copii asupra cărților noi intrate în bibliotecă, a conținutului acestora etc. Afișe cu copertele noilor apariții se pot procura de la orice librărie. Ele pot fi confecționate însă și cu ajutorul elevilor din clasele mai mari sau a unui colectiv de părinți. Asemenea materiale dau rezultate bune în orice bibliotecă frecventată de școlarii mici, dar la biblioteca școlii medii nr. 8 se fac necesare în mod deosebit, deoarece aici cititorii n-au nici acces liber la raft, nici un stand de unde să-și poată alege cartea dorită și nici alte mijloace prin care să afle despre existența titlurilor de cărți din biblioteca lor. Există un catalog alfabetic pentru fondul destinat elevilor din clasele a II-a — a IV-a, dar copiii nu-l consultă, pentru că nu sînt îndrumați să-l folosească.

În general față de micii cititori se arată puțină grijă. Din cele peste 10 000 de volume, cite posedă biblioteca, doar 500 sînt pentru cei mici, multe din ele foarte uzate. Și puține titluri noi își fac apariția în rafturile bibliotecii.

Defectuos ni se pare și programul de funcționare a bibliotecii. Clasele mici au acces la bibliotecă, prin rotație, doar odată la două săptămîni. Programarea este un lucru bun, cu atît mai necesară cînd este vorba de o școală cu multe clase, cum este cazul la școala medie mixtă nr. 8. Oare programările n-ar putea fi făcute pe termene mai scurte, cu atît mai mult cu cît din cauza fondului restrîns de cărți pentru copii, li se în-

prumută doar cite o singură carte? Ținînd seama însă de cerințele școlii credem că s-ar putea programa și simbăta pentru deservirea claselor mici. În general s-ar putea revizui acest program pentru a i se aduce unele îmbunătățiri.

Dealtminteri nici metodele de lucru cu copiii, folosite de bibliotecara Maria Andercou, nu sînt cele mai potrivite. În bibliotecă, copiii n-au voie să intre decît doi cite doi.

— „Tu ce carte vrei?” — întrebă bibliotecara pe primul dintre ei.

— „Cea pe care a citit-o el” — răspunde timid micuțul, arătînd cartea din mîna colegului.

— „Cum te cheamă?” Ca un automat bine pus la punct, bibliotecara scoate fișa cititorului, înscrie cartea. „Poftim, semnază! Altul la rînd. Tu ce vrei?” — se adresează ea celuilalt.

— „Cartea pe care a citit-o el” — spune și acesta, arătînd cartea adusă de colegul său.

Din nou repede fișa, scîlbitura.

— „Asta e cam subțire. O citesc în cîteva zile. Vă rog să-mi mai dați încă una” — îndrăznește sfios copilul.

— „Ți-ajunge una, că mai ai și lecții” — i-o rețează destul de tăios bibliotecara. „Gata! Alți doi la rînd!”...

După cum vedem micul cititor este nevoit să se mulțumească cu cartea ce i-a fost dată pentru că nu are posibilitatea de a-și alege ceea ce ar dori. Iar bibliotecara este mulțumită și ea, căci munca pe care o desfășoară îi dă puțină bătaie de cap.

— „Unii cititori sînt destul de hotărîți — caută să ne convingă tovarășa Andercou. Vin și spun: „Vreau cîtare carte. Au văzut-o la colegi, au auzit de ea”. Alții însă nu știu ce vor. Le ofer o carte, nu le place; le arăt alta, nu li se pare interesantă. Cu aceștia îmi pierd timpul”.

Acest lucru consideră bibliotecara că este „pierdere de timp”, adică tocmai ceea ce reprezintă miezul muncii oricărui bibliotecar — îndrumarea cititorilor — și mai ales cînd este vorba de micii cititori.

Educația viitorului cititor se face la această vîrstă. Acum trebuie ajutat să îndrăgească cartea și lectura, să năzuiască mereu spre mai multe cunoștințe, spre frumos. Un bibliotecar este și un pedagog. El trebuie să-și găsească răgaz să cunoască pe micii cititori, să le îndrumeze răbdător lectura, să-i ajute să-și aleagă singuri cărțile în așa mod, încît lectura

să-i ajute să-și lărgescă sfera cunoștințelor.

Dar tovarășa Andercou nu procedează așa.

Intră o fetiță. Nu știe ce să ceară. Bibliotecara îi oferă o carte cu basme.

— „Până acum tot basme am citit” —, spune fetița, schițând gestul de a înapoia cartea.

— „Dar pe acestea nu le-ai citit” — răspunde bibliotecara, respingând cartea. „Ia-le și citește-le. Ce vrei să citești la vârsta ta?”.

La auzul acestui dialog fără să vreau îmi amintesc de o discuție cu copiii, auzită la o bibliotecă sătească. O fetiță își alesese din raft o carte cu basme. Pe semne că tot basme mai luase și altă dată.

— „Ție nu-ți plac decât basmele? — a întrebat-o cu blîndețe bibliotecara. „Dacă ți-aș da o carte despre animale nu te-ar interesa? Am o carte foarte frumoasă, scrisă de un vînător. Să nu crezi că vînătorii știu numai să împuște animalele. Ei stau zile și nopți la pîndă și cunosc viața animalelor, așa cum nimeni n-o cunoaște. Să vezi tu cită simțire a descoperit un asemenea vînător la niște animale! Ia cartea asta, să vezi cît de mult o să-ți placă”.

Și i-a dat *Povestiri despre animale* de Ernest Seton Thompson.

— „Tu crezi că numai cărțile cu indieni și cu mușchetari sînt interesante?” — s-a adresat apoi bibliotecara noastră altui cititor. „Sînt și altele cu mult mai interesante. Ia să citești tu *Școala de Arcadie* Gaidar, să vezi ce mult o să-ți placă. Să nu crezi că este vorba despre o școală oarecare, ci despre școala vieții. Un băiat, cam de vârsta ta, povestește cum a luptat el alături de bătrîni bolșevici, pentru apărarea patriei sale socialiste — Uniunea Sovietică. E o carte minunată. De cum ai să începi s-o citești, n-ai s-o mai lași din mînă”.

Acea bibliotecară despre care am amintit, nu era mulțumită decât dacă-și „pierdea timpul” cu cititorii, chiar dacă erau copii. Pe ea n-o mulțumeau cititorii „hotărîți”, care luau orice carte se nimerea sau care preferau un singur gen de lectură.

Unui bibliotecar trebuie să-i fie dragă cartea și cititorul. Birocratismul este respingător în orice domeniu de activitate, dar în munca unui bibliotecar el devine deosebit de dăunător.

Cum te poți justifica tu, bibliotecar, cînd un copil, cititor pasionat, căruia i-ai

împrumutat o carte mai voluminoasă pe care n-a izbutit s-o citească în două săptămîni, vine și-ți cere o prelungire de două zile a termenului de împrumut și-l refuzi pentru simplul motiv că nici un elev nu are ce căuta la bibliotecă decît în ziua programată clasei sale? Copilul, dornic să capete o altă carte, se străduiește să te convingă totuși să-i schimbi cartea într-o zi din afara programului stabilit, iar tu, bibliotecar, omul pus acolo să stimulezi dragostea copilului pentru citit, pentru carte, socotești probabil că piedicile pe care le pui micului cititor îi vor întei acestuia dorința de a citi?

Toate acestea se întîmplă la biblioteca școlii medii mixte nr. 8, pentru că tovarășa Maria Andercou nu știe să se apropie de cititori și pentru că îi lipsește un colectiv de muncă din cadre didactice, care s-o ajute, s-o sfătuiască în activitatea sa. Este bună metoda pe care o folosește și anume ca pe fișa cititorului să semneze și dirigintele sau învățătorul clasei respective. Totuși nu-i deajuns ca aceștia să cunoască lectura școlarului și să ateste prin semnătura lor dreptul elevilor de a frecventa biblioteca. Profund greșit este și faptul că elevii cu note slabe sînt opriți să frecventeze biblioteca în loc să li se dezvolte interesul pentru lectură, să fie stimulați și ajutați să-și îndrepte notele. Colectivul de profesori ar putea ajuta bibliotecara la recomandarea lecturii potrivită fiecărei vârste, sugerîndu-i metodele cele mai potrivite de lucru cu copii. Chiar și un colectiv de părinți cu tragere de inimă ar putea ajuta pe bibliotecară în diferite munci, ca de pildă: legatul cărților (pentru care se cheltuiesc sume prea mari), confecționarea de afișe și fotomontaaje de popularizare a cărților, prezentarea de diafilme cu povești etc. S-ar putea organiza cercuri de legătorie, unde copiii să ajute la lipitul și repararea cărților, să organizeze întreceri, pe clase, pentru cei care păstrează cel mai bine cărțile. Și cite s-ar putea organiza!

Situația existentă la biblioteca Școlii medii mixte nr. 8 „Emil Racoviță” se datorează în mare măsură faptului că în consiliul pedagogic nu se analizează cu regularitate activitatea bibliotecii și felul cum este organizată și îndrumată lectura elevilor. Nici direcția școlii nu-și face o preocupare în a urmări cum se pregătesc elevii cu ajutorul lecturii particulare, îndrumînd în acest sens activitatea bibliotecii, astfel ca ea să se încadreze cerințelor școlii.

Iuliana CERNEA

ACTIVITATEA DE SCHIMB INTERNAȚIONAL A BIBLIOTECII CENTRALE DE STAT A R.P.R.

Schimbul internațional de publicații reprezintă în relațiile culturale internaționale, unul din factorii care contribuie la o bună cunoaștere a vieții politice, economice și culturale a țărilor și popoarelor lumii, la stabilirea unor raporturi prietenești de colaborare culturală. Țara noastră, ca și celelalte țări socialiste, a dat o largă extindere acestei forme de colaborare internațională pe plan cultural.

O scurtă privire asupra schimburilor internaționale de publicații din țara noastră, înainte de Eliberare, este concludentă pentru felul unilateral și sporadic în care decurgeau. Publicațiile românești se transmiteau în străinătate, încă înainte de aderarea României la Convenția de la Bruxelles, referitor la schimburile internaționale de publicații, (15 martie 1924) prin Institutul meteorologic care îndeplinea și funcția de Centru național de schimb. Încercarea făcută înaintea primului război mondial de a se trece Academiei Române această sarcină nu a dat rezultate, Institutul meteorologic preluând în continuare oficiile Centrului național de schimb.

În această perioadă instituțiile de cultură ne fiind sprijinite de stat, schimburile internaționale se făceau doar cu câteva țări, iar diferitele instituții ce le-au efectuat aduceau și trimeteau publicații la împlinire.

Merită relevată activitatea Bibliotecii universitare din Iași, care — în ciuda opreliștilor impuse de statul burghez — a reușit să mențină schimburi cu unele instituții științifice și biblioteci din U.R.S.S.

Legăturile de schimb, întrerupte în timpul celui de-al doilea război mondial, au fost reluate și dezvoltate în anii regimului democrat-popular, în condiții istorice cu totul deosebite. Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R., a fost înființată în anul 1955 ca urmare a necesității îndeplinirii unor funcții noi cerute de noile condiții ale dezvoltării bibliotecilor în statul nostru socialist. În calitatea sa de bibliotecă națională, ea desfășoară o bogată activitate și pe plan internațional: centru de schimb al R. P. Române, executor al convențiilor culturale guvernamentale în ceea ce privește schimbul de publicații cu țările socialiste, bibliotecă cu schimburi proprii de publicații.

Amploarea schimbului internațional de publicații, în anii puterii populare, a reclamat necesitatea unei coordonări pe plan republican a acestei activități. Această coordonare a schimburilor, constă în facilitarea legăturilor noi între bibliotecile și instituțiile din țară și cele din străinătate, în evidența schimburilor, în primirea de la alte centre naționale de schimb din lume a publicațiilor destinate acestor biblioteci și instituții și redistribuirea lor, fără a îngradi inițiativa celor aproape 90 de biblioteci și instituții care au schimburi directe permanente. În acest sens, în concluziile „Conferinței asupra schimburilor internaționale de publicații în Europa”, ținută la Budapesta în anul 1960 sub auspiciile UNESCO, se arată printre altele că „deși schimburile se bazează în principiu pe relații directe, totuși anumite sarcini trebuie să fie încredințate centrelor care au ca funcție importantă coordonarea activității naționale de schimb; acestea însă nu trebuie să devină niciodată control sau centralizare și trebuie să lase intactă libera inițiativă a partenerilor de schimb”¹⁾.

Centrul național de schimb din cadrul Bibliotecii Centrale de Stat îndeplinește funcțiile arătate mai sus pentru toate categoriile de biblioteci din țară, cu excepția bibliotecilor din rețeaua Academiei R.P.R., ale căror schimburi sunt coordonate de centrul de schimb al Bibliotecii Academiei R.P.R.

O parte din activitatea Centrului național de schimb poate fi relevată prin creșterea de la an la an a cererilor de microfilme și împrumuturi, formulate de diferite institute de cercetări, unele strict profilate sau de diferiți oameni de știință din țară ca și de instituții și oameni de știință din străinătate. De asemenea, sprijinul acordat pentru învățarea limbii române și cunoașterea realităților din țara noastră, prin dotarea a 71 lectorate de limba română din străinătate cu publicații de lingvistică, beletristică și artă, reprezintă un alt aspect al colaborării pe plan internațional. Scrisorile de mulțumire și aprecieri, primite de la unii șefi de catedre, sint o mărturie a interesului

¹⁾ *Conférence sur les échanges internationaux de publications en Europe*. Budapeste, 13—19 septembre 1960. Budapeste, 1962, p. 228.

de care se bucură publicațiile noastre peste hotare.

Activitatea Bibliotecii Centrale de Stat, pe plan internațional, — ca executoare a convențiilor culturale guvernamentale în ceea ce privește schimbul de publicații cu țările socialiste și ca bibliotecă cu schimburi proprii de publicații, — se desfășoară prin serviciul „Schimb cu străinătatea”. Acesta urmărește popularizarea succeselor țării noastre, prin trimiterea în străinătate a celor mai reprezentative publicații referitoare la toate domeniile activității politice, economice și culturale, la strângerea continuă a relațiilor frățești cu țările lagărului socialist în scopul unei cât mai bune cunoașteri reciproce, la extinderea schimburilor cu țările din Balcani, la completarea fondurilor Bibliotecii Centrale de Stat cu lucrări progresiste și reprezentative din celelalte țări, la îmbogățirea fondului bibliotecilor din țările de curind eliberate din Africa și a celor mai slab dezvoltate din Asia și America Latină.

Schimbul de publicații cu Uniunea Sovietică și țările de democrație populară ia proporții însemnate, de la an la an, arătându-și din plin eficiența. Potrivit convențiilor, bibliotecile centrale de stat din țările socialiste își furnizează reciproc toate publicațiile de care au nevoie. Aceasta contribuie la informarea reciprocă asupra realizărilor în toate domeniile și prin aceasta la strângerea relațiilor frățești între țările lagărului socialist și la completarea fondurilor bibliotecilor respective cu cele mai valoroase publicații.

Lucrările primite din U.R.S.S., ca de pildă: *Entiklopediceskii selskohozeistvennii slovarispravocinik*. Moscova, 1959; *Entiklopedia sovremennoi tehnikii*. Moscova, 1962; *Istoriceskaia sovetskaia entiklopedia*. Moscova, 1962; Lenin, V. I. *Polnoie sobranie socinenai*. Moscova, 1960—1962, Ed. 5-a; Tolstoi, L. N. *Sobranie socinenii v 20 tomah*. Moscova, 1961—1962, sînt consultate de numeroși cititori, interesați în diferite domenii de cercetare.

În prezent, numărul total al relațiilor de schimb ale Bibliotecii Centrale de Stat a R.P.R. se cifrează la 1 015 biblioteci și instituții din 100 țări, printre care figurează și unele din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii.

Variatatea producției noastre editoriale, ținuta științifică a publicațiilor ce apar la noi au contribuit considerabil la dezvoltarea schimburilor de publicații. Traduceri ale operelor unor scriitori clasici și contemporani, în limbi accesibile, sînt mult cerute în cadrul relațiilor noastre de schimb: *Străinul* (Titus Popovici), *Mo-*

romeții (Marin Preda), *Viața lui Ștefan cel Mare* (Mihail Sadoveanu), *Intunecare* (Cezar Petrescu), *Un om între oameni* (Camil Petrescu) și alte opere se bucură de prețuire și în țările din Africa, care pînă nu de mult sîngerău sub jugul colonialismului. În aceste țări ca și în unele mai slab dezvoltate din Asia și America Latină, relațiile noastre de schimb urmăresc să sprijine îmbogățirea fondurilor unor biblioteci sau instituții de cultură nou create, iar prin publicațiile trimise să facem cunoscute realizările poporului nostru în toate domeniile construcției socialiste. Aceste mesaje culturale sînt primite cu căldură și interes. Publicațiile ce ne sosesc din aceste țări au meritul de a ne informa asupra vieții poporului din țara respectivă. Putem cita ca exemplu, lucrări primite din Porto Rico, Angola, Ghana. Legăturile trainice de schimb, pe care le avem cu victorioasa Cubă, se adănesc mereu, cresc în importanță, dovedindu-și eficiența în sprijinul dezinteresat pe care-l acordăm poporului cuban și pe calea colaborării culturale.

Schimburile de publicații cu bibliotecile și instituțiile din statele capitaliste din apusul Europei și America de Nord ne dau posibilitatea să îmbogățim numărul de titluri aduse prin import, constituind o sursă de completare a colecțiilor. În acest scop, atenția noastră se îndreaptă permanent spre lărgirea și adîncirea acestor relații de schimb, în sensul unor oferte interesante și adecvate profilului instituțiilor cu care vrem să intrăm în relații și a unor cereri formulate în strînsă colaborare cu serviciul de Achiziții, din biblioteca noastră. Catalogul periodicelor disponibile pentru schimb, — pe care îl edităm în fiecare an și-l oferim partenerilor noștri mai vechi ca și acelorora cu care vrem să intrăm în relații de schimb, — precum și cataloagele pe care le primim ne dau posibilitatea perfectării unor schimburi organizate și avantajoase. O analiză mai atentă duce la concluzia că periodicele de specialitate, care apar în țară și mai ales cele în limbi străine sau care au rezumate în limbi accesibile, se bucură de un bun renume peste hotare. Sperăm că acest procedeu se va extinde la cît mai multe publicații periodice.

Pentru schimbul de carte, alegerea se face pe baza bibliografiilor naționale și a listelor de dublete ce sînt oferite reciproc la anumite intervale de timp.

Schimburile noastre cresc astfel de la an la an, iar față de publicațiile pe care vrem să le obținem devenim tot mai exigenți.

Cîteva titluri din domenii diferite, intrate în bibliotecă pe calea schimbului arată eficacitatea activității pe care o depunem în obținerea de lucrări cît mai interesante: *Le mouvement scientifique en Belgique*. Vol. 1, 2, 3. Bruxelles, 1960 (Belgia); *L'organisation de l'éducation préscolaire*. Genève, 1961 (Elveția); Tral-baut, M. E. *Vincent van Gogh und die Gesellschaft*, Dortmund, 1958 (R. F. Germană); Giroudoux, J. *Théâtre*, Paris, 1959—1960, 4 vol. (Franța); Jebeleanu, Eugen. *Le sourire d'Hiroshima*, Paris, 1960 (Franța); Olovson, Halvar. *Etude sur les rimes de trois poètes romantique*, Lund, 1924 (Suedia); Twain, Mark. *Opere complete*, 22 vol. (Canada); *Research Follows of the National Cancer Institute Washington*,

1959 (S.U.A.); *Library History of the United States* New York, 1956 (S.U.A.); Carter, H. H. *A dictionary of Middle English Musical Terms* Bloomington, 1961 (S.U.A.); Buifara Cardoso *Matemática*, Bibliografie selectivă, Curitiba (Brazilia); Andres Bello. *Obras completas*, Caracas 1951—1953, 13 volume (Venezuela).

Menținînd la baza politicii schimburilor principiile amintite mai sus, urmărind să contribuim la cunoașterea reciprocă a popoarelor prin extinderea și dezvoltarea relațiilor de schimb, prestigiul Bibliotecii Centrale de Stat peste hotare va crește necontenit.

Eugenio BALTEȘ

CENTRUL DE DOCUMENTARE AL INDUSTRIEI PETROLULUI ȘI CHIMIEI (C.D.I.P.C.)

Directivile Congresului al III-lea al partidului prevăd sarcini importante cu privire la creșterea rezervelor de țitei și prelucrarea lui după cele mai moderne procedee, ceea ce va permite îmbunătățirea calității produselor petroliere. Un interes deosebit îl prezintă dezvoltarea industriei chimice, ramură nouă născută în anii democrației populare, ale cărei produse sînt cunoscute și căutate peste hotare. În anii șesenalului, producția în acest domeniu urmează să se mărească simțitor. Pentru îndeplinirea acestor obiective, Directivele subliniază necesitatea introducerii largi a tehnicii noi în producție, prin folosirea metodelor avansate de muncă și îmbunătățirea continuă a proceselor tehnologice, prin ridicarea calității produselor realizate în țara noastră la nivelul tehnicii mondiale.

Sarcina de documentare și informare asupra nivelului tehnicii mondiale, a experienței înaintate în domeniul industriei petrolului și chimiei revine Centrului de documentare al industriei petrolului și chimiei (C.D.I.P.C.). Înființat în anul 1956, Centrul primește un mare număr de reviste și cărți tehnice, standarde, fișe de documentare de specialitate, atât din țară, cît și din străinătate. O parte din aceste publicații este procurată în cadrul legăturilor de schimb pe care C.D.I.P.C. le întreține cu o serie de institute cu profil similar de peste hotare.

Membru asociat al Federației internaționale de documentare (F.I.D.), Centrul

nostru colaborează îndeaproape cu I.D.T. și cu centrele de documentare de ramură din țară, avînd în același timp, relații strînse cu întreaga activitate din ramura petrol-chimie.

Activitatea C.D.I.P.C. se desfășoară după un plan tematic alcătuit în colaborare cu Direcția tehnică din Ministerul industriei petrolului și chimiei, fiind axată pe problemele incluse în planurile de lucru ale fabricilor și uzinelor din ramura petrol-chimie. Munca de documentare și informare este dusă de ingineri documentaliști și se concretizează în elaborarea instrumentelor de informare. Prin intermediul bibliotecii C.D.I.P.C., inginerii documentaliști au la dispoziție tot materialul documentar necesar (periodice, cărți, brevete, prospecte etc.). Fiecărui documentalist îi este repartizat pentru prelucrare un număr de reviste, potrivit specialității sale. Periodicele de profil general sînt de asemenea difuzate inginerilor, însoțite de o fișă, care ajută la urmărirea circuitului lor. În felul acesta, orice articol, fișă general, fie de specialitate, este prins în activitatea de despuiere a materialelor.

Activitatea de informare desfășurată de Centrul nostru se concretizează, în primul rînd, în elaborarea publicațiilor de documentare. Printre acestea, menționăm: *Noutăți în petrol și chimie*, publicație lunară care apare sub forma unor caiete pe diferite specialități și anume: *Foraj-extracție*, *Prelucrarea țiteiului*, *Petrocht-*

mie, Industria chimică organică, Prođuși macromoleculari, Industria de medicamente, Industria celulozei și hîrtiei, Industria chimică anorganică, Agrochimia, Mecano-energetică, Automatizare, Ape reziduale și Protecția muncii.

Fiecare caiet este întocmit de 1—2 ingineri documentaliști din specialitatea respectivă și cuprinde următoarele capitole mari: Lucrări de sinteză pe o temă dată, articole din literatura de specialitate, rubrica „În ajutorul muncitorului din întreprindere”, scurte știri, brevete, material bibliografic, semnalări documentare (sumare și recenzii ale cărților intrate în bibliotecă, liste de traduceri efectuate la C.D.I.P.C.).

Pe lângă aceste caiete, axate de asemenea pe tematica stabilită, inginerii documentaliști mai întocmesc monografiile, studiile de sinteză sau bibliografiile pe anumite probleme. În cursul anului 1962, au fost întocmite 60 de bibliografii și aproximativ 40 de monografii, dintre care 10 au apărut în colecția *Probleme de tehnică nouă*, editată tot în cadrul Centrului de documentare. Printre problemele tratate în monografiile, cităm: *topirea și rafinarea cuprului, zincului și plumbului; prelucrarea sărurilor naturale de potasiu; valorificarea leșiilor bisulfite; combaterea viiturilor de nisip la exploatarea sondelor de țiței; granulara îngrășămintelor și îngrășăminte lichide cu azot; plastifianții pentru materiale plastice și cauciuc; îngrășăminte complexe; materiale plastice folosite în prelucrarea țițeiului și materiale anticorozive folosite în industria petrolieră; urea și azotatul de amoniu.*

O altă publicație a Centrului este *Caietul de noutăți tehnico-economice*, care cuprinde: prezentări tehnico-economice

ale unor produse sau grupe de produse, prezentări conjuncturale, fișe cu consumuri specifice, tabele statistice, preț de cost, investiții etc. În afară de această publicație, Centrul mai dispune de un bogat material economic, care servește pentru întocmirea de studii tehnico-economice.

Pentru informarea curentă a inginerilor și tehnicienilor despre ultimele produse apărute peste hotare, C.D.I.P.C. editează, începînd din acest an, buletinul *Produse noi*, care va semna, sub formă de fișe, cele mai noi și mai valoroase produse chimice apărute pe piețele străine, indicîndu-le caracteristicile, proprietățile și modul de fabricare.

Pînă în anul trecut, C.D.I.P.C. a editat un buletin de semnalări bibliografice intitulat *Documentarea în petrol și chimie*, care cuprindea titlurile articolelor mai importante publicate în periodicele Centrului. Pentru a se evita paralelismul cu publicația I.D.T. *Documentarea tehnică*, s-a hotărît ca, începînd din acest an, materialul destinat buletinului ce se edita la noi, să apară în publicația I.D.T. menționată mai sus. În felul acesta, se realizează și o nouă formă de colaborare între aceste două instituții.

În cadrul Centrului nostru, funcționează de asemenea, o bibliotecă de specialitate, care posedă 32 000 de cărți tehnice și 800 titluri periodice de specialitate. Sala de lectură a bibliotecii este vizitată de numeroși ingineri și tehnicieni din ministere și fabrici, din institute de cercetări și proiectări. Aceștia au la dispoziție spre consultare cataloage alfabetice și sistematice ale cărților și revistelor, colecțiile complete ale publicațiilor: *Referativnii Jurnal, Express-Infomația,*

Chemisches Zentralblatt, Chemical Abstracts, Official-Gazette etc., cît și numeroase enciclopedii: *Ullmann, Gmelin, Kirk-Othmer, Beilstein, Grignard, Pascal, Dicționar enciclopedic Thorpe, Technical Dictionary* etc.

Biblioteca mai posedă o prospectotecă, în curs de dezvoltare, o colecție de

Aspect din sala de lectură a bibliotecii C.D.I.P.C.

brevete sub formă de microfilme (1700), colecția de standarde și o bogată colecție de traduceri de articole (aproximativ 5500) din revistele străine de specialitate. Biblioteca împrumută cărți specialiștilor din instituțiile și întreprinderile care depind de Ministerul industriei petrolului și chimiei, cit și ale altor instituții din Capitală și din țară. Ea întreține legături de împrumut cu numeroase biblioteci din țară și de peste hotare. La cerere, biblioteca trimite microfilme, fotocopii și brevete întreprinderilor și fabricilor din ramura petrol-chimie. Titlurile cărților și revistelor intrate în bibliotecă sunt publicate în indexul de cărți și reviste, editat anual și difuzat celor interesați.

Serviciul de comenzi al Centrului de documentare îndrumază întreprinderile și instituțiile pendinte de M.I.P.C. în privința completării fondului lor de publicații, veghează ca unitățile să aleagă în mod judicios publicațiile potrivite profilului lor și să evite paralelismele.

Începând cu anul acesta, se editează bilunar un buletin care semnalează cărțile nou intrate în Centrul de documentare și difuzate cabinetelor tehnice din unitățile M.I.P.C.

Totodată, Centrul nostru desfășoară o activitate de documentație vizuală și prin presă, concretizată în elaborarea de știri pentru presa centrală și radio-televiziune, întocmirea tematicilor pentru expoziții organizate de ministere, pentru filme tehnico-documentare de specialitate, diafilme etc. Tot în cadrul acestei activități se realizează și fotografiile ale instalațiilor din sector, fotocopii și microfilme. C.D.I.P.C. dispune de o fototecă cu aproximativ 10 000 de fotocopii. Multiplicarea materialelor documentare se efectuează în cadrul centrului, în ateliere destinate acestui scop.

În cadrul Centrului nostru se editează, în colaborare cu C.C.S. și sub auspiciile Ministerului Industriei, Petrolului și Chimiei revistele tehnice: *Petrol și gaze*, *Revista de chimie*.

Pentru întărirea muncii de documentare în fabrici și uzine, C.D.I.P.C. a inițiat, încă din 1957, înființarea, în marile centre industriale, a unor grupe de documentare, organizate pe principiul teritorial. Nevoia crescândă de documentare, precum și punerea în funcțiune a noilor complexe industriale cu utilaj modern, a creat necesitatea reprofiliării acestor grupe. În cursul anului 1962, a fost constituită o rețea de documentare formată din 23 de puncte de documentare situate în marile fabrici și combinate ale M.I.P.C.

Aceste puncte de documentare sînt îndrumate metodologic de C.D.I.P.C. Organizarea și extinderea lor rămîne o sarcină pe care centrul nostru o are de îndeplinit în cursul acestui an.

★

În cei 7 ani de la înființare, C.D.I.P.C. și-a făurit un bogat material documentar, prelucrat cu forțe proprii. Acest material, trimis gratuit unităților, a avut, în primul rînd, scopul de a trezi în rîndul inginerilor și tehnicienilor interesul pentru documentare. În prezent, acest stadiu a fost depășit. Preocuparea tot mai mare pentru documentare se poate deduce și din faptul că, la ancheta de tiraj întreprinsă la sfîrșitul anului 1962, cererile de *Noutăți în petrol și chimie* au sporit cu 40%. Pe de altă parte, primim scrisori din fabrici și uzine care ne anunță că unele documentații trimise de centrul nostru au servit drept bază pentru îmbunătățirea proceselor tehnologice și pentru fabricarea de produse noi.

De exemplu, la Rafinăria „Teleajen“, documentația a fost folosită la laboratorul uzinal de cercetări pentru îmbunătățirea apelor reziduale și studierea unor noi tipuri de unsoari consistente. La Fabrica „Gh. Doja“ din Timișoara, documentația elaborată de C.D.I.P.C. referitoare la fabricarea glicerinei și purificarea ei cu ajutorul schimbătorilor de ioni a contribuit la executarea unei instalații-pilot de purificare. Potrivit scrisorii trimise de fabrică centrului nostru, acest procedeu introdus pe scară industrială, va aduce economii în valoare de aproximativ 280 000 de lei. La Fabrica „Colorom“—Codlea, cu ajutorul documentației privitoare la coloranții de dispersie, primite de la centrul nostru, s-au putut realiza primii doi coloranți din această grupă. La Combinatul chimic din Orașul Victoria, o astfel de documentație a stat la baza cercetărilor pentru obținerea unui sort de cationit în fază industrială, a unor rășini pentru apretarea textilelor și a unor rășini pentru hîrtie și pentru industria electro-tehnică. La Fabrica de hîrtie „1 Mai“ din Petrești (Hunedoara), materialul documentar trimis de C.D.I.P.C. a contribuit la îmbunătățirea procesului tehnologic, la reducerea consumurilor specifice și la realizarea unor economii în valoare de 80 000 de lei.

Aceste exemple ilustrează rezultatele pozitive ale documentării și informării științifice. Socoțim, totuși, că mai este mult de făcut în domeniul lărgirii propagandei tehnice.

Dacă, la unele unități productive, activitatea de documentare corespunde cerințelor, iar materialele editate de C.D.I.P.C. sînt folosite din plin, în alte unități ea este încă subestimată. Posibilitățile centrului nostru de a mări rețeaua de documentare uzuală fiind încă limitate, organele locale ne-ar putea ajuta în organizarea unor acțiuni care să atragă pe tehnicieni în munca de informare tehnică. La rîndul lor, bibliotecile regionale și raionale ar putea iniția, în colaborare cu conducerile fabricilor din regiunea sau raionul respectiv, manifestări în care să fie prezentate diferite materiale bibliografice apărute pe o temă tehnică de specialitate.

După părerea noastră, bibliotecile regionale și-ar putea întări secțiile tehnice

profilîndu-le pe specificul fabricilor și uzinelor din regiunea respectivă. Organizarea de manifestări în care să fie expuse materiale de documentare intrate în cadrul secțiilor tehnice ar spori interesul tehnicienilor și ar contribui la atragerea lor în bibliotecile publice. Tot cu ajutorul bibliotecilor publice ar putea fi prezentate filme tehnice documentare de specialitate, care pot fi procurate prin rețeaua difuzării filmelor. În felul acesta, bibliotecile de cultură generală ar ajuta, acolo unde noi nu avem încă posibilitatea, la introducerea tehnicii noi și dezvoltarea nivelului tehnic al lucrătorilor din ramura petrol-chimie.

ing. Ileana CONSTANTINESCU

UNDE SĂ-ȘI AȘEZE CĂRȚILE BIBLIOTECA DIN DEVA ?

În numărul pe luna februarie al „Călăuzei bibliotecarului“, se consemna, într-un articol redacțional, progresele remarcate în activitatea bibliotecilor comunale și sătești din regiunea Hunedoara. Se scria, în același loc, despre consecvența preocupării Comitetului regional pentru cultură și artă a bibliotecii regionale față de organizarea eficace a muncii cu cartea și de îndrumare a acestor unități.

Continuă să rămînă, însă, neîndestulătoare rezultatele ce se așteaptă din partea bibliotecii regionale, al cărei local nu mai este adecvat destinației ce i se dă. Cititorii se întrebă, pe drept cuvînt, de ce nu s-a întreprins nimic pentru amenajarea unui sediu corespunzător acestei instituții, astfel ca spațiul convenit săhilor de lectură, de împrumut, depozitelor etc. să ofere condiții normale de activitate celor ce studiază aici, cit și bibliotecarilor. Situația pare cu atît mai discordantă cu cît bibliotecii regionale i-au fost asigurate, în alte privințe, condiții materiale mult îmbunătățite, iar în regiune marea majoritate a bibliotecilor dispune de sedii în care cititorilor le e drag să intre sau să consulte publicații.

Localul bibliotecii regionale Deva este necorespunzător, în comparație cu alte localuri ale unităților similare din celelalte regiuni, unde sfaturile populare au soluționat problema în măsura cerințelor.

Menționăm aici sediile încăpătoare și condițiile civilizate în care își desfășoară activitate bibliotecile regionale din Bacău, Pitești, Ploiești, fără a mai aminti că, la Oradea și Iași, aceste instituții funcționează în mari palate de cultură, demne de rolul și menirea ce le revine.

Comitetul executiv al Sfatului popular regional Hunedoara are în atenție ameliorarea condițiilor de spațiu ale bibliotecii regionale. Totuși pînă acum nu a găsit o rezolvare concretă, cu toate că și în Deva se construiește mereu, ivindu-se astfel suficiente posibilități pentru împlinirea acestei dorințe legitime a cititorilor și bibliotecarilor. Dăm un singur exemplu, de dată mai recentă, prilejuit de mutarea unei instituții în Palatul poștei. Cele două camere ocupate pînă atunci de această instituție fuseseră promise bibliotecii. Măsura nu rezolva în întregime problema, dar contribuia cel puțin la descongestionarea aglomerației de la împrumut, prin profilarea în acest spațiu a unei secții pentru copii, bine dotate. Se părea că lucrurile ar fi rămas definitivitate, dar în ziua anunțată, localul a fost repartizat altuiva.

Biblioteca regională a rămas pe mai departe în aceeași situație. Oare pentru cîtă vreme ?

Nicolae FAUȘ

Calendar

MAI

1 MAI. ZIUA SOLIDARITĂȚII INTERNAȚIONALE A CELOR CE MUNCESC.

★

5 MAI 1818. S-A NĂSCUT ÎN ORAȘUL TRIER (PRUSIA RENANĂ) KARL MARX, GENIALUL SAVANT ȘI DASCĂL AL PROLETRIATULUI DIN LUME ÎNTREAGĂ (m. 1883).

„Învățătura lui Marx este atotputernică fiindcă este justă. Ea este completă și armonioasă, dînd oamenilor o concepție unitară despre lume, o concepție care nu se împacă cu nici o superstiție, cu nici o reacțiune, cu nici o apărare a aspirării burgheze. Ea este succesoarea legitimă a tot ce a creat omenirea mai bun în secolul al XIX-lea: filozofia germană, economia politică engleză și socialismul francez”. (Lenin, V. I.: *Marx-Engels-marxism*, Ediția a 3-a. Buc., Editura politică, 1959, p. 70—71). [Lenin, Vladimir Ilici. *Karl Marx* (scurtă schiță biografică și expunere a marxismului). Ediția a 2-a. Buc., Editura politică, 1959. 64 p.; Lenin, Vladimir Ilici. *Marx-Engels-marxism*. Ediția a 3-a. Buc., Editura politică, 1959.

515 p.; *Amintiri despre K. Marx*. Buc., E.S.P.L.P. 1956. 307 p.; Mehring, Frantz. *Karl Marx*. Istoria vieții sale. Buc., Editura politică, 1959. 740 p.; Serebriakova, Galina. *Tineretea lui Marx*. Roman. [Buc.]. E.S.P.L.A. — Cartea rusă, 1959. 820 p.; Vidgop, I. și Suhotin, I. *O mare prietenie*. (Pagini din viața lui Karl Marx și Fr. Engels). Buc., Editura politică, 1961. 204 p. cu ilustr.].

— MAI 1912. APARE LA PETERSBURG PRIMUL NUMĂR AL ZIARULUI „PRAVDA”. ZIUA PRESEI COMUNISTE.

„Înalt exemplu pentru întreaga presă comunistă, „Pravda” este purtător de cuvînt credincios al politicii Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și a Statului Sovietic, tribună a ideilor marxism-leninismului, înflăcărat luptător pentru victoria comunismului și păcii, pentru eliberarea și independența națională a popoarelor subjugate, pentru democrație și progres social”. (Gheorghiu-Dej, Gheorghe. *Salutul adresat ziarului „Pravda” cu prilejul celei de-a 50-a aniversări* (5 mai 1962). În: *Articole și cuvîntări* iunie 1961

— decembrie 1962). Buc. Editura politică, 1962. p. 347).

★

7 MAI 1833. S-a născut la Hamburg compozitorul german JOHANNES BRAHMS, eminent cunoscător al trăsăturilor esențiale ale caracterului și facultății psihice ale poporului german, pe care le-a înfățișat cu măiestrie în compozițiile sale (m. 1897). Mare artist național, Brahms este ultimul clasic al muzicii germane, legat prin diferite trăsături ale creației sale de Bach și Schubert, Beethoven și Schumann. [Druskin, Mihail Semionovici. *Johannes Brahms*. [Buc.], Editura muzicală, 1961. 140 p.].

8 MAI 1921. A LUAT FIINȚĂ PARTIDUL COMUNIST DIN ROMÂNIA.

„Forța de neînving a partidului constă în trănicia legăturilor sale cu masele cele mai largi ale poporului muncitor, în faptul că el știe să învețe masele și să stimuleze inițiativa lor creatoare, învățînd el însuși din experiența lor ineputabilă”. (Gheorghiu-Dej, Gheorghe. *Raport de la cel de-al III-lea Congres al P.M.R.* Buc., Editura politică, 1960. p. 95). [Gheorghiu-Dej, Gheorghe. *40 de ani de luptă sub steagul atotbiruitor al marxism-leninismului*. În: *Articole și Cuvîntări* (august 1959 — mai 1961). p. 425—464].

★

9 MAI 1877. A FOST PROCLAMATĂ INDEPENDENȚA DE STAT A ROMÂNIEI.

— MAI. ZIUA VICTORIEI.

— MAI 1918. A murit marele poet GEORGE COȘBUC, născut în Horodou (Năsăud) la 20 septembrie 1866. Debutul literar și-l face în cadrul societății de lectură „Virtus romana rediviva” publicînd cu pseudonimul C. Boșcu.

„Poezia coșbuciană răsfrînge limpede sufletul celor mulți. E o poezie militantă, de rezonanță profund socială și protestatară viguroasă și optimistă, străbătută de elan patriotic. Slăvind trecutul istoric și frumusețile patriei, însoțind luptele și viața poporului nostru, denunțînd vehement pe opresori de la vechil pînă la monarh, Coșbuc nu s-a cîntat doar pe sine, într-o lirică subiectivă; eul său poetic este eul colectiv, existența poetului confundîndu-se pînă la totală contopire cu viața celor mulți și exploatați”. (Bălan, I. D. Prefața la volumul: *George Coșbuc. Balade și idile*. [Buc.]. Editura tineretului, 1960, p. 11). [Coșbuc, George. *Balade și idile*. [Buc.]. Editura tineretului, 1962. 280 p. (Biblioteca șc-

Pril YMF

larului, 36); Din *superstițiile păgubitoare ale poporului nostru*. Buc., E.S.P.L.A., 1953. 52 p. (S.R.S.C., 23); *Fire de tort și alte poezii*. [Buc.], E.S.P.L.A., 1960. XXIV + 396 p. (Biblioteca pentru toți, 15); *Poezii*. [Buc.], Editura pentru literatură, 1961. 295 p.]

★

11 MAI 1918. *A murit scriitorul BARBU, ȘTEFĂNESCU-DELAVRANCEA* (născut într-o familie modestă în bariera bucu-reșteană a Vergului, în aprilie 1858), unul din reprezentanții de seamă ai realismului critic în literatura noastră. Atît în nuve-lică cît și în povestiri, scriitorul propune diverse soluții pentru lichidarea mi-zeriei morale și materiale a poporului. Nedeslușind însă forța revoluționară a clasei muncitoare în plină ascensiune, De-lavrancea nu găsește însă răspunsul nici pentru propriile sale frămîntări, nici pen-tru conflictul social. Un important aport a adus scriitorul în dezvoltarea dramelor istorice naționale prin nemuritoarea sa trilogie și în deosebi prin *Apus de soare*. [Delavrancea, Barbu Ștefănescu. *Scrieri alese*. Vol. 1.—2. Buc., E.S.P.L.A., 1959. vol. 1. *Proză*. LVI + 491 p.; vol. 2. *Teatru*. 443 p.; Milicescu, Emilia *St. Barbu Dela-vrancea*. Studiu biobibliografic [Buc.] E.S.I.P., 1959. 212 p.]

★

12 MAI 1933. *Moare scriitorul progre-sist JEAN BART (EUGENIU P. BOTEZ)* care deși născut într-o familie înslărită (Burdujeni, 1874), este atras în orbita de influență a clasei muncitoare, în ale cărei ziare — *Munca și Lumea nouă* — își pu-blică primele articole sub pseudonimele Trotuși și Gh. Roț, lucrător croitoriu-iași. [Bart, Jean (Eugeniu P. Botez): *Datorii uitate*. Buc., E.S.P.L.A. 1954. 256 p. (Bi-blioteca pentru toți); *Europolis*. Roman. Buc., Editura pentru literatură, 1962. XVI + 304 p. (Biblioteca pentru toți, 118); *Schițe marine*. Scrieri alese. [Buc.], Editu-ra tineretului. 1960. 260 p. (Biblioteca scolarului, 29)].

★

15 MAI 1838. *S-a născut (în satul Pi-taru) NICOLAE GRIGORESCU*, cel mai de seamă pictor român al sec. XIX, numit pe drept cuvînt „rapsodul pămîntului nos-tru” (m. 1907). [Oprescu, George. *N. Grigo-rescu*. (monografie critică). Vol. 1—2. Buc., Editura Meridiane, 1961—1962. vol. 1. 275 p.; vol. 2. 287 p.; Brezianu, Barbu. *Nicolae Grigorescu*. [Buc.], Editura tinc-retului. 228 p. (Colecția oameni de seamă“)].

★

17 MAI 1873. *S-a născut (în orașul As-nières) scriitorul revoluționar francez HENRI BARBUSSE*, a cărui literatură este o armă de luptă care servește elib-berării omenirii, și în același timp un luminos exemplu pentru scriitorii pro-gresiști ai lumii. (m. în U.R.S.S. — 1935). Militant înflăcărat împotriva nedreptăți-lor sociale și a războaielor imperialiste, ca o urmare firească a întregii sale ati-ludini de pînă atunci, Barbusse își tri-mite adeviziunea sa, în 1923, cînd Biroul Politic al Partidului Comunist Francez este încarcerat de guvernarea reacțio-nară, motivînd: „Pentru că împărtășesc ideile lor, trebuie să înfrunt alături de ei și primejdiile”.

Intemeietor al mai multor organizații progresiste ale intelectualilor, Barbusse a fost un prieten consecvent al oamenilor muncii, primul și cel mai mare luptător între scriitorii lumii — împotriva răz-boiului imperialist.

Pe mormîntul său s-au săpat următoa-rele cuvinte care sintetizează întregul sens al vieții lui Barbusse:

„Prietenului clasei muncitoare din Franța, demnului fiu al poporului fran-cez, prietenului muncitorilor din întreaga lume, promotorul frontului unic al mun-citorilor împotriva războiului imperialist și a fascismului, tovarășului Henri Bar-busse”. [Barbusse, Henri. *Opere alese*. Buc., E.S.P.L.A., 1955. 476 p. (Clasicii literaturii universale)].